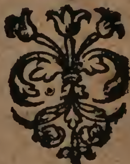
LAMENTATIONES
Obſcurorum virorum.
EPISTOLA
D. ERASMI
ROTERODAMI,
Qvid de obſcuris ſentiat, cum cæteris qvibusdam, non minus lectu jucundis, qvàm ſcitu neceſſariis.

LONDINI,
APUD EDITOREM.

ANNO M DC LXXXIX.

OBSCURORUM EPISTOLÆ, SIVE LAMENTATIONES.

I.

SIMON LUTZBUBULARIUS Joanni Peltzflickerio S. P. D.

Heu qvàm præcipiti mersa profundo
Mens hebet, & propria luce relicta
Tendit in externas ire tenebras!

HEu me miserum, heu nos infelices, qvàm obscurâ nube nostri caligant oculi, & mentis vigor elanguit?

guit? Gavisi quidem eramus nos obscuri solum REUCHLINISTÆ, & jucundo manuum plausu, amicorum nostrorum gratulabamur epistolis. Sed nescio (hei nobis miseris!) qvid obstreperi rumoris excitare nobis videatur, nostrarum depromptor lamentationum. Sacræ nos fugiunt Musæ, Apollo deserit, Charites detestantur. Melius itaqve nobis est ire nunc ad domum luctus, qvàm ad domum convivii: Ejulatione opus est (qvantum mihi videre videor) non exultatione: lacrymis, non deorum cibo. Vereor admodum, ne dum simplices ac sinceri Christi fideles, plenè jam sapere cœperint nostra mysteria; qvas alii neqvitias, alii blasphemias, alii verò nebulonum versutias (nescio quo ducti spiritu) appellitant: Vereor inqvam, ne & hi, qvorum defensione & assistentiâ in hunc usque diem, neqvicqvam gloriati sumus, in contraria tum versi, Crucis signum ac indulgentias à nobis impiissimè permerdari, Tunicam Jesu Christi pediculosam nuncupari vestem, Regum corpora Colo-
niæ

niæ repoſita, & ſummis honoribus à maximis qvibusqve in Eccleſiâ hactenus venerata, veluti ruſticos ex Weſtphalia rideri, & alia his ſimilia, ægrè ſint laturi; debitaqve tandem animadverſione adhibitâ, punire nos omnes pergant, & in ſterqvilinium infamiæ conjectent. O qvàm mihi metuo! nec mendaciis (ut video) nitendum eſt, nec eorum patri. Juva me obſecro conſiliis tuis. Nam ſiti enectus eſt Tantalus. Vale diu. Tuitii ex porcinâ Judæorum harâ. Anno M D XVIII.

II.

JOANNES PELTZFLICKERIUS
Simoni Lutzbubulario S. P. D.

ACcepi literas tuas, mi ſvaviſſime Joannes, qvibus continuò lectis in ecſtaſin corrui, ac denſiſſimam ferè domus poſtem capite meo infregiſſem. Qvid multis? Accurrunt amici, confluunt vicini, contrectat venam medicus. His omnibus peractis, ac cœnâ tandem opiparè inſtructâ, legi aſſi-

dentibus tuas ad me literas, tacuêre omnes qvi aderant præ timore: attamen qvum omnia nobis dicere putarent, rumorem vulgò discussum parvi fecêre. Audio tamen (ut ingenuè fatear) qvorundam haberi colloqvia, qvi poetas qvosdam bonos & sapientes esse dixerunt, Christi opprobria deflentes; eosqve crucem à nobis permerdari & rideri, tristissimo ferre animo palam affirmabant. O nos miseros & infelices! Non possum te consolari super his rebus, qvum nihil præ se ferant (ut inter nos loqvimur) probitatis. Omnia in præcipiti rotantur. nemo nostrum sit, qvi non luctu ac mœrore, & in tenebris & in umbrâ mortis somniculosâ, instar gliris, contabescat. Nulli tamen nostrûm concidat animus. Plures enim numero Theologis sumus: nec illi nos sophisticis suis syllogismis aut libris sententiarum convincent: qvi præter doctores Ecclesiæ legerunt nihil; nec illud qvidem Vergilianum intelligunt, *Coridon ardebat Alexin.* Vale. ex Buckelmunda, Anno qvo supra.

III.

III.

JOANNES PELLIFEX
Bernhardo Plumilegio S.

NOvi te eſſe Aſtrologum, & capitulum Valerii Maximi de ſomniis lectitaſſe, te qvoqve eſſe haruſpicem & necromanticum. Qvare te oro atqve obſecro, ut corpore ſphærico ritè diligenterqvè â te perſpecto, hoc mihi diſſolvas portentum. Dormitanti mihi hac nocte plurimumqve ſtertenti triſtis qvædam imago apparuit, qvæ me in penetralibus intimis cubantem terrens, qvietem ſomni dulciſſimam interrupit; noctis qvoqve fecit excubias & lacrymabili voce ac planctu pectoris juxta lectulum ſtans, magnos effudit ejulatus. Qvid hæc portendant ignoro: Timeo inferni potius (de qvo noſter Capnion locutus eſt) qvàm ſuperni Jovis fuiſſe imaginem, nobisqve nonnihil infelicitatis imminere. Vale. ex Leiptzich. Anno qvo ſupra.

IV.

BERNHARDUS PLUMILEGIUS, Joanni Pellifici S. P. D.

QVas mihi misisti literas, ingratissimæ fuerunt. Addidisti dolorem dolori, & semimortuum penè interfecisti. Non est astrologia opus in tuo somnio discutiendo, non in astris hæc res sita est, sed in hominum nobis adversantium voluntate, Sume priùs animum, ne qvod nunc scripturus sum, te in terram prosternat. Intravi nuper sacram divæ Virginis ædem, & ecce qvidam cucullatus sacerdos, sacræ Theologiæ doctor, omnibus illic præsentibus, Breve qvoddam Apostolicum ostendit, illiusqve sententiam membratim declaravit. Dixit autem in eo contineri, Sanctissimum Dominum nostrum Leonem Papam X. omnibus nobis maledixisse, nosqve â nullo in terris sacerdote (exceptâ tamen mortis horâ) absolvi unqvam posse. Adjecit qvoqve id ipsum de im-

pres-

pressoribus, venditoribus & lectoribus intelligendum. Alia insuper in eodem Brevi continentur, qvæ magis auditu horrenda sunt. Beatissimum scilicet patrem nostrum Leonem decrevisse, qvod Christiani omnes sub pœnâ excommunicationis latæ sententiæ, debeant nostras epistolas, cujuscunqve etiam sint editionis, intra tres dies comburere; qvodqve nemo Christi fidelium sub eadem pœnâ, illas unqvam legere attentet: qvum & in scandalum Christi sint, & totius Ecclesiæ Catholicæ. Postremò præcipit cunctis, ut nostri notitiam habentes suis nos prodant judicibus, qvò meritas dare pœnas cogamur vel inviti. Hæc boni consulas velim, teqve qvantum possibile est, consoleris. Nam ego (ut ingenuè tibi fatear) ita sum animo consternatus, ut me fortasse vivum posthac visurus sis nunqvam. Scribe interea cæteris contribulibus nostris rem omnem, ne soli in miseriis esse videamur. Nam dulce est, socium habere in pœnis. Vale. ex Wittenberch, cum sacco per civitatem, &c.

V.

JOANNES PELLIFEX,
Bernhardo Plumilegio S.

TRiſtius nunqvam habui ſomnium, ſeveriorem nunqvam ſomniorum interpretem. Proh Jupiter! proh dii immortales! proh omnium princeps Muſarũm Apollo, qvantis nunc arctamur anguſtiis! Neſcio qvo me conſoler, qvibus qverar, aut qvâ inſiſtam viâ. Dolores profectò inferni nos (ut video) circumdederunt: ne tamen ſoli nos (qvemadmodum tibi placet) in miſeriarum ſterqvilinio delituiſſe videamur, Brevis illius Apoſtolici exemplar, priusqvam moriar, ad me dato; ut omnes perfrictâ frcnte Reuchliniſtas, trepidos atqve anxios reddam. Tu verò qvas habes epiſtolas, nolito flammis tradere: qvia non opus eſt plura nos ſacerdoti in confeſſione referre, qvam illum ſcire velimus. Vale. ex Dulmania: & Bacchum tui ventris Deum ſemper adora.

VI.

BERNHARDUS PLUMILEGIUS,
Joanni Pellifici.

JAM mala me scabies, jam morbus regius urget:
Jam Phanaticus error, & iracunda Diane.

ME miserum! *Sum plena cruoris hirudo.* Qvod mihi de peccatis falsô confitendis scripsisti, summopere mihi placet. Possumus qvoqve hoc festo Paschatis ac deinde aliis aliqvot subseqventibus festis, vel aliò proficisci, vel non redire domum absentes; taliqve ludo nos semper Christianos agere, donec clarior Phœbus nobis illuxerit. Mitto tibi hisce meis literis inclusum Brevis Apostolici exemplar: qvod ne in manus Religiosorum veniat, tui erit officii providere. Paulò validior sum, & Epicuro suum sagino porcum. Vale. ex Lyptzick. Præsenti qvoqve veneno (qvo plurimùm abundas) omnes isthic Theologos interfice, nosqve semper maximi facito.

LEO PAPA DECIMUS.

UNiversis & singulis præsentes literas inspecturis Salutem & Apostolicam benedictionem. Intelligimus non sine gravi animi molestiâ, nonnullos iniqvitatis filios, à qvorum oculis Dei atqve hominum timor abscessit, improbâ ac damnabili & temerariâ loquacitate ductos, qvendam libellum famosum, cui titulus est, EPISTOLÆ OBSCURORUM VIRORUM, ad Venerabilem Virum Magistrum Ortvvinum Gratium Daventriensem Coloniæ Agrippinæ bonas literas docentem, & reliqva edere, & editum imprimi facere, atqve ad diversas orbis provincias, quò eorum temeritas notior fieret, & scandalorum materiam diffusiùs seminarent, mittere præsumpsisse. In qvo libello inter cætera contra Sacræ Theologiæ, & præcipuè Ordinis fratrum Prædicatorum Professores, & Colonienses ac Parisienses studiorum in eâdem Theologiâ Magistros, qvorum aliqvi nominatim exprimuntur tot jurgia, contumeliæ, & convitia proferuntur; & aliâs tam spurcè & petulanter invehitur, convertendò etiam ad scurrilia sacra eloqvia, ut expediat qvantocius pro Christiana

stianæ religionis honore illius lectionem tanqvam labem pestiferam à rerum natura depelli: Scandalosæ verò hujusmodi garrulitatis auctores debitâ animadversione puniri. Qvocirca auctoritate Apostolicâ, tenore præsentium omnes & singulos utriusqve sexus Christi fideles cujuscunqve status, gradus, dignitatis & excellentiæ sint, reqvirimus & monemus, eisqve sub excommunicationis latæ sententiæ pœnâ, ipso facto qvo præsentibus non paruerint, incurrendâ: à qvâ nonnisi à Romano Pontifice, præterqvam in mortis articulo absolvi possint, districtè præcipiendo mandamus. Qvatenus infra triduum, qvo præsentium notitiam habuerint: à dicti libelli, ejusqve exemplarium lectione perpetuò abstineant, illaqve per omnia igne comburant: & qvi ipsius libelli auctoris seu ejus exemplarium impressorum vel scriptorum, aut illa tenentium, & comburere negligentium, vel recusantium, seu eorum alicujus notitiam habuerint, eos Ordinariis locorum, in qvorum civitatibus vel diœcesibus illi tunc moram trahent, aut eorum Officialibus seu Vicariis per eos debitâ pœnâ afficiendos, infra idem tridnum revelent. Injungimus

quoque in virtute sanctæ obedientiæ, & sub eâdem pœnâ, Ordinariis præfatis, eorumque Vicariis, Officialibus & ministris, ut contra auctores diffamationum & illarum scriptores & impressores hujusmodi, prout delicti qualitas exigit, justitiæ vindictam exerceant, & excommunicationem per nos latam in eos, quos illam incurrisse constiterit, inviolabiliter observari: & tam eisdem Ordinariis quàm parochialium & aliarum Ecclesiarum rectoribus; ut quotiens super hoc pro parte alicujus Prædicatorum vel alterius Ordinis Fratrum aut generalium studiorum Magistrorum in Theologiâ fuerint requisiti, præsentes literas vel aliquid ex earum authenticis transsumptis, quibus publici Notarii subscriptione, & alicujus Prælati vel Curiæ Ecclesiasticæ Sigilli impressioni munitis, fidem ubique decernimus adhibendam, in eorum Ecclesiis dum populi multitudo eò ad divina convenerit, duobus aut tribus diebus Dominicis vel festivis publicari faciat, etiam si expediat, sermone vulgari, ut quantocius fieri possit, tale nefandum scelus quod hæresin sapit, ne ulterius serpat, penitus exstirpetur. Non obstantibus constitutio-

nibus

nibus & ordinationibus Apostolicis cæterisqve contrariis qvibuscunqve. Datum Romæ ad Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die XV. Martii, M D XVII. Pontificatus nostri anno qvarto.

Jacobus Sadoletus.

VII.

JOANNES STRAUSFEDERIUS, Nicolao Caprimulgio S. P. D.

MUlta mihi literis, complura vivo narrant sermone, qvæ qvantum mihi ac nostræ conjurationis complicibus displiceant, neqve calamo scribere, neqve vocalibus organis explicare possum. Illud tamen præterire non valeo, qvod nuper à qvodam Jurisconsulto haud vulgariter erudito, non sine choleræ motu dictum accepi. Qvando, inqvit, Ollilambius unus de obscurâ Reuchlinistarum aliqvot cohorte, homo neqvam salaces suos ac planè histrionicos perseqvi volebat jocos, & signum suæ amicæ in foribus merdâ notare.

longè rectiùs has literas S. N. sive K. N. sub merdâ, in eo qvem in Alemanicâ lingvâ faciunt sensu. Aut certè, si magis versu id ludere placuisset. Hic os præpone, crucis signo (per qvod redemti sumus) longè pertransito, collocasset. Eo namqve pacto pulchra facetia (ut vestri Leckerii dicunt) taliqve ludo maximè (sicuti dicebat) contigisset. At crucem tam impudentibus rebus adhibere, eamqve permerdare, ac postea de utroqve gloriari, nimis apertè (inqvit) Jesu Nazareni olet blasphemiam. Hæc ille. Ego verò tametsi vera illum loqvi, propriâ dictante conscientiâ non ignorarem, (quum, teste Augustino, conscientia sit mille testes) ipse tamen nostro more & subito calore motus, mala imprecabar plurima, sed sub silentio & prorsus nullo audiente: qvum vulgaris turba, totusqve fermè clerus, pessima qvæqve de nobis & sentiat & loqvatur. De contradictionibus autem Zachariæ Lucensis Theologorum amici rectè auguratus est Lutzbubularius noster, nam penitus

à nos-

à noſtris abhorrent inſtitutis. Nullis itaqve rebus attentis etiam veris, qvæ vel contra nos, vel pro Theologis valere dignoſcuntur, hoc unum nobis agendum eſt, ut noſter Reuchlinus apud Ruſticanam multitudinem nullatenus decidiſſe videatur, aut in tenebris nobiſcum deliteſcat. Idcirco aſtu, fraude, mendacio, & ſi qvid aliud eſt qvo Theologos, etiam falsò, infamare posſimus, ſemper utamur. De veritate enim & juſtitiâ nulla nobis certa eſt ſpes. Cæterùm dii fata ſecundent, qvûm vel Theocrito teſte, Vivis duntaxat ſperandum ſit. Vale diu. Moguntiæ ex domo luctus & convivii, qvam vulgò *Coronam* appellant. Anno qvo ſupra. Saluta nobis poetas qvos iſtic noſti nobis amicos, & Theologis inimicos. Iterum vale.

VIII.

NICOLAUS CAPRIMULGIUS, Joanni Strausfederio.

PRoh Jupiter, proh dii immortales, qvàm calamitoſam mihi ſcripſiſti epiſtolam!

ſtolam! Utinam me gladio tranſegiſſes, ubi me tantis enecaſti doloribus. O tremendum apud inferos Plutonem! Alii nobis ludibrio eſſe conſveverunt, at nos illis modò. Cæca nimium & inconſtans (ut video) eſt fortuna, qvæ merito cæcis nobis ſuiqve ſimilibus favere debuiſſet. Qvid multa? Ego cholericus ſum, nihilqve injuriarum pati poſſum, qvibus ſi iterum vel per literas fuero, vel certo vulgi rumore ante proſpectum correptus, laqveo guttur infringam: qvia ſatius eſt me meis rebus geſtis apud inferos florere, qvàm hîc ſub orbe lunari à Theologis aliqvam injuriam pati. Sic fac & vives. Vale. ex Lyptzick & ſaluta nobis Jovem, noſtri Apollinis omniumqve Muſarum patrem.

IX.

PETRUS HAPHENMUSIUS, Franciſco Genſelino Schelmoni S. P. D.

TRiſti ſum patre genitus, matre melancholicâ. Patruum habeo importunum,

num, difficilem, qverulum. Amitam qvoqve cunctis inviſam. Non mirum igitur ſi triſtia tibi nunciem. Acceſſi nuper Eccleſiam in feſto nativitatis Chriſti, magis ex præcepto qvàm bonâ voluntate: Et ecce Doctor qvidam Zacharias nomine, nemini non dilectus, habebat in manu ſuâ Breve qvoddam Apoſtolicum, in qvo totus Obſcurorum grex æternâ maledictione cum omnibus ſuis complicibus ſeveriſſimè punitur. Multis itaqve in noſtri contumeliam coram clero & populo in medium prolatis, ſtentoreâ cœpit voce clamare, O maledicta & execrabilis obſcurorum ſecta! O temerarius hiſtrionum exercitus! O fœdiſſimi ludionum greges! O impudentiſſimi in omnes ſycophantæ, qvi neqve Deo parcentes, nec ſanctis ejus, viros bonos, pro Eccleſiâ Dei contra Oculare Speculum ad ſangvinem usqve decertantes, contumelioſis laceſcere conbitiis non erubeſcunt: cum nihil ad rem facientes Capnioni ſuo plus noceant qvàm proſint. Hæc & his ſimilia Doctor ille con-

constanter protulit, in me sæpenumerò tortuosos deflectens oculos, O qvàm mihi timui miser, cui mors propior erat qvàm vita! Nam si vulgaris plebecula me unum ex illis esse intellexisset, nunqvam vivus rediissem domum: qvum, teste Alexandro Gallo, *sit vulgus pelagus indeclinabile virus*. Vale. ex Norimbergâ. Anno qvo supra.

X.

FRANCISCUS GENSELINUS SCHELMO,

Haphenmusio Philocapnioni S.P.D.

TRistitia exsiccavit cor meum, & caro mea immutata est propter oleum. Non sunt mihi nova qvæ scribis, sed omnia qvæ in brevi Apostolico continentur, apud nos invaluêre, & divûm templis publicitus affixa, nemo non aspexit. Væ nobis insipientibus! qvò subitùs calor, quò furor poeticus, qvò insana maledicendi rabies nos malefidos perduxit? Honorare voluimus Joannem Reuchlin patronum nostrum: at æterno illum dedeco-

re,

re, rectæ rationis obliti, plus æqvo commaculavimus. Fecimus qvæ nostri fuerunt muneris, licet nemo sapientum (ut sub rosâ tecum loqvar) boni illa consulat. Verùm enim verò, ut æqvali te dolore extimulem, & par pari censear retulisse, Erasmus ipse Roterodamus, Theologorum disertissimus (hei mihi vereor dicere) in epistolâ qvadam ad Joannem Cæsarium sese à nobis laudatum fuisse, vehementer detestatur. Ne igitur soli sapere videamur, justum tibi illius exemplar his occlusum literis transmitto, ut commissi criminis nos qvandoqve pœniteat, nos impudentissimos esse ganeones non ignoremus. Vale, ex Friburgâ, sexto Græcorum Kalendas. & Pythagoram tacendo imitare.

EPISTOLA ERASMI ROTERODAMI, qvàm hic honoris gratiâ interposuimus, ut ea qvæ falsò illi â malevolis imposita fuere, qvantocius evanescant.

ERASMUS CÆSARIO SUO S.D.

Ma-

Magnopere mihi displicebant epistolæ Obscurorum Virorum: jam tum ab initio delectare potuisset facetia, nisi nimium offendisset exemplum. Mihi placent lusus, sed citra cujusqvam contumeliam. Sed molestius fuit qvod in posteriore editione mei qvoqve nominis mentionem admiscuerint. Qvasi parum fuisset ineptire, nisi nos qvoqve vocassent in invidiam, & magnam partem fructus tot studiorum laboribus expetiti corrupissent. Ne id qvidem satis est visum. En alter libellus priori adsimilis, in qvibus crebra mentio fit eorum qvibus scio lusus hujusmodi neqvaqvam probari. Qvàm malè consulunt isti, non solùm in seipsos, verùm etiam in omnes qvibus bonæ literæ charæ sunt! Jam illud est omnium molestissimum mihi, si modò verum est, qvod mihi istinc reversus famulus meus Jacobus narravit, apud complures haberi Coloniæ libellum, nescio qvem, in Julium Pontificem, qvomodo mortuus exclusus sit cœlo per Petrum. Audieram jam pridem hujusmodi fabulam actam in Galliâ, ubi talium nugarum immodica licentia semper fuit. Eam opinor aliqvis in latinum sermonem transtulit.

Demi-

Demiror qvid iſtis in mentem veniat, cum ſic otium & operam perdunt. Cæterùm admiror eſſe qvi ſuſpicentur tam inſignem ineptiam à me profectam, opinor ob id qvòd ſermo fortaſſe ſit paulò latinior. Luſi qvidem in Moriâ, ſed incruentè: nullius famam nominatim perſtrinxi, in mores hominum luſimus, non in famam hominum. Qvòd ſi vera mihi nunciavit famulus (nondum enim ſatis credo;) qvæſo te Vir optime, ut iſtiusmodi nugas impias pro tuâ virili premendas cures, priuſqvam excudantur. non qvod iſti digni ſunt, qvibus hoc præſtetur beneficium, ſed qvod noſtrum eſt, publicæ ſtudiorum honeſtati conſulere, qvam iſti talibus luſibus indignè contaminant. Porrò qvod ad me pertinet, ſcio neminem fore, qvi me nôrit, qvin ſatis intelligat, iſtiusmodi nænias mihi ſupra modum diſplicuiſſe, qvippe indignas eruditis ac probis viris. Jacobo Hornenſi multam ex me ſalutem dicito, eujus epiſtolâ dici non poteſt qvantopere ſim delectatus. De compoſitâ lite Reuchlinicâ, utinam vera nuncies. Nunciavit mihi qvidam Alcmarienſis, te alteras ad nos dediſſe literas, verum eas nondum accepi.

Bene

Bene vale doctissime Cæsari. Antwverpiæ postridie assumptæ Virginis. Anno M D XVII.

XI.

JOANNES ARNOLDUS LYRICEN, Pultronô Cultrifici, totiqve obscurorum cohorti S.P.D.

VULNEROR, & clausum porto sub pectore telum,
Crescit & assiduè plaga dolorque mihi:
Sed ferientis adhuc non audeo dicere nomen,
Nec finit aspectus plaga videre suos.

MIserum est exturbari fortunis omnibus, Patres conscripti, acerbum qvoqve à doctis contemni; acerbiùs à docto & sapiente. Qvìd multa? Magnus ille Erasmus Sacræ Theologiæ Doctor, poeta & insignis orator, nos veluti pestem qvandam detestatur, fugit, inseqvitur & odit. Ubi nunc vires nostræ? ubi elatus animus? ubi nocturnæ insidiæ? ubi sesqvipedalia verba? Hunc nostrum dolorem nulla auferet vetustas. Mors est nobiscum in olla. nulli diem proferre licet. Agimur enim fatis, id qvod nobis est inevitabile.

bile. Homo proponit: Deus verò rem ipsam (ut video) disponit. Nulli sua manet spes.

Qvicunqve non est hodie, cras minus aptus erit.

Suspendamus igitur nos ipsos in obscuro, ne tam intolerabilibus tamqve mortiferis cruciatibus indies exagitemur. Qvid vobis animi sit, qvæ vires, qvod consilium, qvæ tandem defensionis nostræ propugnacula, me certiorem facitote. Dii bene vertant! Valete diu. Wormiatæ ex domo Schelmonis, Judæi malè circumcisi & summâ nobis amicitia conjuncti.

XII.

PULTRONUS CULTRIFEX,
Joanni Arnoldino S.P.D.

Carminibus carmina debentur.

Nil intentatum nostri liqvêre Poetæ,
Nec minimum meruêre decus, vestigia Græca
Ausi deserere & celebrare domestica facta.

QVi nos contemnunt, stulti sunt: viri pro-

profectò sumus, & omnia sine Theseo, & in vanitate non fictâ operamur. Stentoreâ clamamus voce, & arrogantiam velut parentem colimus. Si tu vel Theologos vel Ortwinum times, in malam abi crucem, aut te corvi in rotis eviscerent. bestia es, nasturtium ede. Excitare, vigila, animum sume. Noli Epimenidis somnium dormitare. Qvid desperas? Vitulo primum submerso, puteus clauditur.

Exitus acta probabit.

Scimus inurbanum lepido seponere dicto,
Legitimumqve sonum digitis callemus & aure.

Nobis erunt præsidio Judæi. Lurent violæ. Suam qvisqve domum tueatur.

Tunc tua res agitur, paries cum proximus ardet.

Tu solus es, nostrûm verò multi. Qvapropter ut tuæ petitioni satisfaciam, si nobis timor incubuerit gravis, Caspios petemus montes, ubi neqve Theologi, neqve fidei Catholicæ habitant defensores. Si verò te ipse suspenderis, pœnas nolito ex-

time-

timeſcere inferorum. Mortales enim ſumus, & animam fortaſſe nobis cum pecudibus communem conſecuti. Vale feliciter cum noſtro Capnione, Moguntiæ, ex publicâ coronâ, Obſcurorum portu. Anno qvo ſupra.

XIII.

CONRADUS DE ZUICCAVIA,
Doctori Grillo, Obſcurorum
Advocato, S. P. D.

OMnia nobis adverſa ſunt, Doctor egregie, omnia proſtata ac diruta jacent, clamantqve in plateis & puelli & edentulæ qvædam anus, hiſce, proh dolor! verbis nobis illudendo. Os habent, & non videbunt: oculos habent, & non loqventur: aures habent, & non odorabunt: nares habent, & non audient: manus habent, & non ambulabunt: pedes habent, & non palpabunt, non clamabunt in gutture ſuo. Similes illis fiunt, qvi confidunt in eis. His Pſalmiſtæ verbis malè intellectis aliisqve id genus convitiis publicè infeſtamur. Poſuiſti tenebras Gril-

le,& facta eſt nox,per qvam pertranſibunt omnes beſtiæ ſylvæ. Si bonus vir es, ſi eruditus,ſi eloqvens,hiſce maledictionum vinculis nos qvamprimùm exſolve.Qvod ubi feceris, te Judæi ut Deum ſuum colent ac venerabuntur, & aureos in Arabia montes pro tuo ſalario recipies. Lege Marqvardum in Inſtitutis, revolve Joannem deGarlandiâ in Legibus,Petrum Heliæ in Decretis. Mammotrectum in Clementinis, Conſule etiam ideas Platonis, qvæ olim in Phocide pallentes Apollinis begutæ fuiſſe dicuntur. Accede nebulonum latebras&fornices,ut eruditior in rebus noſtris, & ad omne malumTheologis inferendum audacior fias .Cæterum mihi qvàm primum reſcribas velim, qvid hæc qvinqve Arabica verba ſignificent: *Oxus*, *perdoxus*,*reveloxus*, *rammeldipotſus*, *rammeldibleſen*. & hæc duo Gothica, *Inkus*, *perqvinkus*. De his certè nihil ſcripſit Vergilius in Bucolicis, nec Marcolphus in ſuis fabulis. Vale Doctor venerande, & pone ante oculos tuos ſpecillum illud qvod

in Speculo Oculari Joannis Reuchlin eſt depictum, nam per illud inſtar noctuæ omnia mirabilia mundi videbis. Vale. Ex Lyptzig. die ſexto ante feſtum Sanctæ Saturitatis.

XIV.

DOCTOR GRILLUS,

Conrado Zviggavienſi S.P.D.

ACcepi literas tuas nectare mihi atqve ambroſiâ ſvaviores. Perlegi ferè totum Ovidium, & qvos mihi legendos decreviſti; ſed non invenio, qvo modo vel meipſum vel noſtros contribules tueri valeam. Peccavimus, iniqvè egimus. Non eſt inter nos qvi faciat bonum, non eſt usque ad unum. Si enim ſcribendo & offendendo annis multis, jam primi ſemper fuimus, neceſſe eſt ut modeſtam & benemeritam adverſariorum noſtrorum, aut potius in Chriſto amicorum reprehenſionem toleremus Si vigeſies, ſi qvinqvageſies, ſi centies alios indignè læſimus; qvare nos ſemel tangi (& id qvidem citra offenſionem) non patiemur? *Neqvitia eſt qvæ te*

non finit esse senem. Decepti præterea omnes sumus. Credidimus enim defensionem Joannis Reuchlin veram fuisse: at nunc olfacimus (& in libris reverendi Inqvisitoris luce clarius continetur) eam esse falsissimam. Folio namqve tertio defensionis suæ, facie primâ, hanc sibi Capnion à Cæsareâ Majestate generalem fuisse qvæstionem oblatam scribit: Utrum omnes libri Judæorum perimendi sint præter Biblia. qvod qvàm sit falsum in mandatis imperialibus sæpius impressis deprehenditur. Dicit præterea ibidem (in favorem ne Judæorum, an minus, ignoro) neminem ex omnibus Romanis Pontificibus fuisse, qvi Judaicorum librorum exterminium petivisset. Hoc certè argumentum etsi (velut negatum) valeat nihil, à Jureconsultis tamen & Ecclesiæ doctoribus contrarium probatur esse verum. Ipsius etiam consilium à nullo (ut accepi) proditum fuit, sed per Illustrissimum Principem Urielem, Archipræsulem Moguntinum, Judicem sive Commissarium à Serenissimo nostro

ſtro Imperatore conſtitutum, legitimo (id qvod facerẽ debuit) ſollicitatori oblatum. Nec concors ab aliqvo excogitari ratio poteſt Capnionis minùs qvàm aliarum univerſitatum conſilia legi à Colonienſibus Doctoribus debuiſſe. Falſum eſt etiam, Manuale Speculum Joannis Pepercorni, viri (ut audio) ſatis eruditi à Colonienſibus Theologis fuiſſe compoſitum, qvum in Alemaniâ illud ſuperiore impreſſum ediderit. Cætera relinqvemus, qvæ ſi particulatim enarrare voluero, me ſit dies defecturus, & non epiſtolam ſed volumen ampliſſimum ſcribere cogerer vel invitus. Si itaqve falſis perſvaſionibus decepti, bonos viros indignè læſimus, conceptionem etiam modeſtam ſurdâ aure prætereamus neceſſe eſt. Qvid autem illa verba ſignificent, *Oxus, perdoxas, reveloxus*, cum cæteris qvæ ſeqvuntur, nondum apud Martialem repperi. At Vergilius in XX. libro Æneidos, & Ariſtoteles in XIII. Phyſicorum, capitulo nonageſimo nono, circa finem dicunt, proverbium Hecto-

ctoris fuiſſe, occultâ cujus virtute multos Græcorum interemit. Qvæ ſcripſimus, in ſcrinio tui pectoris conſerventur. Sigillum autem qvod vides, mihi commodato dedit Jacobus Johel Judæus qvinqvies circumciſus, & bonus Reuchliniſta. Vale, Ex Tuitio, decimo ſexto nonas Apriles.

XV.

JOANNES PELLIFEX,

Secundus in ordine Obſcurorum, ſuo Capnioni Thalmudiſtæ S.P.D.

SCripſi aliâs, ut noſti, Ortvvino Gratio ſacerdoti Theologorum, ridens ſchema: finxiqve in ſecundâ Obſcurorum epiſtolâ me talari veſte deceptum, Judæo Theologiæ Doctoris loco, publicâ in plateâ, maximam habuiſſe reverentiam, Papalem qvoqve nonnullis & epiſcopalem in foro animæ conceſſam auctoritatem, hæreticorum more deteſtatus ſum. Qvod cùm uni Prædicatorum nuper confiterer, nihil conſolationis accepi, ille enim difficilis, qverulus, anceps & moroſus me abſol-

vere recuſavit. Attonito autem mihi plurimumqve admiranti, ac planè ſtupido, apertisſimè dixit, neqve ſe neqve alios ſacerdotes (etiamſi ſummus Pontifex eſſet) nos gravibus illis peccatis, commisſisqve ſceleribus & publicis criminibus atqve blaſphemiis exſolvere poſſe, niſi publicâ prius revocatione à nobis factâ, publicè ſuſciperemus pœnitentiam. Ecce qvanta pro te patimur mi Capnion? qvibus exagitamur diſcríminibus? qvos ſentimus dolores? Si propheta es, ſi orator & poëta, ſi tertius Cato, ac noſter tandem patronus, conſule obſecro mihi, qvid ſit opportunum factu. Salutat te plurimum uxor Pepericorni, & Laurentius Pepericornus filius Joannis, doctus adoleſcens. Qvi Coloniæ in Laureto (qvod Græci *Daphnona* vocant) bonis artibus operam impendit, tibiqve non parum minatur. Vale. ex Mollem in feſto Bacchi.

XVI.

CAPNION PHORCENSIS,
Joanni Peltzflickerio reſipiſcentiam.

SI malè ſcripſiſti, malè tibi ſacerdotes reſpondere oportebit. Eſt enim æqvum & ſalutare. Nihil pro me pateris beſtia: nec propheta ego ſum, neqve Obſcurorum Patronus: qvanqvam meæ literæ ante annos aliqvot Colonienſibus miſſæ, idipſum approbare videntur. Dii deæqve, inferi qvoqve & ſuperi vos omnes perdant. Non ſum reus ipſe illorum criminum originarius. Nauſeam habeo ſuper cibo veſtro levisſimo. Diſplicent mihi epiſtolæ veſtræ. Neminem urſi neqve levavi. Convitiorum ac blaſphemiarum conſcribendarum munus vobis commiſi nunqvam. Tacita igitur tibi ſudent præcordia culpa. Vos enim obſcurisſimi nebulones, omniumqve hiſtrionum primi, ſum̃um mihi Pontificem ac omnes bonos per totum pene terrarum orbem inimicos feciſtis. Qvapropter ſuſpenſos vos eſſe vellem in furcam, aut à Cerbero inferorum cane diſcerptos, Vâle infeliciter. Ex Stutgardiâ in profeſto Jovis, veri & immortalis poëtantium Dei.

XVII.

XVII.

M. HILDBRANDUS MAMMACEUS, Doctor in compositis verborum, & plus si vellet, Conrado Zviggaviensi Poetæ larvato,

S.D.

PRoverbium est apud nos mi charissime Conrade, Plus oculos videre qvàm oculum. Doctor itaqve Joannes Reuchlin est valde subtilis, acer ac vehemens in scriptis suis, nec est aliqvis in mundo, qvi vel ipsius contumeliis, vel Oculari Speculo respondere possit. Qvare igitur Theologi, se tam insigni tamqve glorioso homini opponunt? Potius fortasse moreretur, qvâm convitiis parceret. Vale feliciter. Datum ex Tubingâ.

XVIII.

CONRADUS DE ZWIGGAVIA, Domino Hildbrando Mammaceo novarum dictionum fabro

S.D.P.

VIdi literas tuas, nec vidi solùm, sed diligenter perlegi. Satis es circumspe-

ctus in rebus tuis, nec eſt ſub orbe lunari homo,qvi tua posſit mali conſulere: felix qvi nihil debet. Qvæ dubitas ne feceris. Hic enim Corycæus eſt qvi plus æqvo ad rem auſcultat. Lauda igitur parcè,at parcius vitupera. Ego tamen qvia ſum Pompilii circulo ſextus,paucis tibi reſpondere volui. Vale. Ex Noribergâ, & Cimmeriis te ſemper tenebris involve.

XIX.

GVILHELMUS CAPNIOLAMBIUS, Matthæo Mellilambio, S.P.D.

COmplures mihi retulerunt,Vir humanisſime, Joannem Reuchlin legum Doctorem valde benè & cum maximis honoribus in urbe Romanâ contra Theologos ſtare. Hoc tamen ego credere nèqvaqvam poſſum. Nam ſi Stutgardiæ apud Svevos feliciter habitat, & ibi in lætitiâ vivit, non poteſt ſtare in urbe Romanâ. Qvis enim in uno & eodem loco ſimul & ſemel eſſe poſſet? Nihil affers, filius es terræ, lapidemqve mordes,& ſapientia inprimis tua vino obumbratur.

Va-

Vale. ex Francofordiâ, tutisſimo Judæorum portu.

XX.

MATTHÆUS MELLILAMBIUS,
Gvilhelmo Capniolambio S.

NOn ſtat in urbe Romanâ Capnion ipſe, ſed qvieſcit ac ſedet in Stutgardià; illumqve jusſit Plato ſub arbore Porphyrianâ qvieſcere. Petiit ſæpenumero concordiâm cum Theologis, non ſolum Moguntiæ, ſed in urbe etiam (ut audio) Romanâ. Ipſi tamen Theologi generoſam habere malunt pro Chriſto litem, qvam iniqvam in fide concordiam. Cùm autem ſedes Apoſtolica voluerit, Gordii nodum diſſolvat, ne tanta poſthac in Eccleſiâ Dei ſcandala invaleſcant. Vale. ex Moguntiâ. xxv. Nonas Martias.

XXI.

PETRUS NEGELINUS,
Stephano Calvaſtrio S.P.D.

NUptiæ mihi habendæ ſunt in Zutphordiâ. Deſpondi enim ſororem meam uni Poëtæ tali qvali, de numero Obſcuro-

rum Virorum. Qvapropter te oro atqve obſecro, ut mihi unam tunicam commodato dare velis, illa enim dominus opus habet. Nam qvi malè eſt calceatus, ſordidis pedibus cœnaculum ingrediatur neceſſe eſt. Vale feliciter, & agamus omnia pingui Minervâ. Datum in montibus Ciſalpinis, Anno qvo ſupra.

XXII.

STEPHANUS CALVASTRIUS, Metrifex Petro Negelino S. D.

TUnicam qvam â me petis habeo nullam. Ego Apoſtolorum exemplo unâ duntaxat contentus ſum, & ambulo per tòtam cum ſacco civitatem. Niſi judex Apoſtolicus nuper mihi adjumento fuiſſet, excommunicationis procul dubio ſententiam propter importunitatem creidtorum meorum jam diu incurriſſem. Non poſſum igitur tibi comodato dare tunicam meam. Nam teſte Alexandro Gallo.

Unum mutabis, donec plurale videbis.

Feſtum Valentini præteriit, æſtas appropinqvat, flores oriuntur, non eſt tibi toga

toga opus. Vale ex Monasterio, pridiè Kalendas Ægyptias, & Epimenidis somnium semper dormita.

XXIII.

SCHELMO SCHELMONIS, Genselino Genseliano, & Marcolphi ex sorore nepoti S.D.P.

AUdio te in grammaticis disciplinis unum esse omnium eruditissimum: qvapropter te oro atqve obsecro, ut mihi qvamprimum scribas, qvot nam sint in Donato aves? qvid prӕterea comedant, qvo deinde avolare consveverunt, & qvot sunt ibidem metra? Hӕc enim si mihi cognita essent, Theologos disputando obumbrarem. Vale, ex Buckelmundâ; duodecimâ idus Septembres: & cave ne anseres nostri inter olores strepant.

XXIV.

GENSELINUS SCHELMONI SUO S. P. D.

REctè agis mi charissimè Schelmo, tam qvòd eruditos consulis, tùm qvod tibi ipsi confidere non audes. Nisi

Nisi Tibullum profiterer & Nasonis amores,tibi certè respondere non possem. Sybillâ tamen hîc non est opus interprete. Tres sunt in Donato aves, passer, aqvila, milvus; qvæ fructus & species comedentes in antiqvam sylvam avolarunt. Ad ultimum verò tria duntaxat comperi in Donato metra. Primum,

Arma sub adversâ posuit radiantia qvercu.

Secundum,

Multa super Priamo rogitans, super Hectore multa.

Tertium, ut, *docuissemus, docuissetis, docuissent.*

Cave mi charissime Schelmo, ne hæc occulta Minervæ mysteria Theologis manifestes: qvum neqve in libris Sententiarum, neqve in Secundâ Secundæ tàm præclara inveniantur. Vale ex Hercyniâ sylvâ, & asinum imitare, qvi magis stramina optat qvàm aurum.

XXV.

PULTRONUS SYCOPHANTA, Murcidæ Lyripipiano S.P.D.

VIdeo eqvidem noſtrûm aliqvot vehementer ſuis gaudere convitiis, & epiſtolarum noſtrarum lectione plurimum delectari. Contra autem viri graves (proh pudor! nefas eſt dicere) faciem ſuam avertunt, & vix lupanaribus dignas, imò flammis & facibus congruas expreſsè pronunciant. O inconſtantem rerum omnium vicisſitudinem. qvantum mihi videre videor, extrema gaudii luctus occupabit: noſterqve natalis *nigro notandus lapillo*, inter nefaſtos computabitur. Vale, ex Franconiâ cum tuis contribulibus: & omnes hamadriades ac Oreades meo nomine plurimum ſalutato.

XXVI.

LYRIPIPIANUS PULTRONO ſuo S.P.D.

QVas mihi ſcripſiſti literas, minimè placuerunt. Si ſummus Pontifex, ſi magnus ille Eraſmus, ſi viri ſapientes & boni deniqve omnes noſtras contemnunt epiſtolas, illorum etiam contemnamus ſententiam neceſſe eſt. Experire obſecro, qvo-

qvomodo veſtris iſthic hiſtrionibꝰ ac paraſitis noſtræ placeant Obſcurorum Epiſtolæ. Docti omnes ſumus, neqve Scotum timemus neqve Plutonem. Experire inqvam, qvàm ſint & meretriculis gratæ. Eſt enim riſus in illis multus, qvi & triſtem apud Inferos Plutonem, manesqve ſepultos ad cachinum excitare qveat, mortuosqve ad vitam revocare. Sed qvid de riſu tantum: jocos noſtri ſalebroſos ludosqve theatrales ſuis adjecere epiſtolis, ut varietas ipſa (qvæ teſte Politiano lectionum eſt irritatrix) blandisſimum qvemqve lectorem non poſſit non delectare. Secuti mehercule ſumus patres noſtros, qvi jocum Deæ Veneris (cujus & nos aſſeclæ ſumus) filium eſſe voluére. Qvid igitur riſu blandius? qvid joco jucundius? qvid Venere ſvavius? qvæ prolem ſuam non poteſt non amare. Loqvantur Theologi qvæ velint, nobis vivendum eſt more noſtro. Vale, ex monte Parnaſſo. Vale obſecro. Te enim anxiè deperit Galliopæa Muſarum omnium Muſa. Iterum vale.

le. Tu qvid sentis nobis qvamprimùm rescribe, & esto Epicurus subans.

XXVII.

PETRUS OLFONTIANUS, Nicolao Haversack, S. P. D.

MUlti nos contemnunt Nicolae, at nos Thrasonem seqvamur gloriosum, & id genus hominm leve, qvod rei ludicræ pallentem impendit operam, câqve gravissimas abigit è mente curas. Salibus fruamur & joco, risu etiam si necesse est. Conviviis qvoqve & blasphemiis nostrum parcat nemo. Cómedamus insuper & bibamus in charitate non fictâ. Patritos ego imitor mores: bibo, rebibo, voro, devoro, qvod omnes asiolent cognomines, nati meis majoribus. Plus cæteris ingurgito. Heluor etiam, qvare Heluo nomen mihi. Vale feliciter. ex navi stultiferâ, ubi tu primum (si voles) locum obtinebis.

XXVIII.

NICOLAUS HAVERSACK, Petro Olfontiano S. D.

QVæ de risu & joco scripsisti mihi, non dis-

diſplicuere. Cave Pythagoram tuo adjungas choro, qvem Plutarchus ſcribit, riſu, joco, & facetiis abſtinuiſſe. Qvare & Theologi fortaſſe eundem ſecuti, triſtes freqventer nimiumqve graves eſſe conſpiciuntur: id qvod Vergilium prævidiſſe crediderim; qvum libro ſexto, *triſtem in veſtibulo inferorum* cecinit *habitare ſenectutem*. Nonne ſatius eſt nos edendo, bibendo, choriſando, dormiendo, vitam noſtram produxiſſe; qvàm jejunando, orando, abſtinendo, & ſacras Theologorum ac Juriſconſultorum libros revolvendo, eam abbreviaſſe. Vinum neqve anſeribus crevit neqve anatibus, ſed hominibus ſolùm: his præſertim, qvi obſcuris utiles viris, non minus græcari qvàm eo uti norunt. Vale. ex Moguntiâ.

XXIX

OLFONTIANUS HAVERSACKIO S.P.D.

QVæ de Vino ſcripſiſti libenter omnes legimus. Modio enim ſumptum (ut Mellilambius noſter interpretari conſvevit)

vit)acuit ingenium, debilibus qvoqve dat gressum, & cœcos illuminare videtur. Nemo nostrum cephaleâ, nemo hemicraneâ (talibus capitum morbis) laborat. Qvapropter ne ab instituto nostro & veteri consvetudine recedamus, semper Baccho, semper voluptatibus, semper arrogantiæ ac temeritati inhærere debemus, ut sic tandem furore pleni poëtico, invectivis convitiis, contumeliis, blasphemiis, & hæresibus novis inimicos nostros operosiùs perseqvamur. Hoc qvoqve Lucilii carmen ad mensam tuam suspendito:

Vivite lurchones comedones vivite ventres,

Vale ex Francfordiâ.

XXX.

JOANNES CRABACIUS, Guilhelmo Zwickano S.P.D.

MItto tibi Dialogum, qvem è Græco nuper in Latinum transtulit Petrus Lyripipianus, homo acer & strenuus in rebus nostris, qvem deinde Nicolaus Musio nobis audientibus hoc modo in Obscurorum con-

confeſſu, crudeli ſatis animo memoriter recitavit.

Seqvitur Dialogus Mercurii & Ollilambii Obſcurorum triumviri, qvi in cœlum volens adſcendere, cecidit in cloacam Vulcani.

JUpiter (inqvit) vocatis nuper omnibus in concilium Diis, virum pro ſe in cœlis & prudentem & eruditum ſubſtitui voluit. Conqveſtus eſt enim ſe nimio confractum ſenio, curſus planatarum totamqve cœli machinam diutius regere non poſſe. Optavit itaqve hominem (ut dixi) eruditum ac ſapientem qvi rerum eſſet arcanarum cuſtos, & cœleſtis januæ diligentisſimus Obſervator. Qui Lunam extinctam incenderet, vigilanterqve provideret, ne Deorum qviſpiam Jovem cum Junone ſorore ſuâ dormientem temerarius excitaret. Itemqve ne Solis eqvi aliò deflectentes, oceano ſubmergerentur; aut meridianis perirent ardoribus. Huic enim homini (inqvit Jupiter) curam dabo, ut ex obſcuris hominibus cacodæmones fa-

faciat, eosqve collocet cum creatis simul animabus in comparibus stellis. Curam etiam habebit ne Saturnus Planeta cum virgine signo coelesti, contendat; multisqve aliis præficietur rebus; modò nostrâ majestate deorumqve hospitio non indignus habeatur. Quod Jovis præceptum admirabile satis & nunqvam auditum, cum Dii simul omnes simulanter annuissent, missus est Mercurius Deorum immortalium nuncius, & eloqventiâ cœteris plurimum antecellens, in hoc humile viventium domicilium, qvam terram dicimus. Qvi cum orbem usqvè totum pene perlustrasset, Deorum instinctu (qvi hominem nolebant ad coeleste officium sibi ipsis satis idoneū ordinari) qvendam sibi Reuchlinistam ex omni Obscurorum numero delegit, & maximè talem, qvi Theologos amârat nunqvam. Huic enim homini nomen est Ollilambius Philocapnion, cujus pater Marqvardus appellatur, & mater ejus Grylla, ad designandum qvòd Marqvardus Marqvardum & Grylla Gryllum pro-

procreaverit. Signate qvæſo, viri clariſſimi, hujus rei myſterium. Attendite hujus hominis doctrinam. Qvomodo enim cœleſtia intelligeret homo iſte, qvi Univerſitates dehc neſtans, in nullâ eſt literariâ facultate eruditus. Si enim hunc hominem, qvem ego intelligo, rectè judicare voluerimus, nec Philoſophum, nec Theologum, nec Jurisconſultum, nec Medicum, nec Oratorem unqvam reperiemus. Mercurius itaqve cujuslibet rei ſimulator ac diſſimulator, & deorum (ut diximus) inſtinctu perperam miſſus, cuidam obſcuro Reuchliniſtæ (cui Ollilambio nomen) mirâ qvadam claritate in ſomnis apparuit. Qvi Mercurium rerum omnino cœleſtium neſcius videns, mirum in modum exhorruit, *Steteruntq́ comæ.* (ut Vergilius ait in tertio) *& vox faucibus hæſit.* At Mercurius qvi ex ſupernis ſedibus dulcia ſecum liba contulerat, nonaginta illi novem offerens, qvæ vulgo vocantur *baſenſche Koechen*, Comede, inqvit, Ollilambie & groſſe, qvoniam grandis tibi ad huc re-

restat via. Mox Ollilambius angelum esse credens, & se alterum Eliam, Qvorsum ait? In cœlum, respondit Merc. Rectè factum subjunxit Ollilambius, ut illic impleam mentem, qvi hîc repleo ventrem. Jam sentio Jovis benignitatem: Ah vix tandem sensi stolidus, bene operatur Deus tuus, meqve non immeritò recognoscit amicum suum, & Reuchlinistarum omnium primatem. O factum benè! jam ego nullam amplius infirmitatem sentio, ita me tuus cœlestis oblectat cibus. Disputare tamen tecum non possum Mercuri, qvoniam ita sum exhaustus multis jam pridem & infirmitatibus & miseriis. *M.* Et tu miserias sustinuisti Ollilambie inter ganeones & Sycophantas? *Ollilamb.* Tu à Deo missus, & hæc ignoras? Tu qvi præterita non nosti, qvid futura prædiceres? Si ego in hunc usqve diem Diis conversatus fuissem ut tu cœteriqve omnes, Deus esse vellem. *M.* Parce qvæso verbis. Scriptum est enim. *Ne qvid nimis.* Nonne ad lyram Hesiodus cecinit,

Optimus est homini lingvæ thesaurus & ingens.
Gratia qvæ parcis mensurat singula verbis.

Olli. Pulchra illa sunt carmina. *M.* Rectè sentis,& hanc ob rem tuam insaniam depone. Noli unumqvemqve moribus tuis æstimare. Desine morbo illo procacitatis uti. Desine alios per impudentiam lacessere; talibus enim verbis tibi in cœlis amicos parare non potes, videris inimicos velle. Cesset altercatio inter nos. Qvin tu uno verbo dic, unde tibi tam gravem ac planè onerosam infirmitatem conceperis. *Ol.* Ex variis & multiplicibus eduliis plus æqvo sumptis. *M.* Qvem cibum indies comedis? *O.* Pelles anserinas & colla caporum tosta, buculas, juvencos, turtures, perdices, phasianos, coturnices, turdos, ficedulas, & plurimi omnino generis avitia molliterqve ac studiosè tosta; hæc stomachum meum nunc non lædunt, qvi est sicut tabula rasa, in qvâ nihil est depictum, apta tamen nata depingi, semperqve illius versiculi sum memor,

Qvi

Qui bene ingerit, digerit, egerit, est bene sanus. *M.* Recte facis. Diutissimè enim apud nos vives. qvi sic stomachum observas. *Q.* Qvàm diu? *M.* In secula seculorum. *Ol.* ô me felicem, ô me beatum Ollilambium. Qvia tamen de epulis locuti sumus, dic, rogo, mihi priusqvàm hinc abeam, qvæ sint Deorum immortalium esculenta, ego enim sum unus Tellerleckerius, hoc est, omnium mensarum assecla, per totam cum sacco civitatem. *M.* Ambrosia, ova sorbilia, ex saccaro pastilli, pingvia vaccarum ubera, item placentæ nucleis amygdalis & saccaro conditæ. Datur etiam unicuiqve nonnunqvam porcellus integrè tostus, illumqve duntaxat mensam accedere apud nostros admittimus, qvi cingulum tempori dissigaverit, juxta carmen illud,

Balthea laxabis, ad mensam qvando meabis.

Itemqve

Dum plenus est venter, tunc vult dormire libenter.

O. Qvid audio, ſancta Juno, qvid audio? Transfer me hinc ocyus, ſancte Mercuri, transfer me hinc. *M.* Recedamus hinc, feſtinato enim opus eſt. *O.* Qværantur primum hydriæ vino plenæ. *M.* Matura rem. *O.* I præ, ſeqvar. Cumqve ſic abirent, clamarunt qvidam Obſcuri: ſancte pater memento noſtri, dum veneris in regnum tuum. *O.* Beſtiæ eſtis, ſolus ego tali ſum honore dignus. Qvid multa? Proceſſerunt ambo, cumqve ad Parnaſſum montem veniſſent, nec illinc ſeſe Ollilambius in cœlum transferre poſſet, Ætnam Parnaſſo, Olympum Ætnæ, montesque plurimos montibus ſuperim poſuere. Qvo facto, Mercurius inqvit, aſcende montes. *O.* Trahe me poſt te. *M.* Hoc factu difficile. *O.* Qvamobrem? *M.* Nimis es incraſſatus, dilatatus & impinguatus. *O.* Sine me paululum, ô Mercuri, ventrem purgare, ut eò ſim levior. *M.* Fac ut libet, ſed noli interea temporis plus æqvò morari. Dum igitur in ſeceſſu Ollilambius lateret, Mercurius ſecum his verbis mur-

murmurabat; O utinam (inqvit) hic asinarius Reuchlinista tali indignus nomine, pulmonem & jecur egereret. Fœtidus mehercule hircus est, & olens capra, bonumqve foret Capnioni, si homo iste natus non fuisset. Qvo dicto Mercurius clamat, ubi es Ollilambie? *O.* In rupe hæreo. *M.* Semper ibi hæreas velim: veni tardipes, huc ades crassa substantia. *O.* En curro velocius, qvovis sum cervo fugacior, nec tuâ mihi modò operâ est opus. *M.* Tu videris, ego præcessero. *O.* En cacumen Olympi teneo, tecum sum, in portu navigo, & cœli planetas intueor. *M.* Rectè fecisti. *O.* Jam unico duntaxat saltu in cœlum veniam. *M.* Experiar, at cave ne saltu conturbes Platonis ideas. *O.* Qvales sunt illæ bestiæ? *M.* Qvas tu bestias vocas, antiqvi olim Apollinis sacerdotes erant, & mulieres qvidem edentulæ, qvæ dum corporibus exeunt, tanqvam rerum imagines inter sidera collocantur. *O.* Papæ, qvid ex te audio? legi XXV. libros Ethicorum Aristotelis, ubi de istis ideis deprehendere

potui nihil. *M.* Non mirum Ollilambie. Tu certè non Philoſophus non es, ſed nudus tantum Grammaticulus. attamen in cœlum ſi potes qvàm primum exſulta. *O.* Me accingam operi, tu nolito me tangere. *M.* non tangam, ſed cave deorſum cadas. Cumqve temerarius iſte Ollilambius ſeſe altiùs erigeret, ſeqve inter ſaltandum inſolentiùs extolleret, olympo in ætnam decidit, ac deinde in Vulcani cloacam, qvi montem illum priſcis temporibus incolere conſvevit. Tum Mercurius ridendi intemperans ſedulò clamabat:

O Coridon, Coridon qvæ te dementia cœpit.
Alba ligustra cadunt, vaccinia nigra leguntur.

O. O ſanĉte Mercuri adjuva me! ô Apollo! ô Latona! ô vos Muſæ novem juvate me! His Lamentationibus ille commotus hunc hominem fœtidum, & inſtar bubonis cæcutientem, ad novum qvendam fontem caballinum, nuper à Sylvano adinventum, perduxit, ubi purgare hominem volens eum ſuffocavit. In ſignum cu-

cujus adhuc aqvæ illorum fontium ita turbidæ fœtoribusqve permiſtæ ſunt ; ut qvicunqve ex illis indignè biberint, inſani potius ſint qvàm ſapientes.

Hunc cum recitaſſet Dia'ogum , hæc continuò verba ſubjecit. De poëtis, inqvit, malis & perverſis tanqvam præclaro nomine indignis ſolùm loqvimur : de honeſtis & ſapientibus mali nihil. Nec aliqvem ſub cœlo hoc noſtro Dialogo offendi volumus. Nam qvi tandem obſcuri ſint viri *Grammatici certant, & adhuc ſub judice lis eſt.* Vale. ex Conſtantinopoli, ſexto Idus Mahumeti.

XXXI.

STEPHANUS CALVASTRIUS, Joanni Lucibulario S.

OBſcurorum indies numerꝰ magis magisqve augetur. Inſcripſi nudius tertiꝰ tabulæ noſtræ poetas aliqvot nobis perſimiles, qvi ſe invectivis potentiſſimos eſſe gloriantur : & hæc eorum ſunt nomina, Hirpinus Murcida, Aſmodæus Harpalos, Pultronus Lurcho, Bibeſius Sycophanta,

Ollilambius, Nebulo, Philocapnion Jovianus, Joannes Smoerpot, Hans Levervvorſt, Gryllus Reptilis, Henricus Haverſack, Stutſus Murius de cellâ vinariâ, Cornutus Bubularius, Fatuinus Schelmo, Phyton Serpentinus, Georgius Beſtia, Petrus Sclabbert, Hermannus Kalff, Ganimedes Junior, Coridon Sylvanus, Sclampampius Tellerlecker, Stilpho Gnatonicus, Joannes Bulkinus, Demodicus Codrianus, Sinon Græciſta, Faunus Corniger, & Ovidio teſte,

Additur his Nyſeus, indetonſusq; Thyoneus,
Et cum Lenæo genealis conſitor uvæ,
Nyctelinsque, Eleleusque parens & Iachus & Evan.
Gnoſius Ichnebates, Spartanâ gente Melampus
Pamphagus & Dorceus & Oribaſus Arcades omnes,
Nebrophonoſque valens & trux cum Lelape Cheron,
Hileusque ferox nuper percuſſus ab apro,
Et niveis Leucon, & villis Asbolus atris.

Omitto

Omitto reliqvos qvi spem non habent, & qvorum (sicuti stultorum) infinitus est numerus: Hi bellum contra Theologos acturi sunt. Nam arrogantiâ, temeritate, convitiis & blasphemiis pares sibi nullos habent. Noli igitur plus æqvo lamentari, Ego *inter saxum & sacrum sto*, & ex fonte Hypocrineo sum infatuatus. Vale. Ex Libetridum speluncâ Nympharum.

XXXII.

JOANNES LUCIBULARIUS
Stephano Calvastrio S.D.

MIserrimè nobiscum aguntur omnia, multiplicasti gentem, sed non lætitiam: obsunt nobis illi (si ritè rem ipsam pertractare voluerimus) & prosunt nihil. Non vult habere Capnion impudentes Sycophantas, sui defensores. Qvid multa? Ipse receptui canere jam pridem destinavi & meliorem agere virum. Valeant ludiones, lurchones, comedones, ventres, bibesii, cœnipetæ, flagricibæ, prædones, calumniatores, parasiti, gnatones, flagriones, bucedæ, plagipatidæ, furciferi, catilones,

nes, & id genus obſcurorum omne. Te igitur illi omnes dilanient, ſtrangulent, obſtringilent, obliterent, & culter & venenum, & incantatio vitam tuam, qvæ eſt mors, acerbè finiant. Vale cum tuis ut potes. Moguntiæ, ex domo noſtri impreſſoris, pœnas ſuæ temeritatis procul dubio daturi.

XXXIII.

PULTRONIUS MURCIDA, Titivillo Corniculario S.

NOn poſſum non dolere, non lacrymari, non mœſtus eſſe, ita nos excruciant viri boni & ſapientes; de illis duntaxat loqvor, qvi non ſunt de noſtro Obſcurorum grege. Et ideo *de grege non auſim qvicqvam depohere tecum.* Simplex plebecula, pueri qvoqve & mulieres, publico nos odio inſeqvuntur. Clamitant enim in plateis, huc huc veniunt Obſcuri Reuchliniſtæ, non minus Deo qvàm hominibus odibiles. Jaciunt deinde in nos ſtercora. Qvid multis? Canes nobis omnibus ultrò non irritati adlatrant: nigris enim utimur larvis,

nec

nec id ſolùm canes agunt, verùm & viles caligas noſtras & detrita veſtimenta dilaniant. Vale, ex cellâ vinariâ; ubi nobis dantur Deorum reſponſa, & poetarum fabulæ à Baccho exponuntur.

XXXIV.

TITIVILLUS PULTRONO S.P.D.

ANimam ago mi charisſime Murcida; Utinam eſſem cum Anchiſiade in Elyſiis campis, & hæc tam infelicia non audirem. Proh Deum atqve hominum fidem! qvid hoc eſt ſi contumelia non eſt, aut potius Dei plaga. Qvæ tu ſcribis, intolerabilia mihi videntur. Gratias etiam Capnion nobis agit nullas, qvin potius Obſcuris omnibus maledicit. Alii præterea nos Sycophantas, alii noctis filios, alii nebulones, alii humanas beſtias: alii monſtroſa mancipia, alii canes rabidos, nonnulli hæreticos, blaſphemos & fœtidisſimam conviciorum ſentinam appellant. Addunt qvoqve, nos ſolos obſcuros cum Dathan & Abiron meritò à terra abſorbendos. Vale, ex Argentina pridie Kalendas Jovis.

XXXV.

GERHARDUS SCHIRRUGLIUS Joanni Wickelphio S.P.D.

MAli ſunt homines, qvi dicunt nobis malè. Qvamvis enim neqve Deum timeamus neqve homines, aliosqve indignè læſerimus, nihil tamen eſt, qvod contumelias perpetiamur, bellum hoc & lepidum. Verùm hæc aliàs. Grave mihi ſemper atqve anceps dubium fuit, qvare Colonienſes Theologi plus cæteris per Alemaniam florentibus, ſuperioriſtarum (ut ſic dicam) errores corripere nitantur, & in Svevum indignari, hominem nobis ſummâ conjunctum neceſsitudine. Vale feliciter, & cras reſponde. Ex Andernako, inter calices & pocula.

XXXVI.

WICKELPHUS SUO SCHIRRUGLIO S.P.D.

NOn poſſum tibi Gordii nodum absqve dolore interno & horriſonis ululatibus diſſolvere. Niſi Doctor eſſem in omnibus ſcientiis mundi; itemqve ſi neqve in Bo-

Bohemia neqve in Arragonia fuiſſem, ad tàm difficilem ac planè tortuoſam dubitationem reſpondere tibi neqvaqvam poſſem. Audivi nuper in Eccleſiâ à qvodam Theologo, ad populum DEI verbum habente; reverendum Inqviſitorem Jacobum Hoochſtraten, tres ſibi à ſede Apoſtolicâ Archiepiſcopatus commiſſos habere, Colonienſem, Moguntinum & Trevirenſem, ut qvæ mala ibi compererit, ab Eccleſiâ Dei qvamprimum refellat.

Adjecit qvoqve Sixtum Papam qvartum ſingulari qvadam commisſione per totam Alemanniam hæreſium extirpandarum munus Theologis Colonienſibus commiſiſſe. Qvod ut luce clarius intueare, brevius illius exemplar tibi per Liripipianum noſtrum transmitto, ut im̄odicè tecum lamenteris. Vale, ex Madepurck, & poenitentiam age qvàm primum potes.

SIXTUS PAPA IV.

Dilectis filiis, Rectori, Decanis ac Universitati studii Coloniens.

DIlecti filii, Salutem & Apostolicam benedictionem. Accepimus literas vestras, ex qvibus cum jucunditate intelleximus, qvo zelo fidei Orthodoxæ, qvaqve prudentia scripta erronea hæresim sapientia, legi, imprimi ac vendi prohibueritis; mulierculrumqve imperitiam repreſſeritis. qva dum tenentur, interpretantur qvod nesciunt, & scripturarum sibi usurpant scientiam, in maximos dilabuntur errores: nec sibi solùm, sed aliis qvoqve animarum præcipitium struunt. Laudamus vos in Domino vehementer: Fecistis ut bonos Catholicos (qvales semper fuistis) decet, & qvod vos non dubitamus facturos: pro qva re nos & hanc sanctam Apostolicam Sedem, invenietis in omnibus desideriis vestris promptiores atqve benigniores. Cæterum ut qvod benè cœpistis, facilius possitis perficere, harum se-

rie

riè vobis authoritate Apoſtolicâ licentiam & facultatem concedimus coërcendi ſub cenſuris Eccleſiaſticis, & aliis opportunis remediis, impreſſores, emptores, lectores librorum hujusmodi. Et qvia fieri poſſet, ut impreſſores prædicti metu veſtri aliò ſe conferrent; volumus ut ordinariis & magiſtratibus locorum in qvibus erunt, noſtram hanc voluntatem ſignificetis, qvam ubiqve volumus obſervari. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris, die XVIII. Martii M. CCCC. LXXIX. Pontificatus noſtri anno octavo. L. Griſus.

XXXVII.

DAUBENGIGELIUS SUO Simpriano S. P. D.

QVò me vertam præ dolore, mi ſvaviſſime Simpriane, qvibus qverar, qvos implorem? Si domi ſum, phantaſmatibꝰ vexor, & inteſtina lumbricis corrumpuntur. Si exeo, malè de nobis ſentire bonos animadvertimus, O nos miſeros & infelices! O funeſtam diem in qvâ nati ſumꝰ! ô pectora

cœca,

cæca, ô hircoſum Obſcurorum Reuchliniſtarum gregem, æternâ ac plane inelui- bili diffamiarum & convitiorum leprâ aduſtum. Nobis Leo Papa maledixit, libri noſtri comburuntur. Nec mulierculæ nec Pharmacopolæ ex illis cucullos facere audent: ne venenum qvod in illis latet, incautos enecet. Eraſmus præterea Roterodâmus nos deteſtatur & odit. Fuimus Troës. Omnia nobis & in cœlo & in terris adverſa ſunt. Scio qvid faciam,

Ultra Sauromatas fugere hinc libet, & glacialem
Prorſus Oceanum.

Vale. Datum Auguſtæ. &c.

XXXVIII.

SYMPRIANUS DAUBENgigelio ſuo S. D.

NIL conſcire ſibi, nullâ palleſcere culpâ.

MEritò nos canes rabidos & blaſphemos boni appellant. Nimis enim impudenter non in viros ſolùm ſapientes & bonos, ſed in Jeſum Chriſtum, in Beatam Virginem, in ſupernos cœlites, noſtris con-

contumeliis ludendo debacchati ſumus. Qvare nos inſenſati & degeneres Chriſticolæ, ea verba, qvæ Sacroſancta Mater Eccleſia primiparæ adaptavit Virgini, in noſtras diabolares meretriculas & ſcorta publica nocturnaſqve pecudes redegimus? Qvid Theologos ipſos, validiſſimos Chriſtianæ fidei defenſores, ac Sanctum Petrum cœli Primatem, perfidis comparare Judæis? Qvid ſacratiſſimas Apoſtolicæ Sedis indulgentias permerdare? Qvid cum divino Salvatoris noſtri corpore jocari, riſumqve aliis in frontiſpicio noſtrarum epiſtolarum movere contendimus? O nos miſeros homines, & non immeritò à Sede Apoſtolicâ maledictos! Emendemus vitam noſtram in melius, qvi ſcienter deliqvimus. Qvippe ſi infames noſtræ epiſtolæ in lucem editæ non fuiſſent, itemqve ſi neqve Georgii Dialogus, neqve præfationes duæ, & alia qvædam impreſſa forent, diu fortaſſe cauſa noſtri Capnionis ultrò ac citro cum honore omnium ſopita fuiſſet. Vale. Ex rure ſuburbano, & mecum qvantocyus reſipiſce. XXXIX.

XXXIX.

ANTONIUS RUBENSTADIUS,
Stalberio Horlepompiano, S.

NEqvaqvam ultra Sauromatas nobis aufugiendum eſt. Inter os & offam multa cadunt. Non unius duntaxat hominis conſilium ſeqvi debemus. Feſtinandum tardè, ne Senecâ præſago, *Velox conſilium ſeqvatur pœnitentia.* Aliud nobis ſupereſt fugitivarium. Glauco etenim duce Circes domum, haud longè à Cajetâ Campaniæ oppido inqviramus, ut ab ea, in cruentisſimas mutari beſtias, Theologos qvamprimum devoremus. Simile enim priſcis temporibus factum fuiſſe, tum Homerus ipſe philomythes; tum poëtæ ad unum omnes atteſtantur. Utinam viginti cubitorum dracones eſſemus, de qvibus apud Plinium legitur; longè profectò melius ſeſe res noſtræ haberent. Fuge colluſionem Daubengigelii & Simpriani: Soli qvo volunt abeant, nec nos amplius conturbent. Mallem enim decies in furcam ſuſpendi, qvàm uni Theologorum eſſe

ſe ludibrio. Vale, Datum Francfordiæ, ex fœtidâ Judæorum harâ.

XL.

STALBERIUS RUBENSTADIO S.D.

LOngè mihi alia mens eſt, pater honorande. Nemo noſtrum qvoqve pergat, nemo montes Caſpios, nemo Sauromatas, nemo Circes domum petat. Monoculus ego ſum & lippus, Oculari tamen Capnionis Speculo ante naſum meum poſito, vos multi jugis erroribus video implicatos. Legi apud Heſiodum in Theogoniâ, Protheum Oceani & Tethyos filium, in varias ſeſe olim formas transmutaſſe. Hunc colamus Deum, huic porcos & aſinos offeramus; ut deluſis Theologorum oculis, beſtiarum duntaxat formam habere videamur: ut ſub tali velamento nihil, qvod adverſariis placeat, peragamus. Qvo facto *tum varia eludent ſpecies atqve ora ferarum,* Alius enim ſubitò fiet ſus horridus atraqve tigris, Sqvamoſusqve draco, & fulvâ cervice leæna. Vale, Datum Cracoviæ, xxx. Idus Septembres.

XLI.

DOCTOR GRILLUS,

Stalberio Rudenſtadio, ac cæteris amicis, S. D.

QVid alios imprudentiæ accuſas, qvum tu ſis unus omnium qvi vivunt inſipientisſimus; qvanqvam tamen in tenebris plus uno fidens oculo, qvàm reliqvi in luce duobus. Beſtiæ diu fuiſtis, & crudelisſimis qvibusqvè beſtiis longè crudeliores, licet caudas in terram dependentes, licet aſininas aures, licet urſorum ungulas, aut ſolidos eqvorum pedes non habeatis. Alii veſtrum dracones ſunt, alii verò baſiliſci: Ita enim & verbis inconcinni, & ſtylo enormes, & audaciâ ac veneno peſtilentes eſtis. Stultum eſt igitur optare qvod diu eſtis conſecuti. Bubonum, noctuarum, aſionum, ulularum, veſpertilionum, nycticoracum, ſtrygum lemurumqve exemplo nocturnis volate temporibus: ut nocte intempeſtâ, palpabiles tenebræ vos obumbrent. Valete ut meriti eſtis. Ex Norenbergâ.

XLII.

MAMMOTRECTUS BUNTEMANTELLUS, Eyntelrabiano Philopompo Obscurorum legato,

S. P. D.

EDidit nuper libros duos Reverendus hæreticæ pravitatis Inqvisitor, in qvibus luce clarius patet, qvàm sanctè & qvàm piè Georgius Benignus & Capnion ipse in suo Dialogo locuti sint. Ita enim in illis convincuntur, ut nullo unqvam Marte possint exurgere. Non est reverendo Inqvisitori machæra hebes neqve stylus retonsus. O Philopompe, qvis hæc futura credidisset? Nobis Lachrymæ sunt Crocodili; Cumani sumus, homines profectò hebetes atqve obtusi. Acta agimus; *anseres nunc* (ut Theologi dicunt) *inter olores strepunt*. Discamus igitur aliis in rebus uti foro, & alienâ frui insaniâ. Nam operam hic atqve oleum perdidimus. Si cras præ summo animi dolore atri Ditis januam introiero, Plutonem rogabo, ut te illuc post tres dies accersitum, ve-

veram obſcuritatem & tenebras palpabiles jubeat intueri. Vale, ut potes. Ex Cracoviâ.

XLIII.

EYNTELRABIANUS BUNTEmantello S. D.

O Te omnium ſub cœlo miſerrimum & præ cœteris mortalibus, magis importunum. Qvid mihi tam triſtia nuncias? Quid mea gaudia in luctum convertis? qvid me ex alto in deſperationis ſterqvilinium præcipitas? Non tàm acerbè mihi rem geſtam ſcripſiſſes. Me ſenio confractum noſti, & ex leni vento huc atqve illuc impelli. Ego enim ſi hoc malo nuncio apoplexiâ tactus fuiſſem, qvis obſecro tres meos obulos & tibulli ac Propertii libros unà cum Ovidianis Amoribus conſecutus fuiſſet. Silicernius ſum & ſenex capularis, meqve veſpiliones ac buſtuarii die noctuqve inſeqvuntur. Obſerva me igitur, ut ultimæ voluntatis meæ dignus executor inveniare. Non te moveant Theologorum correptiones. Indocti ſunt, & præter Sacras literas ſciunt ni-

nihil. Poëtas non intelligunt. Qvid ergò noſtrarum epiſtolarum myſteria intelligerent? Neqve Ariſtot. in XV. Phyſicorum; neqve Prophyrium in libris de anima: neqve Æſopum in Metaphiſicis legerunt unqvam; Abeant igitur, nosqve, more noſtro vivere ac loqvi permittant. Vale.

XLIV.

TRULLUS POMIVENDULUS,

Flacco Murilegiano S.D.

AUdio Judæos multum lætari de proſpero rerum ſuarum ſucceſſu. Legunt enim librum qvendam Joannis Reuchlini talem, qvalem ad menſam diſcumbentium & in Synagogis ſuisDiabolicis, ut indies Chriſtianos derideant, & execrabiles ſuos libros Chriſto Deo blaſphemos injuſtè tueantur, atqve conſervent. Qvare ſi perditiſſimi crucis Chriſti hoſtes, indignè & ex ingenitâ atqve inveteratâ malitiâ lætantur, nos perpetuis lamentemur in tenebris (modò ſalvi eſſe voluerimus) neceſſe eſt. Ex Francfordiâ autem nundinis nunc Aprilibus aliqvot tecum Ocularia confer, ut

ut ſi non mentis, oculorum tamen viſum reſtauremus. Hunc ſolum habemus honorem, qvod Judæi in ſcandalum Eccleſiæ, Obſcurorum epiſtolas in Teutonicum tranſtulere. Vale ut potes. ex Dulken. Anno M. ccccc. xviii.

Finis Lamentationum veterum, qvæ nundinis Aprilibus hoc eodem anno editæ fuerunt: at multis in locis modò, non ſolùm immutatæ, ſed plurimùm etiam citra cujuscunqve indignationem (ut boni omnes conſveverunt) adauctæ.

Seqvun-

Seqvuntur Lamentationes novæ Obſcurorum Reuchliniſtarum.

1.

SIMON LUTSBUBULARIUS, TotusqveObſcurorum exercitusGogo ac Magogo ſuis Principibus S. P. D.

COgitantibus nobis, Principes egregii, qvos tandem Patronos rebus noſtris ſummo in periculo conſtitutis deligeremus, vos potiſſimum & omnibus, velut duo clariſſima Judæorum lumina (qvorum ſub tutela iniqvitates noſtræ omnes militarent) digni occurriſtis. Magnum eſt enim & grave & permoleſtum atqve acerbiſſimum, qvod Capnionis noſtri contemplatione nuper omnes vulnus accepimus. Maledixit nobis ſumus Pontifex & tota Chriſti illudit Eccleſia. Pauci etiam reperiuntur, qvi nos (ut ab aliis accepimus) vivere in terris patiantur. Heu! heu! igitur nos infelices atqve infortunatos! qvi ob ſingularem noſtram in bonos omnes audaciam & inſignia in

D Chri-

Chriſtum facinora, nihil honoris conſecuti ſumus. O fallaces neqvitiarum blanditias! qvibus allecti per varios agitamur errores. O inanes cogitatus noſtros! qvi ſecundis in rebus eò magis nos ſeducunt, qvo certiore ſpe qvadam nobis blandiuntur. Qvas ipſe ſæpenumerò, blaſphemias in epiſtolis noſtris conſcripſimus, bonis omnibus, & toti (ut audimus) Chriſtianitati plurimum diſplicuêre. Qvis igitur noſtrum in tantâ rei indignitate, non mœreat? non audaciam deploret ſuàm? non ſeſe mortifero conficiat dolore? Qvid multa? Actum eſt nobiscum, niſi literis veſtris animati fuerimus. Valete ad longos Platonis annos. Moguntiæ, ex Coronâ, tutiſſimo Obſcurorum aſylo.

II.

GOG ET MAGOG OBSCURIS Reuchliniſtis S.P.D.

QVid vos miſeri fœminarum more ejulatis? Numqvid *ſera vobiſcum in fundo eſt parſimonia*? Adſcendit clamor veſter in altum, & montes Caſpios horriſono fragore

gore percuſſit. Inſolitum deponite timorem. Eſtote fortes in bello contra virtutem, ne inimici noſtri in cunctis plus æqvo triumphent. Annunciamus vobis gaudium magnum, qvod notum erit omni populo, qvia natus eſt vobis Servator Antichriſtus in montibus noſtris ex edentulâ qvadam anu Blaſphema nomine. Qvæ ſuperba nimis, ſemper in ore habet Vergilianum illud: En ego incedo Regina, Jovíſqve & ſoror & conjux. Hinc eſt qvòd noſtri Doctores in fabulis Ethnicorum multum eruditi, eam Junonem eſſe contendant. Nec immeritò; Habet enim pediſſeqvas inſignes, tres inferorum furias, & Harpyias qvatuor, inter qvas Celeno vobis Obſcuris, ac veſtro tandem Patrono, peſſima qvæqve eventura prædicit. Nos enim illius vaticinia contemnimus: qvia ut in veteri eſt proverbio: *Malæ aves malam præſagiunt auram.* Valete feliciter cum veſtro Capnione. Datum in montibus Caſpiis, Anno à navitate Antichriſti ſecundo.

III.

DOCTOR GRYTZ, OMNESQVE Obſcuri Reuchliniſtæ Gogo & Magogo ſuis Principibus S.P.D.

Accepimus literas veſtras, Principes invicti, nectare nobis atq; ambroſiâ ſvaviores. Qvid enim periculoſis hiſce temporib' Pſeudo-Chriſtianis auditu jucundi' evenire potuit, qvàm eum eſſe in terris natum, qvem omnes blaſphemi omnesqve calumniatores & hæreſiarchæ ſummum Deum ſunt habituri. Adoramus itaqve Jovem & Apollinem, Mercurium qvoqve & Muſas novem, ut Antichriſto parcant, eumqve magicas doceant artes, ne in ſcholas eo Theologorum adveniente, artium Diabolicarum rudis eſſe videatur. Nam qvi virtute & ſapientiâ poteſt, nihil maleficio contendat neceſſe eſt. Valete diu in montibus veſtris cum Antichriſto noſtro, omniumqve nebulonum ac Sycophantarum, lemurum etiam & ſtrygum Patrono. Wormatiæ, ex porcinâ Judæorum Synagogâ.

IV.

IV.

GOG ET MAGOG, DOCTORI
Grytz, omnibusqve Obscuris S.P.D.

ANtichristum nostrum aut potius vestrum expeditum in vario criminum genere adolescentem; nonis nuper Septembribus in jucundissimum Veneris montem, tanqvam ad mercaturam omnium neqvitiarum cum Asmodæo nostro transmisimus. Non dubium, qvin ab omnibus ærumnis atqve angustiis vos sit qvàm primùm liberaturus. Interea temporis neqve blasphemiis parcite, neqve imprecationibus. Vult enim sibi Antichristus tales habere apparitores, talesqve suo albo milites inscribi. Cæterum ut ad alia progrediamur, mittite nobis in Proserpinæ bigis aliqvot Specula Ocularia Joannis Reuchlin, qvæ â multis Universitatibus condemnata accepimus, & Defensiones ejusdem; ut boni etiam viri hic nonnihil habeant qvo se oblectent. Adjiciantur & alia si qvæ vobis supersunt ejusdem generis inutilium contentionum

fragmenta. Volumus qvoqve ſcurriles veſtras Epiſtolas à ſede Apoſtolicâ jam pridem condemnatas, nobis in qvadrigis mitti; ut illis Antichriſtus noſter non illepidè inſtitutus, blaſphemiis & irriſionibus abundet, omnemqve turpitudinis ac maledicentiæ artem (multum eſt enim á teneris conſveſcere,) puer non ignoret. Poſtremò dum ſteteritis ante Reges & Præſides, nolite cogitare qvaliter aut qvomodo libri omnes veſtri ſint ultra Caſpios montes transferendi. Præſto vobis erunt. Cacodæmones ipſi, in montium noſtrorum radice, qvi hanc librorum ſarcinam, dicto citius nobis præſentabunt, qvùm æqvè ac nos iſtiusmodi lenociniis delectentur. Salutant vos ſorores Antichriſti, veſtræ Conſobtinæ; Temeritas, Arrogantia, Impudentia, Cæcitas, Obſtinatio, Deſperatio, Hæreſis & Blaſphemia; qvas ſi ritè honoraveritis, ita etiam, ut in omnibus vos neqvitiis & ſceleribus expeditos habeamus, magna procul dubio ab Antichriſto (cujus & vos præcurſores eſtis)

dona-

donaria recipietis. Valete diu & pergite, ne Sacrosancta sedes Apostolica falsum dixisse videatur, ubi vós filios iniqvitatis esse decrevit. Ex Caspiis montibus, Anno tertió.

V.

NICOLAUS LORIPES ; CORIDONI Lusco, S.P.D.

O Coridon, Coridón, qua te dementia cœpit,
Alba ligustra cadunt, vaccinia nigra leguntur.

HÆc sunt verba Divi Vergilii, patris nostri & poëtarum omnium parentis, qvem tu minimè intelligis. Hunc enim locum noster exponens Ollilambius divino præditus ingenio, libro XXV. de naturâ rusticorum & nebulonum ac pseudo-Christianorum vafriciis: vult per Coridonem (id qvod Commentatores in hunc usqvè diem ignorarunt) umbrosum Dianæ intelligi venatorem, qvi in Cyntho & Helicone, sacris Musarum montibus, albos volens cuniculos capere, corvos ac nycticoraces cepit.

Qvæ res qvam ſit jucunda auditu, nemo prorſus ignorabat. Qvapropter te oro atqve obſecro, ut ære etiam chalcotypo imprimi actutum facias, ne tam neceſſaria cognitu cœteros noſtræ ſortis homines prætereant. Nam arguculi qvidam novarum rerum (qvæ nusqvam ſunt) indagatores, dum nova cudere poſteritate ſatagunt, in aliena nimis & futilia dilabuntur. Vale Delphis, ex phœbadum ſpeluncâ ſacerdotum. Te plurimum ſalutat noſtra Calliopæa. Iterum vale.

VI.

CORIDON LUSCUS, NICOLAO Loripedi S.P.D.

SUnt complura in noſtrum Maronem commentaria, ſunt infiniti per totum penè terrarum orbes interpretes: at nemo illum plenè intelliget; niſi & nova obſcurorum Reuchliniſtarum, doctisſimorum qvidem in fabulis virorum, gloſſemata perluſtraverit. At mihi nuper tuâ multam expoſitione jactabundo, ac planè importuno Theologus qvidam & eruditus

&

& vehemens, ſeſe in Sybillinis foliis, aliam deprehendiſſe reſpondit. Carmen(inqvit) illud Virgilianum; *Alba liguſtra cadunt*, & alia qvæ ſeqvuntur vulgares poëtæ non intelligunt. Divinus enim ille Vergilius(ut non remulco ſed plena utar velificatione)in felicisſimos noſtrorum temporum dies, ex ſingulari qvadam nativæ virtutis induſtriâ luce clarius prævidit, qvibus vel Paulo teſte,obſcuri ac degeneres qvidam poëtæ ſanam doctrinam non ſuſtinebunt,ſed ad ſua deſideria coacervabunt ſibi magiſtros prurientes auribus. Auditum etiam ſuum à veritate avertent, & ad fabulas convertentur.Poſtremò ſubjunxit idem ille Theologus, *Alba liguſtra*, hoc eſt omnium penè Sanctorum ſcripta Doctorum,unà cum Evangeliis Chriſti & Apoſtolorum Canonibus; *cadunt*, id eſt, parvi ab Obſcuris æſtimantur, & ob ſtyli atq; orationis humilitatem non habentur in pretio. *Nigra* verò *Vaccinia*, hoc eſt fabulæ, convitia, infamationes, mendacia, blaſphemiæ, hæreſes,& id genus aliæ viti-

orum peſtes, feſtivè ſaltem & eleganter compoſitæ; *leguntur*, id eſt, ab omnibus ferè colliguntur, deſiderantur, & in pretio habentur; ac præclaris tum Theologorum tum Jureconſultorum ſcriptis, à levibus qvibusdam ac perverſæ mentis hominibus anteponuntur. Qvibus auditis, ego totus *obſtupui, ſteteruntqve comæ, & vox faucibus hæſit.* Vale mi Loripes, & Theologos ſemper fuge, ne cœci viſum recipiamus. Moguntiæ, ex domo qvadam inſigni, cui Coronæ nomen.

VII.

NICOLAUS CALUMNIATOR
Lucio Catilinæ Juniori S.D.P.

Heu mihi nunc fugiunt vires & corporis uſus,
Mens mea non ſervit nec mea lingva mihi.
Heu miſer in noſtris eſt nulla potentia membris,
Horum qvodqve ſuum denegat officium.
Nullâ parte ſuos cernunt mea carbaſa portus,
Nec ſentire poteſt anchora noſtra ſolum.
Neſcit noſtra ſuam qvo qvarat plaga ſalutem,
Sæpe precor mortem, mors tamen ipſa fugit.

NOn abs re conqveror, mi ſvaviſſime

Catilina. Nam hoc solum ex omnibus nostris iniqvitatibus, blasphemiis & hæresibus (ut verum tibi fatear) consecuti sumus, ut nos æqvè boni omnes ac publicos hostes & Ecclesiæ suæ inimicos inseqvantur. Qvin etiam se muniunt signo sanctæ Crucis, qvoties Obscurorum nomen ante prospectum audierint, nosqvè Diabolos esse arbitrantur. Proh Jupiter! proh Dii immortales! qvid hoc est, si injuria non est? Consolare me obsecro primo si potes die. Nam obscurus ille Charon scavâ suâ ferugineâ, nostrum aliqvot intra dies octo ad obscuras inferorum latebras per Acherontem ac Stygem cœterasqve paludes est delaturus. Vale, ex Hagenau. Nonis nuper Septembribus.

VIII.

LUCIUS CATILINA JUNIOR
Nicolao Calumniatori Reuchlinistæ
& Thalmudphilo S.P.D.

Stulte qvid insanis, cur te dolor urget inanis?
Te sperare jubet Calliopæa suum.

Temperet ergo tuos modus & prudentia questus,

Terge tuas lachrymas, disce tenere modum.

TOta via totoqve cœlo aberras, mi Nicolae, si arbitraris nos in sacco venditare. Non sunt nobis oculi lolio vitiati, qvin & serpente & aqvilâ acutius intueamur. Qvamvis Theologi nos odio perseqvantur, Strabonis tamen instar (ut est apud Solinum) triginta qvinqve millia passuum prospicere valemus. Tibi persvadeas velim bifrontes nos esse Janos, qvibus Mydæ aures affigi non possint. Nonne pilosi omnes sumus? qvos natura (qvæ occultè operatur) cæteris mortalibus astutiores esse decrevit. Pilosum inqvam cor, cum Messenio Aristomene à Lacedæmonibus interfecto habemus. Astutia igitur nostra vincet studia illorum. Prius testudo cursu leporem vincet, cursusqve bovem trahet, qvàm ingenitam nobis malitiam deserere possimus. Nec mirum. Veterem enim pelliculam difficulter exuit, qvi jam diu fraudibus ac malitiâ

litiâ occalluit. Vale. ex Dullendorp, & cum ad Elyſios campos deſcenderis, Plutoni inſerorum principi, me iterum atqve iterum commenda.

IX.

PLUTO, PHLEGETONTEUS, Sinoni Ululario, S.P.D.

O Dii Deorum qvorum opifex paterqve ego ſum, qvàm graves mihi nuper Obſcurorum Lamentationes oblatæ apud Inferos fuerunt. nemo prorſus Cacodæmonum eſt, Mi Sinon, qvi non luctu ac mœrore contabeſcat, ac carnem devoret ſuam: Omnes enim boni (ut audio) ac ſapientes Obſcurum Reuchliniſtarum genus, velut peſtem qvandam præſensqve venenum fugit. Auctores ſunt Theologi qvi pro Eccleſia Chriſti ad ſangvinem usqvè (ſi ritè accepta recordor) legitimè decertantes, peſſima qvæqve (nobis etiam invitis) eradicare nituntur. Hem me miſerum! vix ſum compos animi, ita ardeo iracundiâ. Nihil eſt, qvod malim, qvam illam totam Theologorum familiam mihi

dari obviam, ut mihi iram hanc in omnes eos evomam omnem, dum ægritudo, hæc eſt recens. Satis id tandem ſupplicii ſum habituras, dum illos ulciſcar modo. Vale ex Tenaro Laconiæ promontorio, ubi ad inferos deſcendentibus facilis patet via.

X.

SINON ULULARIUS, PLUTONI Stygio, S. P. D.

Occurrunt animo pereundi mille figuræ,
Spes bona ſollicito victa timore cadit.

O Cœca nocentum conſilia! O ſemper timidum ſcelus! Nullum (ut ſentio ſine magno auctoramento eſt malum. O ſortuna! O ſors fortuna! qvantis incommóditatibus & qvibus ſcandalis implicati omnes ſumus. Qvi tibi ſervit, nulli fortaſſe ſervit, ſed æternæ, (ni fallar) ſibi maledictionis præcipitium ſtruit. Nemo nos noſtro exonerat metu, nec tu id qvidem (qvi Princeps es tenebrarum & Obſcurorum omnium Patronus) facere ullo modo potes. Si tibi machæra eſt, nos qvamprimum tuere, teqve in angelum lucis,

cis,(id qvod te Paulus ad Corinthios facere ſolitum teſtatur) qvantocyus transfigura. Qvod ubi feceris, tecum ad inferos deſcendemus. Vale ut potes, & lætare cum Proſerpinâ uxore tuâ & Glaucâ matre. Ex Norembergâ, Nonis nuper Septembribus.

XI.

HENRICUS HAVERSACK, Neqvitiarum Licentiatus, Joanni Smoerpot Præceptori ſuo, S.P.D.

FUi nuper Mogunti in conſeſſu Obſcurorum Virorum, petens ab iis, ut ſuo me albo inſcriberent. Qvibus confeſtim annuentibus (pares enim cum paribus facillimè congregantur) artem me prius hiſtrionicam exercere volebant. Vino itaqve naturam non parum adjuvante, tantum cæteris Obſcuris in hac arte præſtiti, qvantum aſino porcus ad edendum antecellit. Qvapropter non poſſum Liberum patrem (qvem Bacchum alii appellant) non laudare & in cœlum usqve extollere, qvi me infinitis exſolutum curis, ſemper

lætum

lætum eſſe vult & ventre diſtentum. Ubi enim qvid eſt vini, haud ceſſo, qvouſqve totus eſt gurgulio prægnans ab imo & trans gulam. Sin paucitas, vel lambo vel lingo, dum odor ſagax olet: At non (ut eſt pleriſqve mos) in abditis & ſolitariis locis aut ſpecubus, ſed cum bonis natabus & ſodalibus & ſimilibus mei. Hoc tamen unum me plurimum excruciat & animo tranqvillo eſſe non ſinit, qvod niſi artem etiam blaſphemandi didicero, nunqvam ſim in Doctorem neqvitiarum una cum cæteris promovendus: Qvod ne fiat, tui erit officii providere. Vale ad longos Neſtoris annos, & Æſopi patinas nobis ad cœnam para, ut Baccho ac Cerere ſuffarcinati, ad omne malum promptiores eſſe poſſimus.

XII.

JOANNES SMOERPOT DAVENTRIenſis, Henrico Haverſack ſuo Diſcipulo. S. P. D.

DOleo in immenſum, & ſupra qvàm cuiqvam credibile eſt, interno excruciôr

cior dolore, eò qvòd hactenus ad ſaxum verba fecerim, operamqve perdiderim & oleum : Infœcundi qvippe ingenii eſt (Fauſtus inqvit) præmonſtrantem (qvanqvam illi debeatur plurimum) non excedere. Qvapropter tibi gratias ago nullas, qvod ultra ipſam in conviviis geſticulationem, nullam blasphemandi didiceris artem. Lege relege, perlege Apoſtaticas, ac planè execrabiles Obſcurorum epiſtolas, & te in neqviſſimum omnium neqvitiarum Doctorum, hiſtriones ipſi, dicto citius promovebunt. Seqvere etiam impudentiam præceptoris tui; teqve ad peſtiferos illius mores (neceſſe eſt enim ut de me ipſo in tertiâ loqvar perſonâ) totum effinge. Qvod ſi feceris, vivum eris Sycophantarum idolum, omniumqve vitiorum exemplar. Vale diu, Wormatiæ ex fœtidâ Judæorum harâ, ubi me culices & pulices, cute integrâ eſſe nunqvam ſinunt.

XIII.

SIMON DRULLENSIS, MATthiæ Rupho S.P.D.

MIror eqvidem, qvam potiſſimum ob cauſam viri boni nos Obſcuros Reuchliniſtas cum Dathan & Abiron à terrâ velint abſorbendos eſſe; qvâ item moti inſaniâ nos hiſtriones & Sycophantas, ac neqviſſimum planè genus hominum appellare non vereantur. Hunc mihi ſi diſſolveris nodum, alterum te eſſe Apollinem prædicabo. Vale, ex Baſileâ.

XIV.

MATTHIAS RUPHUS, SIMONI Drullenſi S. P. D.

EXplicare non poſſum literis Simon, qvantam mihi triſtitiam nuper in Judæorum Synagoga deambulanti multorum epiſtolæ attulerunt. Scribunt enim non Theologos modò, verùm & optimos qvosq; dicere ſolitos, nullum eſſe ſub cœlo tam impudentem tamqve in verecundam meretricem: nullum item latronem tam inhumanum, nullumqve tam diſcinctum Sycophantam, qvi noſtras, hoc eſt, Obſcurorum epiſtolas lectu dignas velint. Nec mirum. Sæpe enim ſtateram transili-

ſilivimus. Anſam qvoqve largiti ſumus ut malè nos tractare & boni & mali omnes poſſint: Capra gladium qvo mactetur adinvenit. Faber qvas ſecit compedes, ipſe geſtat; ſuoqve perit indicio ſorex; & in exſpuentem cadit qvod in cœlum exſpuit. Nolim igitur mireris Simon, nos ab optimis iniqviſſimos & à graviſſimis qvibusqve leviſſimos appellari. Cave hæc Theologi reſciſcant Colonienſes, ne laqveum nobis mădent, aut medium oſtendant ungvem. Vale ut potes, & digito compeſce labellum. Ex Francfordiâ.

XV.

CASTRIMANNUS ECHTNOBIENSIS, Doctori Grytz Obſcurorum Præceptori S.P.D.

QVanqvam omnia nobis adverſa ſint, Doctor egregie, & Iſthmon perfodere non poſſimus, nihil tamen eſt, qvod vel Theologos ipſos in aliqvo timeamus. Dies enim nobis adimit dolorem. Verum enimvero qvia Cumani omnes ſumus, homines profecto & obtuſi & hebetes, præcepta

cepta nobis aliqvot ſalubria abs te dari poſtulamus : ut qvemadmodum vulpes pilos non mutat ſuos,ita etiam & mores noſtros nunqvam immutemus ; ne ex his eſſe videamur, de quibus Horatius cecinit.

Dum vitant ſtulti ſtudia in contraria currunt.

Extra undam ergo & fumum,elegantibus tuis documentis, longe compelle carinam. Vale, ex Hoppenem, & qvæ nos vel facere vel docere volueris qvam primum reſcribe.

XVI.

DOCTOR GRYTZ CASTRImanno Echtnobienſi S. P. D.

QVemadmodum non ægrè patior,Caſtrimanne, ab omnibus fere Theologis & ſacrarum literarum cultoribus contemni ; ita plurimum lætor à vobis omnibus, hoc eſt, ab Obſcuris Reuchliniſtis, nunqvam ſatis in umbroſa Judæorum Synogoga laudatis, commendari. Excudi moralia qvædam præcepta, qvæ cum legeris dicto citius obſtupeſces, admirabe-

risqve

risqvè, qvòd talia à nobis edita atqve adinventa, apud te potisſimum, ad Obſcurorum omnium inſtitutionem ſtudioſè obſerventur. Illis ergo diligénter à te perlectis divinitatem qvandam in me eſſe intelliges, ut verè animus meus ſit de cœlo ſumptus ignis. Hæc ergo qvæ ſeqvuntur tibi ac tuis præſcripta eſſe volumus.

Canones ſacros & Eccleſiæ ſtatuta nunqvam obſervanto,

Obſcurorum patronis ſemper obediunto.

Theologis Religioſis & poetica ignaris, reverentiam nunqvam exhibento.

Cum Muſarum inimicis inhumanè ſemper verſantor.

Adulterinum in digito annulum & torqvem in collo fucatum geſtanto.

Omnibus bonis calumniam inferunto,

Baccho ac Venere nunqvam abſtinento.

Obſcurorum epiſtolas & oculare ſpeculum Joannis Reuchlin diligenter legunto.

Die noctuqve per vicos divagantor.

Ineptiis, blaſphemiis & hæreſibus raro aut nunqvam parcunto.

Omnem

Omnem malitiam libenter docento.

Arrogantiam & temeritatem pro virili colunto.

Aleâ & ebrietate cuncta dissipanto.

Raso capite, prolixâ barbâ, laceratis caligis, & veste detritâ frequenter incedunto.

Domus Prælatorum tempore prandii importunè visitanto.

Fatuorum & histrionum mores semper habento.

Convivio magis qvàm consilio se aptos præparantò.

Dominicis feriatisqve diebus, rem divinam sacramqve concionem aspernantor.

Sapientum bonorumqve virorum admonitiones contemnunto.

Histrionum ac Sycophantarum scholas in dies frequentanto.

Christi Evangelia & sacras literas in malam sæpè partem interpretantor.

Simplices & columbinos decipiunto.

Cum Judæis & hominibus neqvam qvotidianam consvetudinem habento.

Cum

Cum ſacco per civitatem epigrammata cantanto.
Gladium & ſicam truculenter ferunto.
Nemini gratitudinem exhibento.
Creditoribus fidem nunqvam ſervanto.
Blaſphemare & in bonos invehi aſſveſcunto.
Apparere magis qvàm eſſe decertanto.
Domum in dies vinariam, ganeasque ingrediuntor.
Morituri nihil unqvam executoribus relinqvunto, ſed ſolis duntaxat hominibus multum debento, animamqve tandem apud inferos ſepeliunto.

Ad hæc cùm qvotidianâ exercitatione melius ſit nihil, & rectisſimè à Cæſare dictum ſit omnium rerum magiſter uſus, atqve altera ab Ariſtotele natura: hunc ab Obſcuris morem ſervari volumus, ut ſinguli ſuum ſibi habeant ſive Kalendarium, ſive Diarium, ſeu malis ephemerida cum Græcis dicere. Qvo in libello qvotidiè, pro ſuo qviſqve in ſtudiis & profectu & ordine, qvædam id genus documenta vigilanter adnotent, qvamvis ſæpenumerò exi-

exigua, ubi tamen in ſummam coaluerint (facilius enim tritico lolium creſcit) non parum profutura, qvid multis? Receptui nunc canendum eſt. Nam teſte Horatio:

Qvicqvid præcipies, eſto brevis: ut cito dicta
Percipiant animi dociles, teneantqve fideles.

Hoc ſolum adjiciam, qvod Juvenalis nobis ſcriptum reliqvit.

Aude aliqvid brevibus gyaris & carcere dignum,
Si vis eſſe aliqvid.

Vale, ex bicipiti Parnaſſo, & dii nos qvàm diutiſſimè conſervent.

XVII.

JOANNES GRAP POETA NOVELIUS, Arnulpho Codriano Philoſophorum omnium Philoſopho, S.P.D.

LEgi nuper apud Ariſtotelem primo Phyſicorũ, tria eſſe (proh! pudor turpe eſt dicere) rerum prima principia, materiam, privationem & formam. Alio item in loco, Solem & hominem generare hominem. Qvæ ſi vera ſunt, ridicula mihi pror-

prorſus eſſe videntur, qvum neqve in Epigrammatibus Martialis, neqve in Satyris Horatii, aut id genus aliis Poëtarum libris hæc ita eſſe legantur. Tenes ſententiam meam. Qvapropter ſi tu qvid noſti rectius illis, candidus imperti: ſi non, his utere mecum. Vale, ex rure ſuburbano, ubi me culices & pulices animo tranqvillo eſſe non ſinunt.

XVIII.

CODRIANUS PHILOSOPHORUM Philoſophus, Joanni Grap, Apollinis & Muſarum alumno. S.P.D.

O curas hominum! ô qvantũ in rebus inane eſt!

QVid obſecro tanti facis Philoſophi in Phyſicis ænigmata, qvæ Oedipodes ipſe non ſolveret. Fumoſum profectò rancidumqve lardum ſapit, qvi veterum magis Philoſophorum qvam Poëtarum ſententiis delectatur. Martialis ſcommata & Ovidiani Amores unà cum Propertio atqve Tibullo, tantum cœteris Philoſophiæ documentis præſtare videntur, qvantum mulus aſino antecellit. De his

ego Philoſophis loqvor, qvos S. Theologiæ Doctores & alii Liberalium diſciplinarum Magiſtri plus æqvo venerantur. Ne tamen ad parietem ſeu potius ad mortuum verba feciſſe videaris, aut ſurdo ſabulam in tuis ad me literis recitaſſe: Errat vehementer Ariſtoteles, materiam, privationem & formam tria ponendo rerum principia. Ego potius aërem, terram & mare collocavero. Ex aëre enim pluvia in terram cadit, qvæ jam iterumatqve iterum inebriata, leones, apros, oves & boves; Omniaqvè nobis, cæterisq; mutis animantibus neceſſaria producit. Mare verò piſces largitur, ne qvadrageſimalibus diebus in via deficiamus. Solem autem & hominem, generare hominem impoſſibile eſt; ſed rectius virum & mulierem in geniali lecto id facere ſolitos crediderim. Hæc enim facilia intellectu ſunt, qvæ Scotus ipſe, qvem alii ſubtilem appellant, & Albertus Magnus nunqvam intellexere. Vale, ex montibus Riphæis, Octogeſimo nono Idus Septembris.

XIX.

XIX.

ADRIANUS SINKENSIS SIMEONI Lulliano Poëtæ decies laureato Salutem nullam dicit.

Non mihi ſi centum lingvæ ſint, oraqve centum,
Ferrea vox, omnes ſcelerum comprehendere formas.
Omnia pænarum percurrere nomina poſſem.

QVis unqvam crediidiſſet, mi chariſſime Simeon, Poëtam Poëtæ, aut Oratorem oratori vel fuiſſe vel eſſe contrarium? Qvid turpius? qvid infelicius? qvid abjectum magis, qvàm proprio perſtringi gladio & à ſuis inſperato confundi? O nos miſeros atqve infelices Reuchliniſtas! qvi ſedentes in tenebris & in umbra mortis, multa nobis ac noſtræ tandem profeſſioni adverſa experimur. Campanus enim (hei mihi! vereor ſcribere) in ſuâ ad Cardinalem epiſtolâ, nos fortaſſe obſcuros in Spiritu redarguens; Qvid enim dolus (inqvit) niſi Poëtarum mendacia abſurda

&c venefica; qvibus mulcentur aures, animi decipiuntur. An possit qvisqvam non falli si poëtas sectetur? qvi non investigatores, sed & confictores atq; infentores fuerunt mendaciorum. An esse non lascivus, si inter illorum fabulas cantilenasq; versetur, refertas pruritu & titillatione voluptatum, libidinum, flagitiorum? Nam qvod tu flagitii genus in poëtis non invenies extolli & prædicari? Digni illi qvidem qvi & vates & divini dicerentur ministri eorum Deorum qvos habebant profligatissima & perditissima qvæqvè postulantes: si modo erant hi Dii, & non stultitia potius eorum, qvi hæc confinxissent, referentes omnia ad appetitum qvisq; suũ insanum & amentem. O Lulliane, ô Simeon Lulliane, qvam nos hæc verba perstringũt, & indelebile nobis scandalum mortemq; sempiternam minantur! Sed qvæ seqvuntur? Finxerunt sibi sermones neqvam poëtæ. Locutum est mendacium os illorum & secuti sunt vanitatem. Ad increpandum verba concinnant & sermonem pro-

tulerunt in ventum, & tamen nescio qvam sibi persvadent gloriam nominis, qvæ nihil est profutura si comparetur. Poëtarum igitur insignem stultitiam per sanctè carpens Hieremias: *Ecce* (inqvit) *vos confiditis in sermonibus mendacii, qvi non proderunt vobis, & secuti Deos alienos in Balaam, hoc est in voraginem & præcipitium deducatis.* Ad ungvem Hieremiæ sermo poëtas irridet, qvorum totidem Dii sunt qvot nugæ. Ita perniciosi sibi Poëtæ, perniciosi & cæteris si lectitentur. Tam potest qvisqvam inter illorum scripta non enervari, qvàm in igne non uri, in aqvâ non profundi, infici non sordidari. Etenim qvi tangit picem, inqvinabitur ab ea; & perdifficile est inter impudica verba fieri non impudicũ. Extollunt omnes unâ voce poëtæ voluptatẽ illâ se illaqveari cupiunt, eam auro & regno potiorem arbitrantur, hanc prædicant, hanc complectuntur; qvorũ unus ex præcipuis, dũ huic vacat, Regum, inqvit, magnæ despiciuntur opes. Alter magister ille, qvem dixi, in mediâ Venere extingvi

ſe, ait, cupere, ut ritè meis conſonet, ut qvi vixit perditè moriatur perditiſſimè, *ut qvisqve tali veniens in funere dicat, conveniens vitæ mors fuit iſta ſuæ.* Vergilius non modo legendus pueris, ſed imbibendus figendusqve memoriæ; ſed cenſetur duntaxat pueris, qvi ornatum poſſint capere & elegantiam, laſciviæ ne qvidqvam ſentiant, aut ſi ſentiant non corrumpantur. Sit igitur lumen verum, idem Campanus ait, qvod afferimus, dirigat non præcipitet, ne qvi ad lucem poſiti ſumus aliorum, ipſi obtenebremur. Deus qvi dixit de tenebris lumen ſplendeſcere, ipſe illuxit in cordibus noſtris ad illuminationem ſcientiæ claritatis Dei, non poetarum non nugarum, non mendaciorum. Eramus tenebræ qvi in his fabulis verſabamur, facti ſumus lux; qvi è tenebris ad cœleſtia, ex mundo ad Chriſtum commigramus. Senecam qvoqve audiamus libro de beneficiis; ineptiæ inqvit, Poetis relinqvantur qvibus aures oblectare propoſitum eſt, & dulcem fabulam nectere. Sed qvi ingenia

nia ſanare, & fidem in rebus humanis retinere, ac memoriam officiorum animis ingerere volunt, ſerio loqvantur & magnis viribus agant. Adeſt Cicero qvi libro II. de divinatione, nihil vult eſſe in Philoſophia commentitiis fabellis loci. Et commentator ſuper II. Methaphyſicæ: conſvetudinem audiendi apologos & maximè fabulas impedimentum eſſe vult in cognitione veritatis. Poſtremo Hieronymus noſter in epiſt. de duobus filiis, Dæmonum, (inqvit,) cibus, eſt carmina Poetarum, ſecularis ſcientia, Rhetoricorum pompa verborum. Nulla ibi ſaturitas veritatis, nulla juſtitiæ refectio reperitur. Studioſi earum in fame veri & virtutum penuriâ perſeverant. Hæc itaq; & id genus alia multa, qvæ brevi huic epiſtolio commendanda non ſunt, in nos Obſcuros homines & degeneres (ſic enim me loqvi vult conſcientia) Reuchliniſtas, non obſcurè dicta videmus. O tremendum ergo apud Inferos Plutonem! O funeſtam Cacodæmonum turbam! qvorum (proh dolor!) inſtinctu

maligno, tam obſcœna in noſtris epiſtolis, non in viros modo præſtantiſſimos & optimos, verum in Salvatorem noſtrum ac ſanctos ejus; turpiſſima qvæqve, pice etiam ac ſulphure tetriora hæreticorum more ſimul effudimus. Nullus enim locus (ut audio) intra Oceanum eſt, ubi noſtræ non ſunt viſæ Epiſtolæ; ubi inqvam noſtra in Eccleſiam Dei ſcommata, & peſtilentes qvædam in Chriſtum ejusqve Matrem blaſphemiæ; ac mille tandem contra omnes bonos mendacia non habeantur in pretio: apud eos maximè qvi poëticis figmentis obrutuerunt, nobisqve ſunt qvam ſimillimi. Tranſcenderunt enim Alpes exſecrabiles illæ noſtræ Epiſtolæ, montesqve Armenios Caſpios etiam & Riphæos, ac totum penè terrarum orbem cœca omnium neqvitiarum nube ac tartareo impudentiæ fumo, longè lateqve obumbrarunt. Qvapropter Sanctiſſimus in Chriſto Pater ac Dominus noſter Leo Papa Decimus non immeritò nobis Obſcuris Reuchliniſtis maledixit, nec nobis

ſolum

solùm verum etiam cunctis nostrarum invectivarum, impressoribus, venditoribus, conservatoribus, illasqve triduũ intra post Apostolici Decreti notitiam comburere differentibus. Video igitur nos & miseros esse & infelices omniumqve criminum genere delibutos, ac planè suffarcinatos, breviq; , (ni Gog & Magog unà cum Antichristo suo vel potius nostro nobis præsidio sint) ad inferos catervatim descensuros. Vale ut potes, & svavissimis tuis literis me qvam primum consolare. Qvod si non feceris, Delphos petam, nostro Apollini, Musisqve novem cuncta relaturus. Ex Cremona, Nonis nuper Septembribus.

XX.

SIMEON LULLIANUS ADRIANO Sinkensi S.P.D.

Qvid Tibi vis? calido sub pectore mascula bilis
Intumuit, qvam non extinxerit urna cicutæ.

ACcepi literas tuas, charissime frater, Nonis ad me nuper datas Septembrib. qvas profectò (sic me Dii conservent,) vel

Nesseo per Te sangvine vel Hydrino ab aliis veneno tinctas crediderim; si mortiferis qvibusdam in nos aculeis, atq; amarulentâ prorsus in Obscuros reprehensione & vivunt & spirant. Tibi igitur Atticè ad me literas danti, Laconicè tandem respondebo. Antonium ego Campanum (virum alioqvi & eruditum & excellentem, clarissimum qvoqvè tum Oratorem tum Poëtam) â Theologis fortasse aliqvot senio confractis & Christianæ fidei cultorib9 facile seductum crediderim. Ad Hieronymi præterea atqvè Senecæ paroemiam, nihil est, qvod hoc tempore respondeamus. Ego enim qvi novies à Musis & semel Apolline, in Cyntho monte qvidem & sublimi & aspero laureâ coronatus sum, salutiferam (qvam agunt) Theologorum redargutionem pati non possum. Singula enim regio suos habet cantus & qvisq; suo vivit more: Ad inferos autem cum descenderis, primum mihi in Elysiis Campis, illuc tandem venturo, locum obtinebis. Valeamus itaqvè ut possumus,

qvan-

qvando ut volumus non licet. Ex Helicone, Muſis novem unà cum Apolline choriſantibus.

XXI.

PIGMALION INSANUS HENrico juniori S. P. D.

MOriturum credo riſu fuiſſe Democritum, ſi noſtras olim Epiſtolas, qvas Obſcurorum inſcripſimus & alia id genus noſtrorum contribulium deliramenta lectitaſſet. Sed hoc me plurimum conturbat, qvod viri boni & verboſos nos eſſe dicunt & nugaces omnigeniſqvè tormentorum generibus interimendos. Qvid multis? Qvantum mihi videre videor, ſi Troës unqvam fuimus hoc eſt, vel fortes vel ſtrenui, Myſorum certè nunc ultimi ſumus, qvos deſpicabiles inprimis & ludibrio qvondam habitos non ignoramus. Vale cum tuis & cras reſponde, ne in mediis ſitibundus undis cum tantalo exareſcam. Ex urbe Trebericâ, pridie Idus Septembres.

XXII.

HENRICUS JUNIOR PIGMAlioni suo S.P.D.

Rumpor & ora mihi pariter cum mente tume-(scunt,
Pectoraqvè inclusis ignibus usta dolent.

MIror te hominē audacem ac planè temerarium urbem ingressum Trebericam, qvi in nostris scripsisti Epistolis: Christi unicam vestem esse antiqvam & pediculosam. Rectè igitur tibi insano nomen, qvi sanus nonnunqvam tantam incurristi insaniam. Revertere, Pigmalion, revertere, ne carnifex illic sangvinarius te supinum in furcam suspendat. Qvod autem de Abderite Philosopho scripsisti non possum non probare: pleriqve tamen (ut audio) credunt magis, illum si ab inferis resurgat, nobis derisui ludibrioqvè futurum, novorumqve simul criminum materiam præbiturum: utpote qvi pro nostra inveteretâ libidine & malitiâ prorsus in dies in infinitum excrescente, non solum stultitiâ & temeritate nostrâ contenti sumus, sed prudentiam

qvo-

qvoqve, ſi qvi prudentes ſint, ſapientiamqve contemnimus, & qvorum vereri debemus auctoritatem præſentiam freqventer irridemus. Vale diu, & Deos ora immortales, ut nos perpetuo ab invidorum livore defenſent. Ex templo Dianæ Epheſinæ.

XXIII.

JOACHIM CARBUNCULAnus Joanni Buffelino.

PRæterii nuper Coloniæ Theologorum ſcholas, celebres profecto & magis qvám ipſe putaram bonis omnibus venerandas: ubi inter diſputandum nonnulli aderant, & hi qvidem de caliginoſâ Obſcurorum Reuchliniſtarum cohorte, ſub vapido medius fidius pectore aſtutam gerentes vulpem. Qvi cum perfrictâ fronte & obſtrepero ſimul clamore poëtarum fabulas ſolamqve eloqventiam (ut noſtra fert conſvetudo) ſyllogiſticis Theologorum diſputationibus anteponerent, Doctor qvidam Silicernius cenſorium repræſentans Catonem, Nihil, inqvit, cum fidibus graculo; nihil cum Amaricino ſui.

qvo expreſſiſſimè (ut ſic dicam) & ſolerter ſignificatur neqve melodiam avibus obſtreperis, neqve ungventa porcis convenire lutoſis. Fabulis igitur aſſveti & ſecularibus ſolum delibuti literis, graviſſima qvæqve & divina contemnunt. Qvod qvàm ſit flagitioſum nemo prorſus ſapientum ignorat. Legunt etenim (at neſciunt tamen) holitorem ſæpius (ut eſt in proverbiis) opportunè loqvi, ſordidoq; in panno ſapientiam nonnunqvam latitare, qvæ calamiſtratam non deſiderat orationem, levibusq; poëtarum figmentis tantum præſtare creditur, qvantum animi corporibus & beſtiis homines antecellunt. His itaq; peractis & immodicâ nobis confuſione obortâ, triſtes una aufugimus & id qvidem hoſpite non ſalutato. Nam ſi graves illi viri nos leviculos deprehendiſſent, graves procul dubio noſtræ temeritatis pœnas in ſcalis dediſſemus. Vale diu. Bonnæ, ex domo antiqvæ mulieris, qvam vulgo Niſam appellant, qvæ nos eſurientes implevit rapis & divites dimiſit invitatos.

XXIV.

XXIV.

JOANNES RUFFELINUS
Joachimo ſuo S.P.D.

O funeſta dies, ô lamentabile tempus!
O furor, ô rabies, ô deteſtabile virus!
O dolor! ô Regum impietas! ô mortua virtus!

EXclamare non immerito poſſumus, mi ſvaviſſime Joachim, eas nobis in tenebris illuſiones oboriri, qvos inſani homines ferre neutiqvam poſſent. Qvapropter ut huic rei propius accedam, eadem tibi audienda eſt hiſtoria. Peroranti mihi nuper Moguntiæ de literis politioribus, easqve cunctis tam veterum qvam Neotericorum diſciplinis anteponenti, Theologus qvidam & canitie venerabilis & ſermone. (ut verum fatear) unus omnium modeſtiſſimus: Oratio, inqvit venuſta & perelegans, non habens dignam auditu ſententiam, ridicula eſt planeqve volatilis, inculta etiam, ac ſtrepita exſibilanda auditorum. Nam ſicuti corpus vivum nobilius eſt non vivo; ſic etiam oratio gravis & humili contexta filo, eleganti no-

nobilior eſt non gravi. Itemqve qvemadmodum corpus non vivit in qvantum corpus, ſed per id (alias enim omne corpus viveret) qvod nobilius eſt, puta animam: ita etiam Oratio magis verborum pompa qvam ſententiarum gravitate exſurgens, exanimis eſt, penitusqve rejicienda; præſertim ſi bonos laceſſere, malis adulari, ac ſuos tandem errores vel inſaniam potius per omnes impudentiæ numeros defenſare non erubeſcat. Hæc me invitum audire, viri coëgit auctoritas: qvæ ſi talpis tenebricoſa, lyncibus tamen (ut illi volunt) perſpicua ſatis eſſe videntur. Ego autem qvod ſcire cupis, illis neqvaqvam adſentior, etiamſi virtutem ipſam, millesies cœlo delapſam (obſtinati enim in malitia cum Diabolis ſumus) luce clarius intuerer. Verum hæc aliàs. Qvod præterea Coloniam inſalutato hoſpitè reliqveritis, nihil mihi potuit vel auditu jucundius vel laude magis dignum referri. Hoc enim nobis ſemper agendum eſſe, in ſtatus

noſtris provincialibus à Doctore Grytz nuper editis, apertiſſimè continetur.

Poſtremò autem vos plurimum laudo atqve magnifico, qvod ſolâ fugâ veſtræ incolumitati tam ingenioſè proſpexiſtis. Qvod niſi factum fuiſſet, ſacco forſitan illic vos Cathegorico incluſos in Rhenum conjeciſſent; Vale cum tuis, qvamdiu voles. Tam diu autem velle debebis, qvoad Te Obſcurum Reuchliniſtam eſſe non pœnitebit.

XXV.

ANTIPHO CASTRONIUS
Joanni Corvino S.P.D.

ROgaſti me ſæpenumero per literas, Corvine, ut epiſtolam Joannis Pepericorni ad ſummum nuper Pontificem miſſam, tibi pro noſtro in Te officio legendam procurarem. Reſpondebo igitur petitioni tuæ, qvanqvam & id pro noſtro in Te officio (ut verbis utar tuis) facere neutiqvam debuiſſem. Nec mirum. Qvid enim ſtultius? qvid dedecoroſius? qvid injucundũ magis qvam tyronis gladio

dio militem confodi veteranum. Capnio Zoilus profectò est publicus Judæorum hostis, qvi in sua etiam ad Sanctissimum defensione ita nos omnes rebus convincit necessariis, ut bonis omnibus ludibrio esse videamur. Atqve sic à summis eruditissimisqve viris accepimus, eundem Pepericornum (etsi *rumpantur ilia Codro*) tantâ virtute, tantaqve præditum humanitate, ut laudem potius bonorum, qvam insignium meruerit Reuchlinistarum contumeliam, qvi seipsos Obscuros ultro dici voluere. Nam qvi animas qvatuordecim Diabolo subtraxit & Christo consecravit, eum in fide Catholicâ sincerum esse dicamus necesse est. Hoc credi jubet veritas, qvæ qvantam (etiam inter malos) habeat vim non ignoras. Verum hac de re satis, tu qvæ scribat intuere, & nos ut soles ama. Vale diu, Romæ ex nostris ædibus, XVI. Kal. Octobres.

EPISTOLA
JOANNIS PEPERICORNI,
ex Tentonico in Latinum translata.

Bea-

Beatissimo in Christo Patri Domino nostro, D. LEONI divinâ providentiâ Papæ X. Reverendissimisq; Cardinalibus Joannes Pepericornus olim Judæus, nunc verò Christianus omniumqve minimus, post pedum atqve manuum oscula, sese totum subjicit & auxilium adversus impiissimè scribentes humiliter implorat.

BEatissime Pater, qvanqvam minimè dignus sum, ut vel ad sacratissimos pedes Tuos, vel ad Celsissimam Tuæ Sanctitatis sedem verba profundam: tamen qvia Reuchlinistarum nuper qvorundam (qvos Obscuros vocant) contumeliâ, falsissimisqve qvibusdam invectivis extimus penè factus sum ab ovili tuo, Christi vulneribus septo, non possum non sperare & firmiter credere, qvin si Neophytus ipse veritatem proposuero & per viam Regiam ambulando instar Divi Pauli Synagogam Satanæ & colluvionem judæorum execrabilem tortuosumqve labyrinthum pro mea parvitate suppressero, immortale sim cum Beatis

tis præmium habiturus; nec minorem etiam gratiam in oculis Sanctitatis Tuæ. Verum enim vero cum sub hoc orbe lunari Christi vicem perbeatè in terris geras; & alterum nobis Deum repræsentes, personarum acceptor esse non potes. Sed qvo me vertam præ dolore? Qvibus supplicabo? Qvos miser ipse implorem? Te medius fidius Patrem beatissimum qvem admiranda probitatis omniumqve virtutum merita & incorrupta vitæ integritas ad supremam atqve inaccessibilem penè mundi Cathedram, jure optimo extulerunt, qvi & misericordia dignis misereri, & superbos debellare, pro tua moderatione atqve justitia qvam optimè didicisti. Cæterum Beatissime Pater, ut ad rem ipse paulatim declinem: Postqvam Serenissimus noster Imperator, omnium literis atqve lingvis extollendus, Universitatibus aliqvot Archipræsuli etiam Moguntino, itemq; & hæreticæ pravitatis Inqvisitori, ac Joanni deniqve Reuchlin legum Doctori jam pridem demandasset, ut qvid de

libris

libris judæorum qvibusdam ſcandaloſis & in Eccleſiam Dei blaſphemis agendum foret, ad Salvatoris noſtri honorem, omniumqve regeneratorum ſalutem qvantocyus deciderent. Cumqve omnes excepto Joanne Reuchlin, velut uno ore ex inſtinctu Spiritus Sancti pro Chriſto & loqverentur & ſcriberent; ſolus ipſe inventus eſt, qvi (ut multarum Univerſitatum teſtimonia probant) judæorum perfidiæ magis qvàm Sedi Apoſtolicæ aut Sacratiſſimo fidei negotio in ſua conſultatione adhæreret. Taceo (proh pudor! nefas eſt dicere) qvod in eadem ſuâ conſultatione (qvod poſtea Speculum Oculare eſt appellatum) me nuper in Chriſto, feliciter baptizatum nullis meis demeritis (qvia alter alterum non noverat neqve viderat unqvam) qvovis modo præcedentibus apud C. M. male tractarit, veriſſima qvædam contra me pro Judæis falſiſſime improbando. Qvapropter mihi proh dolor! ſic curarum omnium libero, nihilqve fraudis inopinæ cogitanti, reſpondendi ſtylum vel invito ob-

objecit, qvo ſemper is qvi læſus eſt prior (qvamvis etiam intra infimos omnes eſſe homines videatur) tueri ſeſe & id qvidem duce naturâ, non inſtrenuè ab adorientibus poteſt. Multis itaqvè id Genus aliis rebus ac clauſulis (qvæ in noſtra ad tuam Sanctitatem defenſione prolixius continentur) non indecenter omiſſis, hoc ſolum adjiciam, qvod ipſe Joannes Reuchlin & ſectatores ejus Cæſ. Maj. mandatum, de ſilentio ultrocitroqve obſervando, non ſolum non obſervarunt, velut noſtra epitome ſive ſummarium explicat; ſed ne Tuæ qvidem Beatitatis ſolenni decreto parentes, in me alogum atqve optimum qvemqve è noſtris, ſupra qvam cuiqvam credibile eſt in execrabilibus ſuis Epiſtolis, qvas Obſcurorum inſcripſerunt, per omnem impudentiæ contumeliam omne virus ſonticum, velut polylogi turpiter exſpuerunt. Veruntamen, qvia (ut fides noſtra Catholica habet) nullum ſine auctoramento eſt malum, iidem neſcio qvi perduelles Reuchliniſtæ minimè natura

cicu-

cicures manifeſtâ phreneſi in me ovem miſellam (& id qvidem absqve ſuorum nominum profeſſione) crudeliter debacchantes, juſtas meritò pœnas darent, fœdam ſuorum orium graveo lentiam & voce & ſcriptis revocantes: irritatus igitur & coactus librum qvendam in Chriſto edidi, qvam vulgò Apologiam vocant, Tibiqve Patri Beatisſimo, vobisqve Reverendisſimis Cardinalibus perluſtrandum ac defendendum hoc pacto nuncupavi, ut vera mihi auxilium falſa autem ſeveram ſine gratia cenſuram adminiſtrent.

Tuam itaqve Sanctitatem velut Domini noſtri locum in terris tenentem ac Miniſtrum & Ducem Univerſalis Eccleſiæ, ſuppliciter invoco. Te certum & indubitatum. Beati Petri Succeſſorem imploro, ut me Chriſtianum intra ſepta tua cum cœteris latitantem, & infinitis penè injuriis penè enectum à lupis rapacibus lacerari non ſinas. Vos qvoqve Reverendiſſimos Dominos Cardinales, veros juſtitiæ Patronos appello, vos obteſtor, vos ob-

obſecro, ut veritatem profitenti & indignè à malevolis læſo, ſalutis opem præſtare velitis. Qvod ſi feceritis, plures procul dubio Judæi ad fidem noſtram convertentur. Nam qvi animas qvatuordecim è tenebris cœcorum ad veritatis lumen traduxi, nullam commerui Chriſtianorum contumeliam. Vale feliciter Pater beatisſime; vosqve Reverendiſſimos Eccleſiæ Primates, verus DEUS, verusqve DEI filius qvam diutiſſimè conſervet.

XXVI.

JOANNES CORVINUS
Antiphoni ſuo S.P.D.

O Magna vis veritatis! qvæ contra omnium ingenia, calliditatem ſolertiam, contraqve factas (ut Tullius ait) omnium inſidias, facilè ſeipſum defendit. Si enim & innocentes & boni exiſtimari volumus, non ſolum nos abſtinentes (ut eſt apud eundem) ſed etiam noſtros comites præſtare debemus. Primum igitur omnium, tanta nobis opera danda eſt, ut eos habeamus amicos, patronos etiam ac defen-

defenſores, qvi noſtræ famæ capitiqve conſulant. Deniqve ſi in his ipſis prudenter deligendis, ſpes ipſa nos fefellerit, ut vindicemus, multarumqve Univerſitatum Theologos ſupprimamus, miſſos facere conſilium eſt,& temeritate duntaxat atqve mendaciis (ut in hunc uſqve diem fecimus) pro virili decertare. Literas autem Pepericorni, qvas ad me in fauſtis dediſti avibus, lacrymis prope delevi. Nam tanta mihi innata eſt malitia,ut veritatem ipſam contra Joannem Reuchlin triumphare pati neutiqvam poſſim: Etſi Lactantius Firmianus libro primo Di. inſt. nullum eſſe voluerit animo cibum ſvaviorem, qvam veritatis cognitionem. Cave præterea de numero nos eſſe Obſcurorum Chriſtiani intelligant,ne veterum conſvetudine, viri fortes acrioribus ſuppliciis civem pernitioſum qvam hoſtem acerrimum perſeqvantur. Vale diu,nec tuorum te pœniteat delictorum. Ex Heydelbergâ.

XXVII.

JOANNES JAMBICUS
Bartholomæo Sapphico S.P.D.

VEtus mihi tecum ac ſtabilis (ut noſti) ſemper conſvetudo fuit, qvæ nec temporum calamitate, nec livore peribit invidorum. Te igitur oro atqve obſecro, ut aliqvot mihi carmina ad convivalem noſtram menſam ſuſpendenda componas, qvo & plenum nobis ſapiat vinum & cum Libero patre, liberi à Theologis eſſe poſſimus. Vale Specimen Obſcurorum.

XXVIII.

BARTHOLOMÆUS SAPPHICUS
Jambico ſuo S.P.D.

REdditæ mihi ſunt jucundiſſimæ literæ tuæ, qvibus minus liberè qvam oportet ab amico petis, ut carmina tibi aliqva mittantur ad menſæ frontiſpicium depingenda. Qvo circa cum, teſte Philoſopho, fruſtra fiat per plura, qvod paucioribus abſolvi poſſit, unico duntaxat Lucilii verſu (qvem Altejus Capito facit plurimi) tuæ ſatis faciam expectationi; isqvè tandem eſt. *Vivite*

Vivite lurcones, comedones, vivite ventres.

Vale decus Obſcurorum, & nos amare perſevera.

XXIX.

MACHAON GURGULIO.

Philippo Ligurario S.P.D.

INtellexi comentaria qvædam eſſe edita in duodecimũ Phyſicorum Ariſtotelis & in ſextum de anima, qvæ ut brevi habeam, tui erit officii providere. Eſt enim mihi à Valeriano urbis Præfecto, ordinaria nuper in illis lectio aſſignata, cui reſpondere & Theologis reniti noſtrum eſt inſtitutum. Vale & Te amantem redama. Tubingæ IV. Idus Octobres.

XXX.

LIGURARIUS SUO

Gurgulioni. S.P.D.

QVæ à me petis in Ariſtotelem commentaria, vidi nunqvam: Cave id viri olfaciant ſapientes, ne ridiculum nos eſſe genus hominum arbitrentur, neve tu cum Phyllide Ovidianâ inſperato excla-

mites, *Heu patior telis vulnera facta meis.* Duodecimus Physicorum liber, *rara avis in terris, nigroqve similia cygno.* Si autem Theologi nos tam rudes Plilosophiæ intellexerint, actum de nobis erit. Nam qvid Picus Mirandula de levibus qvibusdam Grammatistis ad Hermolaum scribat, non ignoras. Vale Gurgulio, tibiqve persvade, unam eandemqve in malis animam nostris inesse corporibus.

XXXI.

ANDREAS CASTRIMERGIUS Osvvaldo Flockano S.P.D.

Librorum copia me plurimum delectat, mi Flockane, hoc tamen unum procul excellit atqve eminet, non solum, qvia majus, aut factum egregium, sed qvod per ingentes librorum fasciculos & onerosam fabularum congeriem Theologos aliqvando convincere possimus. Te igitur & hortor & moneo, ut novo aliqvo opere, recens impresso, nos donare non dedigneris, etiamsi id ipsum multiplici lingva sit editum. Vale.

XXXII.

XXXII.

FLOCKANUS SUO Castrimergio S.P.D.

In nova fert animus mutatas dicere formas
Corpora Dii cœptis (nam vos mutastis & illas,
Aspirate meis.

DO tibi dono Marcolphi dialogum, qvem Cornutus Sibarita ex Latino nuper in Græcum transtulit: ita etiam ut nunc Atticam videatur redolere lucernam. Ego autem longius per cancellos videns, illum continuo ex Græcâ lingvâ in Scoticam, ex Scoticâ in Ligusticam, ex hac item, in Bohemicam Sclavonicam, Goticam, Babylonicam, Ægyptiacam, non sine magno labore nocturnisqve vigiliis traduxi. Habes igitur novum à me munus, frater charissime, mea qvidem sententia magnum & Obscuris omnibus qvàm maximè accommodatum, sed perinde erit, ut acceperis, qvanqvam & insipientes ipsi suam hinc sapientiam liqvido haurire qveant. Cave tamen hoc tam obstupen-

do tamqve egregio abutaris dono, ne ex novâ radice novum oriatur adagium: Sapientiam noſtri temporis magis in lingvis hominum, qvam in virtute aut morum ſanctimoniâ conſiſtere. Vale diu,& me tuum eſſe Apollinem crede.

XXXIII.

LOERCANTIUS SCHARPENECK Mententulo Coſſo. S.P.D.

NE tu homo lepidus es, aut potius (ut ita dicam) inhumanus, qvi periculoſis hiſce temporibus nihil omnino mecum literis obſtrepas. In amore qvidem mutuo non ſic langvere debemus, ut pungentib9 literarum aculeis ad ſuum qvisqve officium incitemur. Te igitur plurimum oro, ut literas ad me des, qvibus certior fiam; qvid tandem de nobis obſcuris Parrhiſienſes illi ſentiant Theologi, qvid item Lovanienſes, qvid Moguntini, qvid Erfordenſes & Colonienſes Academiæ Magiſtri, ac boni deniqve omnes. Vale

XXXIV.

XXXIV.

MENTENTULUS LOERCANTIO ſuo S. P. D.

Scio te novarum rerum eſſe percupidum & in aliena Republ. maximè curioſum. Qvid obſecro induratum refricas vulnus? qvid ingrata auditu expoſtulas? qvid Te proprio cædis ligone? Vis tibi veritatem dicam? ipſi profecto omnes, uno ore pariqve conſenſu leviſſimos eſſe leones prædicant, vel ob hanc potiſſimum rationem, qvod os habeamus blaſphemum, impudicatum, impurum, ſpurcatum, maledicum, fœdum, obſcœnum, contaminatum, ſordidum fœculentum, ſuperſtitioſum, contaminatum, truculentum, impium, omniq; criminum viſco oblitum. Poſtremo qvod me magis movet, qvanqvam tot præclaræ Univerſitates *Oculare ſpeculum Joannis Reuchlin* ad ignem condemnaverint & Coloniæ pro tribunali combuſtum ſit, ipſumqve qvem dixi auctorem Parrhiſienſes ipſi ad publicam velint revocationem compellendum: Tamen (ne diu-

tius Te morer) ubi dextram illi, nobis procul dubio laqveum præberunt. Vale.

XXXV.

MALACHIAS LYRICUS
Casēario Veder-Wiser S.P.D.

EGo Labeone atqve Oreſte inſanior, qvi dimiſſis nuper jucundisſimis (neſcio qvo ductus ſpiritu) poëtarum fabellis levibusqve (ut ſic dicam) obſcurorum nugis, ad ultra mundanam me contuli Theologorum ſpeculationem, ut qvid facere poſſent literæ, experientiâ magis qvam aliorum recommendatione metirer. Lectitanti itaqve mihi (qvum judicium habeam ad perpendiculum, ad amuſſimqve qvadratum) nihil penitus, qvod animum oblectaret inveni. Faſtidientem fortaſſe ſtomachum multicolor offendit cibus, & elegantiſſima qvæqve dejuſtare ſolitum, impolita ab incepto rejecit oratio. Si enim ſub meam cenſuram aleamqve ſacræ Scripturæ venirent interpretes, neqvaqvam eos priſcis Lingvæ Latinæ auctoribus compararem

rarem. Nihil ibi,(qvantum meum fert judicium) intra dies tres (qvibus me totum illi dedicâram) invenire potui, qvod vel M. Ciceronis vel Vergilii lucernam oleret. Eam igitur, qvam dixi, Scripturam hiſce Papinii verbis alloqvimur,

Nec tu divinam Æneida tenta.

Sed longè ſeqvere & veſtigia ſemper adora.

Qvapropter ne aqvam cribro infundam, neve Anticyram petens Helleboro, (ut Theologi volunt) cerebrum expurgem meum, ſæcularibus ego literis contentus, totam illis legendam relinqvo. Cæterum ſi à me ſcire deſideras, qvam potiſſimum ob cauſam ſacros ego aliqvot Eccleſiæ Doctores minus amem, ob hanc, inqvam, qvod omnibus in locis Pſeudo-Chriſtianos (qvales fortaſſe nos ſumus) ſevera ſemper caſtigatione reprehendant. Hinc illud aſcitum eſt Terentii patris noſtri adagium; Obſeqvium amicos, veritas odium parit. Vale cum tuis, & qvid ipſe ſentias reſponde. Ex Tubingâ XV. Kalendas Octobres.

XXXVI.

CASEARIUS MALACHIÆ ſuo S.P.D.

REctè facis, mi chariſſimè Malachia, qvod ſacris qvibusdam literis abs Te in exilium miſſis, ſolam loqventiæ majeſtatem, ſolamqve (qvæ apud Oratores tantùm eſt & Poëtas) bene dicendi vim, velut Apollinis noſtri oraculum, ſtudiosè excolas, reverenterqve adores. Veruntamen tuas ad me literas in convivali nuper ſermone (id qvod ſine lacrymis dicere non poſſum) noſtris contribulibus recitanti, qvidam jurisconſultus, emunctas purgatasqve nares habens, tortuosô reſpondit vultu, *Non falernum canes.* Adjecit qvoqve eum penitus amantem eſſe, qvi ſanctum cani det, & ante ſuem roſas margaritasqve diſpergat, nos porcos (proh dolor!) ſignificans, qvi terrena pluris qvam cœleſtia faciamus, ac ſi apertè cum Hermolao Barbaro dixiſſet, nil opus eſſe tantis rhetoriis, nec ranis & qvidem ſeriphiis qvicqvam propinare. Sic lætis inter-

terveniunt triſtia, mi Lyrice, & extrema gaudii (ut in veteri eſt proverbio) luctus occupare conſvevit. Verum hac de re ſatis. Qvid autem de literis ſentiam Divinis, paucis accipe. Ego tuam ſubſcribo ſententiam, illi immorabor, illi ſoli ſerviam. Aperienti etiam mihi Pſalterium, multa ſæpe, (neſcio qvo id fiat ſpiritu) qvæ nolim, offendo. Hæc imprimis. *Ecce peccatores intenderunt arcum, paraverunt ſagittas ſuas in pharetra, ut ſagittent in obſcuro rectos corde.* Hic enim per ipſos *peccatores* (ut ab aliis accepimus) nos Obſcuri intelligimur; per *rectos* verò *corde* Theologi. Item alio in loco Pſalmiſta inqvit, *Corrupti ſunt, abominabiles facti ſunt in ſtudiis ſuis. Non eſt, qvi faciat bonum; non eſt uſqve ad unum.* Et iterum: *Sepulchrum patens eſt guttur eorum; lingvis ſuis dolosè agunt, venenum aſpidum ſub labiis eorum.* Poſtremò ſic: *Os eorum maledictione plenum eſt, & veloces eorum pedes ad ſangvinem effundendum.* Hæc itaqve alia id genus multa, qvum ego corde obſtinato & caligantibus oculis in obſcuro perle-

giſſem, illumqve præſertim verſiculum; *Fructum eorum de terrâ perdes, & ſemen eorum à filiis hominum*: mox ego (ut verum tibi fatear in tenebris) toto à me Pſalterio & multis Sacræ Scripturæ libris in fruſta ſecatis ac deinde combuſtis, ad fabellas me contuli poëtarum, ubi qvam dulcem invenerim cibum, & qvæ Deorum eſculenta cogitare poterunt pauci, dicere nemo. Vale in tenebris, & lucem fuge.

XXXVII.

CORIDON PEDICULARIUS MALAchiæ Lyrico & Cæſario Veder Wiſer ſuis contribulibus S.P.D.

LAudo vos plurimum, Viri præſtantiſſimi, qvod dimiſſis Theologorum ac Jureconſultorum ſcholis ad Libethridum vos contuliſtis ſpeluncam Nympharum, & ad divina illa poëmata, qvæ nectar nobis atqve ambroſiam præbent. Qvis enim Thomam, Scotum, Albertum; Qvis Gregorium, Bernardum, Bonaventuram, Nicolaum Lyranum. Qvis ſacros Canones, ſextum & clementinas; Qvis deniqve

qve Abbatem, Angelum, Felinum, Joannem Andreæ, aliosqve id genus infinitos; ſermones etiam ac ſummas (ut ita dicam) ex diverſis Eccleſiæ Doctoribus compilatas legere dignaretur; in qvibus parum aut nihil invenitur, qvod Vergilianam redoleat lucernam? Qvis præterea iſtiusmodi libris impalleſceret, qvi ſeveriſſimè nos (ſumus enim naturâ omnes ad mala qvam ad bona procliviores) & redarguunt & caſtigant? jucundiſſima igitur legamus, eloqventiæ ſaltem floſculis exornata. Qvid jucundius qvam Ledam â Jove in ſpecie cygni ſtupratam ovum peperiſſe, ex qvo Caſtor, Pollux & Helena nati ſunt? Qvid ſvavius qvam Junonem Jovis fuiſſe & ſororem & conjugem? Qvid admirabilius qvam Venerem ex teſticulis Cœli in mare projectis legi procreatam? Qvid tandem feſtivum magis, qvàm Paſiphaën Minois Regis Cretæ uxorem biforme ex Tauro monſtrum peperiſſe? Omitto reliqva qvæ ſi enarrare contendero, me ſit dies defecturus. Valeant itaqve qvi inter

nos diſſidium volunt. Valete & vos Tubingæ.

XXXVIII.

GEORGIUS SUBBUNCULATOR Agrippæ Stygiano. S.P.D.

O Ridiculum caput! vix tribus anticyris ſanabile, qvid mihi de inferorum regno? qvid de campis Elyſiis, de præpotente Plutonis manu longè lateqve in terræ viſceribus dominante, tuis ad me literis diſſeruiſti? Falſa ſunt, qvæ de inferis garrire ſoles. Nam Servius in ſextum Vergilii, inferos negat propter ejus ſoliditatem in centro terræ contineri poſſe. Lucretius etiam nullos eſſe inferos cecinit hoc modo:

Qvi neqve ſunt usqvam, neqve poſſunt eſſe profecto.

Sic Pythagoras apud Ovidium inqvit:

Qvid Styga, qvid tenebras & nomina vana timetis,
Materiem Vatum?

Qvin etiam Marcus Tullius in Oratione pro Cluentio, falſa eſſe, qvæ de inferis tradun-

duntur, indubitanter affirmat. Stultum est ergò ô stulte incerta pro certis habere, ac falsa pro veris. *Qvalibus in tenebris vitæ, qvantisq; periclis Degitur hoc ævi qvodcunqve est?* si non sunt inferi si non sunt regna Plutonia, Si Elysium ac Chymeram juxta habemus, qvid obsecro nobis erit, qvo Rege cœli contempto & virtutibus deniqve omnibus in exilium missis, inter saxum & sacra perpetuo lamentabimur. Vale.

XXXIX.

AGRIPPA STYGIANUS SUBbunculatori suo S P.D.

TAce, bestia, tace, inqvam, bestia, qvi corpus es sine pectore & nodum in scirpo qværis. Noli metuere, ne non regna sint inferorum. Faciam Georgi, ut mei perpetuò memineris, neve in Te docendo operam lusisse videar, tres intra dies mecum cum Plutone cœnitabis. Ibi enim de cocyto, Acheronte lethæo amne, stygia palude, phlegethonte, furiis infernalibus, tantalo etiam ac Sysipho certũ Judici-

dicium dabis. Te qvoqve per Deos immortales, per Caput, per fidem, perqve inferos omnes obteſtor, ut Epiſtolam ad me tuam flammis confeſtim tradas, ne Theologi illam legentes, te poëtarum figmentis corruptum dicant, omnemqve ex illis errorum ſentinam hauriri. Vale.

Nunciantur obſcuris nova.

XL.

SCLABBERTUS KUCKVICK
toti Obſcurorum Cohorti
S.P.D.

SOlventi hinc Francfordiam mihi ad Kalendas nuper Septembres, ut Judæis Chriſti inimicis nova qvædam adferrem, viſi ſunt in naviculâ noſtrâ Prædicatorii Ordinis fratres octo & clariſſimi aliqvot juris utriusqve Doctores. Magnâ igitur contentionum habitâ occaſione, oſtendi illis Epiſtolam Joannis Reuchlin, ad Kal. proximè April. ab eo concinnatam, ac deinde in lucem editam, in qvâ Reverendum Hæreticæ pravitatis Inqviſitorem Canem appellat & Cerberum. Qvod cum illi

au-

audiſſent: Mendacium eſt, inqviunt; qvoniam teſte Philoſopho, ſpecies rerum transmutari non poſſunt. Nec iterum Cerberus dici poteſt, qvem Tullius lib. primo Tuſc. qvæſtion. eſſe apud Inferos negat. Hæreticum eſt ergo vivum hominem beſtiam dici, qvæ animam habet mortalem. Adjecerunt præterea, iſtiusmodi convitiis nihil ad primam Inqviſitoris Apologiam reſponſum eſſe: ſed mendacia ſolùm mendaciis aucta. Scribit enim inqviſitorem plus centum locis eſſe mentitum, ſed nullam rationem, nullumqve allegat locum. Vult qvoqve eundem (Patrem alloqvi pientiſſimum plenumqve & Officii & religionis) profugum ab urbe turpemqve rei familiaris fratrum ſuorum dilapidatorem Aurum etiam Judæorum ſitire, deditâqve operâ, uno ore & unâ horâ pugnantia & ſibi contraria affirmare. Qvæ omnia & id genus ſimilia, qvàm ſint turpiter & dolo malo in viri invidiam á Capnione confićta, inqviſitor ipſe in ſecundâ ſuâ Apologiâ jam recenter editâ, lu-

ce clarius demonſtravit. Qvam qvi legerit, dicto citius proclamabit, illam æqvè Capnionis epiſtolam ac totam ejus defenſionem præter nugas & convitia reliqvi nihil continerè. Hæc cum audiſſem, totus ego *obſtupui*, *ſteteruntqve comæ & vox faucibus hæſit.* Nam ſi ſecundam nundinis nunc Septembribus Apologiam ediderit, actum procul dubio nobiscum erit vel ob hoc ſolum, qvod talem eam eſſe dixere, qvam *nec Jovis ira nec ignis. Nec poterit ferrum, nec edax abolere vetuſtas.* Valete Patres conſcripti, Ex Coronâ Moguntinâ.

JOANNES MURMELLIUS libro II. Elegiarum ſuarum in laudem ARNOLDI Tungerenſis ſummi & veri Theologi hoc carmen edidit; qvo qvidem CAPNION ipſe & Obſcuri omnes non obſcurè convincuntur.

Nunc precor Arnoldum blandê fac Muſa ſalutes,
Tungrorum veterum ſpemqve decusqve novum. Qvi

Qvi primos inter Proceres veſtigia Divi
Alberti ſeqvitur, optima qvæqve docens.
Qvem dubites morum laudes æqvabilitate
Amplius, an Sophiæ cognitione ſacræ.
Externas cujus longè pervenit in urbes
Nomen, & inſignis fama pudicitiæ.
Hoc eſt Laurenti domus & Schola læta Magiſtro.
Urbis Agrippinæ clarior & reliqvis.
Hocqve novum juvenes ſpatiando docente lycæum.
Diſcipulos plures qvàm Theophraſtus habet.
Huic præceptori multum debere fatemur,
Qvamvis ſit Sophiæ portio parva mihi.

Qværimonia fidei ad Obſcuros Reuchliniſtas.

Gens inimica DEI, qvæ te veſania torqvet?
Qvis furor usqve adeo corda prophana rapit?

Spar-

Spargitis in Chriſti famulos Mavortia tela:
Nectitis & lethi retia ſæva trucis.
Qvid juvat inſontes ſic Marte laceſſere duri
Chriſtigenas ? qvid ſic nos jugulare juvat ?
Vos colitis ſpurcæ ſectæ ludibria Turci,
Tartareum colitis & ſine merce Jovem.
Thura datis manibus Diti non juſta prophanis
Atqve vorant ſtygii turpia liba canes,
Eccleſiæ Sacram nolite laceſſere ſedem,
Hanc Chriſtus ſtatuit. hæc ſine fine manet.
Peſſite barbaricos vos Turci qvæſo furores,
Noſſeqve ſupremum diſcite qvæſo Deum.
Heus veſtros animos ſeducit Pſeudo-propheta
Qvem Phlegethontei gurgitis unda vorat,

Vana fides noſtra eſt, non eſt ratione probata.
Adverſus ſummum pugnat iniqva Jovem.
Ad mea dicta aures animosqve intendite veſtros,
Qvi cupitis prompto noſcere corde Deum.
Contra qvi ſanctas leges contemnitis, hinc vos,
Effugite, & ſacras linqvite qvæſo domos.

Τέλος καὶ Θεῷ δόξα.

Finis & Deo gratia!

Epiſtola ad Lectorem protreptica, hoc eſt inſtructiva.

ORTWINUS GRATIUS LEctori Chriſtiano S. P. D.

SUnt Obſcuri qvidam in terris Reuchliniſtæ, Lector Candidiſſime, qvi Deum blaſphemantes ac Sanctos ejus, Chariſſimos aliqvot Univerſitatum Theologos, meqve poſtremò ipſum pro fide ſolum Catho-

tholicâ, contra Oculare Speculum Joannis Reuchlin, gravis (ut illi volunt) hæresibus plenum, ad ſangvinem usqve decertantes, contumelioſis laceſſere convitiis non erubuerunt. Fictis enim ſibi tum nominibus tum cognominibus (qvam ſcribendi licentiam ab orbe condito nemo hominum eſt ſecutus) omnem maledicendi rabiem effudere. Qvibus Sanctiſſimus Dominus noſter Leo Papa X. pro ſuâ in Chriſtum pietate maledicens, ſcandaloſos illos garrulitatis auctores & filios iniqvitatis non indecenter appellavit; utpote qvi in maximo ſuorum facinorum crimine gloriantes, nullumqve Deo honorem habentes, ſummam in Chriſti fideles impreſſionem fecere. Intueamur itaqve valentes illos homines (in qvorum ſententiam nemo iturus eſt, & qvibus nullos pejus odit mundus) qvam tandem glorioſam ſeu potius infamiam ſuo Capnioni pepererint. Neſcio tamen qvibus loqvor, Lector chariſſime; Obſcuri ſunt, nemo eos videt, nemo bonus novit. Qvapropter

pter

pter nemo eos offendit, nemo ſcandalizat. Si conſcientiam ſuam aliqvando intueri voluerint, & coram DEO ſuarum Epiſtolarum rationem reddere, commiſſi eos ſceleris procul dubio pœnitebit. Non unâ Epiſtolâ, verum ſexcentis, ut ſic dicam, iterum atqve iterum ampliatis, optimos qvosqve offenderunt. Notum eſt & publicum, ubi illorum Epiſtolæ impreſſæ ſint; noti etiam auctores, nos tamen bonum pro malo damus, neqve hoc loco qvenqvam Obſcurorum nominare voluimus, ne ſtulto reſpondiſſe judicaremur juxta ſtultitiam ſuam, ne etiam contra Chriſti doctrinam vel viventibus illis vel mortuis ſcandali aliqvid imponeremus. Cæterum ſi Apoſtolicas Cenſuras contemnere, ſi Eccleſiæ inobedientes & ſacræ fidei (optimis qvibusqve illudendo) rebelles eſſe perſeveraverint, repellet eos ab ovili ſuo Chriſtus Salvator noſter. Ut autem me plenius intelligas, Lector Chriſtiane, teqve non prætereat, qvare præcedentes in hoc noſtro libello epiſtolæ inſcribantur

La-

Lamentationes Obſcurorum, qvum tamen à me ſolo compoſitæ & in lucem editæ ſint. Dicam profectò & fatebor ingenuè, eadem me accepiſſe nomina & his ſimilia, qvibus Obſcuri Reuchliniſtæ in ſuis Epiſtolis, à Sede Apoſtolica jam pridem condemnatis, falſò uſi ſunt, ut ſub talium fictorum nominum tegmine, illorum veſaniam bonis omnibus declararem. Nec item mihi ea res fraudi eſſe debet, qvod levicula qvædam, noſtris hiſce Lamentationum Epiſtolis intermiſta ſint: qvum teſte etiam Salomone, ſtulto nonnunqvam reſpondendum ſit juxta ſtultitiam ipſius, ne ſoli ſibi ſapere videatur. Hoc autem fieri non abs re poſſe nobis perbeatè ſcriptum reliqvit Sanctus Thomas Sec. Sec. Q. LXXII. De contumelia & verborum injuriis. Deſinant igitur gloriari in malitiâ & neqvitiâ, qvod eſt peccatum in Spiritum Sanctum. Modeſtiâ enim opus eſt, non iniqvâ contentione, qva Capnionem etiam ſuum (& ſi omnium ſeſe Sycophantarum longe neqviſſimos multoqve impuden-

pudentissimos ostendant) defendere neutiqvam possint. Vale Lector piissimè & hæc, qvæ citra bonorum indignationem dicta sunt, boni consulito. Coloniæ Anno M. ccccc. xviii.

Seqvitur epistola apologetica & gravis Ortwini Gratii, ob primam à parvulo educationem Daventriensis cognominati; Agrippinensis qvoqve Academiæ Philosophi, Christiqve, Sacerdotis Obscuræ Reuchlinistarum cohorti citra bonorum indignationem dedicata.

GRaviter iniqvo animo maledicta vestra paterer, Viri Obscurissimi, si vos scirem judicio magis qvam morbo animi petulantiâ vestrâ uti: At qvum in vobis (ut Salustii verbis utar) *neqve modum neqve modestiam ullam animadverto*: nec sit sub orbe lunari tam impiæ mentis homo, qvi id ipsum negare aut possit, aut debeat, aut velit, vobis pientissimè respondebo, ut si qvam maledicendo in Deum & in homi-

nes libidinem cepiſtis, eam vel patienter (modo lucis filii eſſe volueritis) vel male audiendo, amittatis. Legi nuper Epiſtolas veſtras, qvas *Obſcurorum virorum* inſcripſiſtis: àLamentationibus profecto veſtris (qvas alite calamo nuper exaravimus) longè differentes, utpote plenas omnis impudicitiæ & iniqvitatis. In qvibus non modò viros eruditos & probos acerrimosqve fidei Catholicæ defenſores, verum etiam Deum ipſum, noſtræ ſalutis opificem, per omnes impudentiæ numeros blaſphemare, Divam qvoqve Virginem Salvatoris noſtri parentem ludendo, qvæ de eadem in Sacris ſcribuntur literis, veſtris meretricibus adaptare & Sanctos deniqve ipſos veſtris exagitare lenociniis non erubuiſtis; O tempora maledicta, in qvibus Reverendisſimi Præſules, illuſtriſſimiqve Principes hæc fieri patiuntur! O nefaſti (ut de vobis duntaxat Obſcuris loqvar) veſtræ nativitatis dies! O mores præpoſteros omnigenis obumbratos criminibus! Vos profecto eſtis, in

qvos

qvos fines ſeculorum devenere, vos inqvam Antichriſti præcurſores & diſſoluti Judæorum rabulæ. Unius enim Viri Joannis Reuchlin contemplatione neqve Deum timetis neqve homines. Rectè igitur à Pſalmiſta dictum eſt, Exacerbavetunt *eloqvia Dei & conſilium Altisſimi irritaverunt*. Et iterum Deus per prophetam. *Locuti ſunt adverſus me lingvâ doloſâ, & ſermonibus odii circumdederunt me, poſueruntqve adverſus me mala pro bonis, & odium pro dilectione mea.* Hinc eſt qvod Sanctiſſimus Dominus noſter Leo Papa X. in perſona Chriſti, tanqvam verus Dei Vicarius propriâ motus pietate, ſuamqve reſpectans Eccleſiam, vos filios iniqvitatis appellat, & à nullo unqvam ſacerdote, (exceptâ ſaltem mortis horâ) abſolvendos. Hoc autem verum eſſe & decretum Apoſtolicum & Reverendiſſimi Colonienſis Archiepiſcopi transſumtum longè latèqve transfuſa declarant. Itemqve non in vos duntaxat Obſcuros talis fulminatur ſententia; ſed in omnes perditiſſimæ veſtræ conjuratio-

nis conſcios; in omnes qvoqve talium librorum impreſſores, venditores, lectores, reſervatores; & in eos etiam qvi hiſce rebus auditis teterrimos illorum auctores ſuis non produnt judicibus, nec tam ſcurriles libellos intra tres dies comburunt. O ſententiam Apoſtolicam, omni laude & honore dignam! cunctisqve Chriſti fidelibus ſummopere neceſſariam! Qvam certè qvi non patitur, cui rei ſacratiſſimæ neminiq; non fructuoſæ ac plane perutili qvi reſiſtit, qvi oblatrat, qvi mordet, qvi obluctatur, qvi non obedit, qvi deniqve impedimento eſt, aut conſiliis, aut favore, aut factis inſipienter renitendo, degenerem ſeſe Chriſticolam, & ſacræ fidei contemtorem, luce clarius oſtendit. Viderintqve ſacerdotes, qvâ auctoritate contra Sacroſanctæ Sedis Apoſtolicæ determinationem, non ſolùm obſcuros, ſed & famoſarum Epiſtolarum lectores, venditores & id genus alios in Brevi Apoſtolico, (ut ſupra ſatis clarè in Lamentationibus Obſcurorum explicatur expreſſos) abſolvere

audeant. Nemo veſtrum plus æqvo ſuæ innitatur prudentiæ. Hinc eſt qvod Chryſoſtomus ait ſermone XII. *Non fidei, ſed perfidiæ, non confidentiæ eſt, nimiam in ſemetipſo habere fiduciam.* Qvæ etiam qvot præclaros viros, qvotqve ingenuos adoleſcentes in cauſa Reuchlinicâ deceperit, cogitare poterunt pauci, dicere nemo. Verùm ut eo, unde divertit, noſtra nunc revertatur oratio, Qvis, rogo, inferorum, aut qvæ tandem cœcitas vos coëgit, ut in ſecundâ veſtrarum Epiſtolarum editione Florentinos ipſos ſcientia & virtute florentes, eosqve non aliter, qvam ob ingenii & naturæ dotes ita appellatos, Sodomitas diceretis, nec Sodomitas ſolùm verũ & nobiliſſimam eorum civitatem cunctis mundi civitatibus Sodomitis pleniorem, tot ſacerdoti ſalutes ſcribendo, qvot ſint in Florentiâ Sodomitæ. Verum hæc peſſum eant. Cætera id genus convitia auribus indigna mortalium hoc loco relinqvimus. Nunqvid igitur ſatis vobis fuit, Eccleſiam Dei neqviter læſiſſe, niſi etiam in moderni

Pontificis Optimi Maximi, omniumqve literis atqve lingvis celebrandi, dedecus ac contumeliam tam obſcœna de Florentinis, vobis effuſa legerentur? Nonne Summo Pontifici in ſcena & in umbraculis iniqvitatum veſtrarum parcendum? An ignoratis Sanctisſimum Dominum noſtrum Leonem Papam X. à Domino DEO (id qvod ſancta fatetur Eccleſia) veluti omnium virtutum exemplar & archetypon ſuper gentes & regna in terris conſtitutum, ut evellet, disſipet, & plantet? Faxit itaqve Deus, ut gravioribus vos cenſuris Sacroſancta Sedes Apoſtolica condemnet. Subdolè præterea & ingeniosè ſatis (ut veſtram impudentiam latius perſeqvamur) imperialem Majeſtatem nobis ſemper venerandam deridetis, qvum nullo ſit vobis opus Privilegio Venetorum. Cujus etiam mandata à nobis in huncuſqve diem ſemper illæſa, præviis veſtris mendaciis, hæreſibus qvoqve & blaſphemiis, neqve Deum timentes neqve homines, nimis licenter infregiſtis, Theologos

gos inſuper non modò diverſarum Univerſitatum; verum totius Eccleſiæ numina, aliosqve tam virtute qvam ſcientiâ præclaros & ſpecie qvodammodo à vobis differentes, veſtris dentibus cruentisſimè lancinatis & convitiis inſeqvimini nebulonicis: qvorum profectò calceamenti corrigiam, vel omnium judicio, indigni eſtis ſolvere. O cœca atqve impudens iſtiusmodi Reuchliniſtarum cohors! *Aude aliqvid brevibus gyaris & carcere dignum, Si vis eſſe aliqvid. Audaces fortuna juvat*; etſi multa audere (ut Menandro placuit) multa aberrare facit. Qvid multis? Ex omni namqve genere hominum, qvos variis vitiis, ingenioſa & ad malum prona irretit improbitas, nullos neqve ſceleratiores neqve odibiles magis eſſe reor; nec graviore cenſurâ animadverſioneqve plectendos, qvàm eos ipſos, qvi cum perverſæ mentis animiqve malignantis ſint, fingendo tamen id callidè ſub fictorum nominum ac cognominum velamento & moliantur & agant, ut ſynceri pro Chriſto & in-

integerrimi homines omniqve carentes vitio habeantur. Item qvod indignissimum est, aliorum peccata; qvæ nihil (ut infra dicemus) ad rem faciunt Capnionis, nec vera dignoscuntur, acerbissimè redarguunt, qvibus ipsi præcipuè obnoxii sunt aliorumqve virtutes ac benefacta mali consulunt, suorum penitus scelerum obliti. Persvade Tibi, ô Christiane lector (nam persvadere tutò potes) hos Obscuros Reuchlinistas nocentissimum esse genus hominum, cunctisqve flagitiis sceleribusq; coopertum, calamitatẽ eversionemqve Reip. Christianæ qværentes, nec summo Pontifici, Patri verè beatissimo, nec exteris etiam nationibus in pessimis qvibusqve parcentes. E lingvis profecto & mutus Cicero esse posset in tam lata, tam amplâ ac planè exsecrabili Obscurorum materiâ. Vitiorum qvidem apud eos referta sunt omnia, qvæ undiqve facto agmine in nos insontes irruunt, nosqve circumstant, premunt, urgent. Animæ autem suæ discriminibus miserrimè jactantur:

tur: ut difficile ſit in portum ſeſe ab his ſalutatum appellere. Qvibus qverar? qvos implorem? Nimia me hercule eſt improborum qvorundam (non dico omnium) Reuchliniſtarum licentia: tum in Eccleſiæ ſcandalum, tum in bonorum omnium confuſionem, veluti ex eqvo Trojano catervatim redundantium Summi, infimi, mediocres prolabuntur. Et Plinio teſte. *Multi famam (etſi umbratilem ac vanam) pauci conſcientiam verentur.* Qvæ tamen (ut Auguſtinus nobis ſcriptum reliqvit) eſt mille teſtes. Verum enim vero ut vos appellem, citra veſtram atqve aliorum indignationem; Qvid obſecro vobis proſunt convitia mendacia? qvid contumeliæ? qvid cavillationes? qvid ludibria qvid ſtultæ in cœlum irriſiones? qvid impiæ tandem hæreſes? Nonne ſcriptum legimus, confundantur omnes facientes vana? At mihi qvis objecerit: Facetiarum gratiâ obſcuri talia locuti ſunt: Eho, inqvam, vir bone, Nunqvid irridetur Deus? aut iſtiusmodi convitiis Capnion ipſe

 ſuis

ſuis exſolvitur erroribus ? Bedam audite venerabilem : *Omnis*, inqvit, *amaritudo & ira, & indignatio & clamor & blaſphemia, & mala contentio, Spiritus immundi furor eſt.* Ineptiis certè veſtris & mendacii non ferendorum exprobratione Capnionem veſtrum (modo conſcientiam intueamini) defendere non poteſtis. Plus illi dedecoris plus ſcandali, plus turpitudinis, plus infamiæ, qvam laudis aut gloriæ peperiſtis. Honorare (opinor) voluiſtis virum bonum : at illum ſpe veſtra falſi plus æqvo inhonoraſtis, nullam fortaſſe gratiam ab eodem recepturi. Nec induci poſſum ut credam, talem illum tantumqve poëtam vos ad tam inſigne tamqve infamè ſcribendi facinus concitaſſe, niſi idipſum obeſſe videatur, qvod in ſuis ad nos Epiſtolis talia nobis futura prædixerit. Ego tamen neqve Obſcuros vos appello, neqve Reuchliniſtas : verum hæc nomina (ſive bona illa ſint ſive mala.) vobis ipſis non indecenter impoſuiſtis. Nomina hercle veſtra (qvantum videre videor)

nomi-

nominibus qvadrant. Ille Fumulus appellatur, vos Obscuri: & verè Obscuri. Nam tenebræ omnium vestræ (ut cum gratiâ & honore Capnionis non vestro loqvar) totum penè terrarum orbem, infinitis tum erroribus tum mendaciis obumbrarunt. Dicit igitur Propheta: *Vultus Domini super facientes mala, ut perdat de terra memoriam eorum.*

Ad convitia vestrarum Epistolarum revertor, Patres conscripti, & ad falsas ac planè commentitias in optimos qvosqve vitiorum exprobrationes: qvæ ad vestri Capnionis defensionem prorsus faciunt nihil, nec in oculis sapientum integros lædunt viros, sed universali (proh dolor!) Ecclesiæ indelebilem inurunt maculam. Utinam taliâ priscis Sanctorum Patrum scripta fuissent temporibus! Non dubium, qvin vel manus vobis præcisæ, vel lingva confestim eruta, vel guttur Laqveo clausum fuisset: Sola vos impunitas degeneres ac malignos facit, qvæ, teste Bernardo *est incuriæ soboles, insolentiæ mater*

radix impudicitiæ, & omnium transgres-sionum nutrix. At excitabit procul dubio corda Principum misericors & omnipotens DEUS, ut rebus omnibus ultrò citroqve perspectis, ac ritè cognitis, justitiæ munus (qvod semper optavimus) qvam primum exeqvantur. Nihil est enim tam absurdum, nihil tam abominabile, nihil tam impium, nihil tam ingratum DEO, qvod vestræ (& id qvidem citra omnem occasionem) non effundant Epistolæ. Nescitis temeritatem consilii defectum esse & imprudentiæ speciem? Secundum Beatum Thomam Sec. Sec. Q. XXXV. ar. XXV. c. fi. *Illa enim temeritate fiunt, qva ratione non geruntur, & ideò superbia est filia*, ut ibidem probatur Q. LII. ar. III. Qvare obsecro, (o! vos degeneres poëtæ & filii iniqvitatis) tam impiè abutimini gratiâ vobis à Deo datâ? Qvid Christo illuditis & ejus Matri? Qvid tunicam Domini? Qvid reverendam Petri imaginem? Qvid Sacramenta Ecclesiæ? Qvid sacratissimas Sedis Apostolicæ indulgen-

tias

tias deridetis? Qvam potiſſimum ob cauſam, nominibus veſtris ſilentio præteritis, aliena vobis nomina & nunqvam audita excogitaſtis? Nonne hi ſunt hiſtorionum ac ſycophantarum mores? Sunt profecto & nebulonum vafriciis longè deteriores. Qvare (inqvam) doctiſſimos & ſapientiſſimos Eccleſiæ Doctores proſeqvimini? Qvare talpati oculatos contemnitis? Qvare iniqvitatem fovetis? Qvare injuſtitiæ & malitiæ patrocinamini? An Capnionem hisce veſtris lenociniis in cauſa fidei defendendum ſuſcepiſtis? O ſtulti & inſenſati! *Audite* (clamat Eſaias) *verbum Domini Principes Sodomorum, auribus percipite legem Dei veſtri, populus Gomorræ. Filios* (inqvit) *enutrivi & exaltavi, ipſi autem ſpreverunt me.* Væ etiam vobis falſariis, qvi noſtra Epitaphia & laudabilem aliorum doctrinam pervertentes, illorum loco rhythmos ponitis impuriſſimos, commiſſoqve per vos crimine falſi, neqvam editis prognoſtica, mihi illa inſonti & immerito ad multorum Principum, Civitatum O-

ptimorumqve virorum offensionem ac sacræ Astronomiæ irrisionem, non intuente adscribentes. Commissio (inqvam) per vos crimine falsi (id qvod secundum leges sacratissimas semper pœnam capitis importat) famosissimos editis libellos, Sacro sanctæ sedis Apostolicæ, Cæsareæqve Majestatis autoritatem absqve omni conscientiæ scrupulo, utrobiqve infringentes. Propterea idem Propheta exclamat: *Væ genti peccatrici, populo gravi iniqvitate, semini neqvam, filiis sceleratis!* O qvanto temporum intervallo Divus Esaias hæc futura prævidit! *Dereliqverunt* (inqvit) *Dominum, blasphemaverunt Sanctum Israel, abalienati sunt retrorsum.* Si res vestras mentis oculo intueri volueritis, argentum certè vestrum mutatum est in scoriam, & vinum non (ut ille ait) aqva mixtum, sed in fœtidissimam maledicendi, mentiendi, & blasphemandi sentinam commutatum. Ridetis scio, nec mirum. Scriptum est enim, *Lætantur cum malefecerint & exultant, in rebus pessimis.* Et Pythagorâ teste, *sues libentius*

tius in cœno qvàm in fonte versantur. Ridetis inqvam, at risus profectò vester in luctum commutabitur & nisi subitaneâ morte (qvod Deus avertat) præoccupari fueritis, illam procul dubio vivetis horam, in qva serâ ductâ pœnitudine, vestræ vos inqvitatis pœnitebit. Est enim in ore omnium, *Serò sapiunt Phryges.* Nobis profectò (â qvibus nunqvam offensi estis) indignè & immeritò illuditis: at Deus ipse non irridetur. Dicit itaqve cum Propheta, *Gens absqve consilio, utinam saperent & intelligerent, ac novissima præviderent!* Hæc profectò nemini nostrum legitimè possunt objici, qvum similia ediderimus nunqvam. Eò nunc calamitatis (heu nos infelices!) est processum in Ecclesia Dei, ut ora ferè omniũ (proh pudor! nefas est dicere) Ethnicorum magis qvam Christianorum sententiis abundent. Pluris Poëtas facitis, qvàm Sacros Ecclesiæ Doctores, & in solâ verborum pompâ omnem vestræ beatitudinis gloriam collocatis. Hinc in publicis tum declamationibus, tum Orationi-

oni-

onibus, nomen Jesu Christi invocare ridiculum vobis esse videtur. Hinc Evangelia in reprobum exponitis sensum, & omnitum vultus, tum animi depositâ gravitate, irrefragabilem Sacrarum Literarum autoritatem obumbratis. *Væ itaq; vobis* (Esaias ait) *qui dicitis malum bonum, & bonum malum; ponentes tenebras lucem, & lucem tenebras; ponentes amarum in dulce, & dulce in amarum; trahentes iniqvitatem in funiculis vanitatis vestræ. Væ qui sapientes estis in oculis vestris, & coram vobismetipsis prudentes.* Qvis vobis fidei causam commisit? Qvis verbo vos offendit? Nemo herclè, nemo. Nostris certè Theologis Hæresium extirpandarũ munus à SIXTO PAPA IV. (ut in vestris supra Lamentationibus patet) peculiariter est commissum. Irascimini ergo & nolite peccare. Scabant muli mulos, & sangvinem inocentum non eliciant. His moribus, his convitiis, his certè mendaciis & contumeliis Capnion ipse amicos sibi habere non potest, videtur inimicos velle.

Irrisiones præterea vestræ nihil ad

Reuchlinicam faciunt contentionem. Si vobis aut aliis qvi nobis adverſantur, peccata exprobrare & falſiſſima qvæqve offundere vellemus, non deeſſet nobis fortaſſe ſcribendi materia: ſed hoc hiſtrionum eſt & muliercularum, non bonorum neq; ſapientum. Propterea Doctiſſimus ille Eraſmus Roterodamus, Theologorum diſertiſſimus & non vulgari dignus honore vos obſcuros Reuchliniſtas tanqvam peſtem qvandam deteſtatur, doletqve ac planè ingemiſcit, ſeſe in veſtris Epiſtolis à vobis eſſe commendatum. Ecqvid mirum? Laudes enim obſcurorum ſordes ſunt, non præconia; nec eſt ſub orbe lunari tam perverſæ mentis homo, qvi vel merita laudis, aut vitæ innocenter actæ teſtem ab obſcuris petat. Eſt & alius Eccleſiæ Prælatus Chaldaicæ apud nos literaturæ peritus, qvi licet Capnioni bene velit, ſeveriſſimis tamen vos inſeqvitur carminibus: Itemqve Richardus ipſe, cognomento Sbrulius, poëta & Orator non vulgaris, in ſuâ Chryſochari Trebericâ ad pientiſſimum

mum Trevirorum Præsulem, sapientissimè vos & redarguit & castigat. Malumus igitur à vobis abjectæ sortis hominibus vituperari qvam laudari. Nam teste Aulo Gellio lib. VI. Noct. Att. *Qvi maledicit & vituperat, fidem non capit.* Itemqve *nec valdè gaudere debemus*, (ut Augustino placuit ad Volusianum) *qvando vituperamur.* Qvia nec depravare injuria, nec coronare potest laus aliena. Hinc Seneca de remediis fortuitorum nos optimè consolatur: *Malè* (inqvit) *de Te opinantur homines, sed mali. Moverer, si de me Marius, si Lælius sapiens, si alter Cato, si Scipiones duo.* Et mox adjicit: *Moverer, si hoc judicio facerent, qvod nunc morbo faciunt.* Qvod autem vos (ut ad alia progrediamur) movere posset aut dictum aut factum, qvos non puduerit, palam cunctis legentibus, omnium ferè criminum sordem (stuprorum præsertim & Sodomiæ) de vobis ipsis confiteri. Nolite itaqve in vestris ad me Epistolis parentum mihi meorum conditionem aut statum exprobrare. Patre natus sum Frederico

de

de Graes in Diœceſi Monaſterienſi, prope Cosfeldiam habitante & adhuc ſuperſtite, cum ſororibus meis & amicis: id qvod non ſummis modò in Coloniâ viris, verùm & Clarisſimo Illuſtriſſimoqve Principi, ac Reverendisſimo Eccleſiæ Monaſterienſis Pontifici Erico, ſatis ſuperqve conſtat, veluti liber de Weſtphaliæ laudibus, eidem à nobis ante aliqvot annos reverenter nuncupato, longè copioſius continetur. Me autem Daventrienſem cognominatum, nemo prorſus admiretur. Fui enim in tenerâ primum ætate (& id qvidem matre meâ Gertrude citra inhoneſtatem defuncta) Daventriam à Patre ad Fratrem miſſus, ubi majores noſtri, & patricii ſemper & Senatores ſuere, ut ſub Alexandro Hegio illic tunc Gymnaſiarcha, Græcè qvidem ac Latinè erudito, bonas literas puer non ignorarem. Qvapropter in Weſtphalorum laudem tale ad memoratum Principem cecinimus Tetraſtichon:

Weſtphalus in cunctis ſollers, atq́, ore modeſtus
Vividus ingenio, relligione ſacer.

No-

Nobilis officio, nulli probitate secundus
Illustrans orbem, conjuge, prole, domo.

Hæc obiter dicta sunto, qvæ etiamsi omissa forent, Capnioni tamen prodessent nihil. Induantur itaqve, qvi detrahunt mihi, pudore; & induantur sicut diploide confusione suâ. *Confitebor Domino nimis in ore meo, & in medio multorum laudabo eum, Qvi adstitit à dextris pauperis, ut salvum faceret à persequentibus animam meam.* Aliud est enim de hæresi, aliud de vitiis humanis contendere. Aliud qvoqve blasphemare Deum aliud hominibus (etsi immerito) illudere. Non patiuntur Theologi, Salvatoris nostri humanitatem habitui comparari meretricio, ipsumqve ut simplicem hominem & servum, non ut DEUM á Judæis inter emptum. Itemqve non posse satis ex Novo probari Testamento Christum Salvatorem nostrum (ut in Georgii dialogo habetur) verum fuisse DEUM. Hæc & alia id genus multa, longeqve deteriora, boni ne'an mali consulenda sint, sacratissimis Theologiæ Doctoribus,

non

non obscuris halophantis discutiendum relinqvo. Qvapropter Apologiam nuper edidit reverendus Hæreticæ pravitatis Inqvisitor, omni dignus honore frater Jacobus Hoechstraten, in qvâ luce clarius patescit, qvàm sanctè nobiscum & qvam piè citraqve omnem (ni fallar) malitiam in Ecclesiâ DEI vester Capnion ambulaverit. Qvantam autem mihi fecerit injuriam, me Christi Sacerdotem licet immeritum, & philodæmonem in falsâ suâ defensione & hæresiarcham appellando, pauci ignorant. Plenus (ut opinor) furiarum & rectæ rationis oblitus, me talem esse vulpinatus est, nullâ penitus aliam rationem habens, qvàm qvod hoc Genitivo Jovis, in bonam (vel ipsius maximè exemplo) usus fuerim significationem. O magnum Theologum! O poetam insignem! Qvis hoc non videbit cavillum? qvis non potius improbet ac planè detestetur? Cæterum hæc ridicula Capnionis subtilitas, in præfatâ Inqvisitoris Apologiâ, satis superqvè retunditur, & in Boccatio lib. 2. de

Genealogiâ Deorum: itemqve in Augustino lib. II. de civit. DEI c. XIII. & Confeſſ. lib. I. de Poëtis multisqve aliis in locis qvæ hic, ne Capnionem noſtrum lethaliter offendant, libenter omittimus. Atqvi, ne qvod primum puto, hic ſilentio præteream. Neqve Capnionem veſtrum, neqve Reuchliniſtas omnes, neqve veſtrorum qvemqvam Poëtarum, noſtris hiſce literis offendi indifferenter volumus. Ut enim duplices ſunt Reuchliniſtæ; ita nec ejusdem ingenii Poëtæ omnes. Alii enim boni ſunt, alii mali, nec mali qvidem in oculis meis, ne Sedes ipſa Apoſtolica, ac boni deniqve omnes, tam obſcuros, tamqve degeneres Poëtas, & leve hominum genus & filios iniqvitatis appellarent. Habet profectò Joannes Reuchlin (ut de bonis loqvar) viros nobiles, doctos, eruditos, & eloqventes, ſui amantisſimos, qvorum etiam nonnulli, aperto Marte (id qvod deteſtari non poſſumus) in pugnam congrediuntur. Habet præterea ingenuos pro ſe Adoleſcentes & ſtudioſos aliqvot bonarum

rum artium (ut audio) professores, qvos certè (modò justitiæ & veritati adhærescant) unicè omnes & colimus & veneramur. Tum qvòd de his magna Christo spes sit & laudis & gloriæ: Tum qvòd generosus animus, & honestis imbutus disciplinis Christi sponsam, hæreticis fœdari pravitatibus, non patiatur. De his certè viris bonis optimisqve adolescentibus loqvimur nihil. Nam si falsissimis (ut cum gratia loqvar) Reuchlini defensionibus, seu potius offensionibus abjectis verissima Theologorum scripta, & maximè, qvæ intra dies octo, per reverendum Inqvisitorem hoc año sunt edita; non solum legere, verùm justâ laude, & ad ungvem (ut dicitur) citra cœci favoris dissimulationem examinare dignarentur, suo (ut opinor) Capnione deserto, nobis procul dubio adhærerent.

Obscuros igitur solum Reuchlinistas Evangelicæ charitatis transgressores, polylogos qvoqve & naturâ minimè cicures, non absqve nostri moderatione insecta-

ctamur, dignos profectò qvos sapiens Poëtarum chorus, nobilissimorumqve virorum consessus velut degeneres, ac perditissimum genus hominum perpetuò detestetur. Qvi dum manifestâ phrenesi ac furiis (nescio qvibus) una cum suo Capnione correpti, almæ atqve laudabilis nostræ Universitatis Doctores infamare conantur, cimmeriis involuti tenebris, omniqve morum depositâ gravitate, neqvissimos sese (modo veritas ipsa locum habere poterit) halophantas ac nebulones ostendunt. Qvippe qvod nec periculosius alicubi erratur, nec pejus aliqvid inqviritur, nec qvid impium magis inveniri potest, qvàm ubi Christo ac Sanctis ejus illuditur, & Ecclesiæ Doctores contemnuntur. Qvapropter Sanctus Paulus ad Corinthios primæ Cap. II. *Animalis* (inqvit) *homo non percipit ea, qvæ sunt Spiritus Dei.*

Cæterum qvum ad vestrum scelus ac neqvitiam parum aut nihil (ut Sacro-Sancta Sedes Apostolica testatur) addi possit, vos detestentur omnes necesse est. Satis

enim experrecti ſumus intuendâ Eccleſiæ bonarumqve artium republ. licet cruentiſſimos veſtræ temeritatis ac ſtultitiæ dentes evitare non poſſimus; Audacia tamen veſtra non vincet ſtudia noſtra; Gymnaſium certè hoc eſt, Sacræ Theologiæ & bonis artibus admodum accommodatum. Hic ſacrorum Canonum, jurisqve Civilis majeſtas. Hic Hippocrates, Æſculapius & Galenus ſcholas habent. Sunt qvoqve apud nos egregia ſcholaſticorum conventicula, ſunt doctiſſimorum virorum Chori, ſunt diverſarum lingvarum diſertiſſimi interpretes, in qvibus mira ſcientiarum varietas & immenſa doctrinarum viget fœcunditas. Hic Ducum Comitumqve illuſtrisſimorum non vulgaris eruditio: Hic profundiſſimi Sacræ & Theologicæ veritatis Profeſſores. Hic clariſſimi utriusqve Juris Interpretes. Hic ſalutaris Medicinæ Doctores expertiſſimi. Hic acutiſſimi liberalium (qvas vocant) artium Magiſtri. Adſunt & alii in omnibus ferè diſciplinis eminentiſſimi,

 pe-

penes qvos nihil ſimulatum, nihil fictum, nihil leve, nihil non admirandum. Tantâ fulgent hi omnes conſtantiâ & virtute, ut eorum tacita gravitas & fides de unoqvoqve loqvatur, neqve cujusdam ornamenta orationis expectet. Omnes maximi animi, ſummi conſilii, ſingularisqve prudentiæ viri: ita etiam, ut SIXTUS Papa IV. noſtræ Univerſitatis gloriam ſolidiſſimamq; omnium integritatem animadvertens, noſtris præcipuè Doctoribus, omnem Hæreſeos per Alemanniam iniqvitatem extirpandam demandarit: Hoc autem ita eſſe ſupra in Lamentationibus patet. Qvare felix admodum ipſa Colonia eſt, cum tales habeat viros, qvales majores noſtri priſcis temporibus ſumma veneratione proſecuti fuiſſent. Nolunt itaq; Obſcuris Reuchliniſtis ſubeſſe, qvi magnis etiam viris præeſſe conſveverunt. Nolunt vinci, qvi victrices fidei aqvilas manu premunt. Troës ſunt: Omnia ſine Theſeo operantur & ſuum tandem Romani Hannibalem habent.

Nunc

Nunc autem (si ita libet) reverendos nostræ Universitatis Theologos intueamur. Sapientissimi qvippe Viri sunt, nec in aliqvo taxandi. Nam pro Christo Jesu duntaxat & Catholicâ fide, ab Hæreticis, (proh dolor!) jam diu satis impugnata; contraqve Joannem Reuchlin ejusqve intolerabiles (ut ajunt) errores, nimium (proh pudor!) nimiumqve (ut dixi) Ecclæsiæ Dei, bonorumqve omnium, & qvatuor inprimis Clarissimarum Universitatum sentimento repugnantes, velut invicti, & Ecclesiæ totius & Apostolicæ tandem Sedis athletæ ad sangvinem usqve decertant. Non eqvidem vi aliqvâ, non dolo, non invidiâ, non malignâ intentione, non malo corde, non sinistra qvavis circumventione (ita nos Deus âdjuvet & omnes sancti ejus!) sed nimiâ patientiâ nimiâqve sui moderatione, consilio etiam & auctoritate, ac sapientia potissimum duce cuncta proseqventes. Hoc autem qvi credere recusârit, Theologorum perlustret libros & me, dicto citius, verum dixisse pro-

clamabit, nec alterâ (ut dici solet) parte inauditâ, stultam proferat sententiam; vel ob hoc solum, qvòd Centum Ecclesiæ Doctoribus, longè magis qvàm uni viro, in secularibus duntaxat libris erudito, aut abjectæ sortis hominibus (qvos Obscuros appellitant) sit credendum: Nec est inqvam qvod sacratissimam Prædicatorii ordinis Religionem citra injuriam ac perditionem animarum vestrarum contemnere valeatis. Utinam vobis sive viventibus sive morientibus tum matutinæ illorum, tum vespertinę, tum nocturnæ etiam preces, & hæ qvidem ab omni labe omniq; vitiorum contagione immunes suffragari vel in minimo possent. Longè profectò melius longeqve salubrius (si verum fateri licet) res vestræ sese haberent.

Ululate igitur in tenebris, vos Obscuri & degeneres Reuchlinistæ, qvia prope est dies Domini & vastitas à Domino veniet. *Adhuc enim paululum modicumqve & consummabitur indignatio mea & furor meus,* dicit dominus omnipotens. *Lavamini,*

mundi

mundi estote, auferte malum cogitationum vestrarum. Qviescite perverse agere. Discite bene facere, ne retributio manuum vestrarum fiat vobis. Abjicite opera tenebrarum, induimini arma lucis, ut in die honeste ambulare possitis. Non est enim putandum omnia vobis licere, nisi & recta & justa & aperta sint, ut rex Antigonus cuidam respondisse fertur: Barbarorum regibus omnia licere, nobis duntaxat, qvi justa & honesta videantur.

Accendamus ergo lumen nostræ mentis & in nostri muneris erga Deum admistratione omnia prudenter matureqve agamus. Nemo vestrum (Apostolo teste) gratiam Dei in vacuum recipiat. Ecce nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies salutis, nemini dantes illam offensionem, ut non vituperetur ministerium nostrum. Exhibeamus nosmetipsos in omnibus sicut Dei ministros in svavitate, in Spiritu sancto, in charitate non fictâ, in verbo veritatis, in virtute Dei. Non enim vel ad ludum â naturâ, vel ad jocum geniti sumus

mus; ſed ad ſtudia qvædam majora atqve graviora, qvæ in humilitate & manſvetudine ſpiritus non obſcurè continentur. Si uno duntaxat epigrammate Capnionem noſtrum offendimus, non plus ego, qvàm reliqvi diverſarum Univerſitatum Doctores offenderunt; Nam ut ſupra diximus, aliud eſt de hæreſi ſanctè & juſtè; aliud de vitiis humanis (qvæ nihil ad rem faciunt, & falſo à vobis excogitata ſunt) plus æqvo contendere. *Qværite Dominum dum inveniri poteſt, invocate eum, dum prope eſt. Derelinqvat impius viam ſuam & vir iniqvus cogitationes ſuas, & revertatur ad Dominum, & miſerebitur ejus, & ad Deum noſtrum, qvoniam multus eſt ad ignoſcendum.* Hæc Eſaias.

Rogamus itaqve vos & obſecramus in Domino JEſu, qvi nos redemit pretioſo ſuo ſangvine, nec qvicqvam contumeliarum à vobis eſt meritus, ut qvemadmodum accepiſtis à Sancto Paulo Gentium Doctore, qvomodo vos oporteat ambulare & placere Deo, ſic & ambuletis. *Eſt enim*

enim voluntas Dei ſanctificatio veſtra, ut ſciat unusqviſqve veſtrum ſuum vas posſidere in ſanctificatione & honore: Non autem in paſſione deſiderii, ſicut & gentes, qvæ ignorant Deum. Rationem certè Paulus adjicit non vulgarem, vocavit nos (inqvit) Deus non in immunditiam (qvâ vos ſupra qvàm cuiqvam credibile eſt, delibuti eſtis) ſed in ſanctificationem, qvâ non modò noſtri, verum & aliarum Univerſitatum Doctores omnium primi, & vivæ virtutum imagines, contra manifeſtam multorum falſitatem Chriſto duce intrepidè conſtanterqve militantes ita inuncti ſunt, ut neqve Capnionis veſtri (qvæ nullæ ſunt) neqve veſtras (qvæ minoris habentur) contumelias, in aliqvo pertimeſcant.

Et ne illud prætercam. Non eſt per Deum immortalem invidiæ cauſa, qvam agimus, ut vos falsò & inſipienter in præpoſterâ Capnionis veſtri defenſione vulpinamini, ſed fidei duntaxat ſacræ, qvam pravis contaminare erroribus non Chriſtiani eſt hominis, ſed diſſoluti potius &

impuri. Itemqve nemo noſtrûm Joannem Reuchlin, virum Catholicum & inſignem Poetam, hæreticum eſſe dixit, ut complures veſtrum mentiti ſunt: ac ſcripta ejus (citra tamen viri contumeliam, ut in ſententiâ ab alio qvodam inqviſitore Coloniæ pro tribunali latâ ac deinde impreſsâ luce clarius patet) hæreſin ſapere declararunt.

Qvod autem cauſa utrimqve noſtra non ſit invidiæ ſed fidei, vel ex ſolo probari poteſt, qvòd ante publicam ocularis Speculi Editionem nulla nobis unqvam fuerit cum Phorcenſi Capnione contentio. Qvid igitur iniqvius eſt (dicit Leo Papa) & habetur XXIV. qvæſtion. III. Qvid autem) qvam iniqva ſapere? Et continuò de obſcuris; in hanc (inqvit) inſipientiam cadunt, qvicunqve ad cognoſcendam veritatem, aliqvo impediũtur obſcuro: & non ad propheticas voces, Apoſtolicas literas, Evangelicas auctoritates ſed ad ſemetipſos recurrunt. Et ideò Magiſtri erroris exiſtunt, qvi veri-

veritatis diſcipuli non fuerunt. Hæc ibi.

Hanc ob rem legite obſecro eodem diligentiæ ac pietatis oculo Theologorum ſcripta, qvo Reuchlinica legere conſveviſtis, ne rerum omnium ultro citroq; actarũ rudes, contumelioſam Chriſto bonisq; omnibusqve ſcandaloſam proferatis ſententiam. Qvippe non omnis ignorans immunis eſt à poena: Ille enim ignorans poteſt excuſari à poenâ, qvi (ut Auguſtinus vult in libro qvæſtionum & habetur XXXVII cap ult.) qvod disceret, non invenit. Illis autem ignosci non poterit, qvi à qvo diſcerent habentes, operam non dederunt. Hæc omnia divus ille Cyprianus, per verba Pauli Apoſtoli (qvæ habentur diſt: VIII. Conſvetudo) pulcherrimè ſubſcribit. Et Ariſtot. qvoqve lib. II. Rhetor. Turpe putat ignorare qvod omnibus ſcire conveniat.

Hinc eſt qvod Hieronymus habet in Originali ſuper Amos, & maximè contra eos, qvi affectato excœcati favore veritatem audire contemnunt. Qvicunqve

(ait) vel consangvinitate, vel amicitiâ, vel è converso hostili odio, vel inimicitiis judicando ducitur, pervertit judicium Dei Christi, qvi est justitia. Postremò autem si in fermento malitiæ & neqvitiæ, hoc est, vestra malitia (qvæ secundum Ambrosium in Hexameron) est mentis atqve animi depravatio, qvæqve fallax est nocendi ratio, ut magnus ille Cicero libro 3. de naturâ Deorum testatur impudenter (qvod absit), perseverare volueritis, animam profecto vestram occidendo unà cum rege vestro (qvemadmodum Regum primo, cap. XXII. & Sapient. Cap. XVI. prisci nobis scriptum reliqvere,) actutũ peribitis, vosqve serò resipuisse Phrygum more lamentabimini. Nam qvi *justificat impium* (ut habetur Proverb: XVII) *& justum condemnat uterqve abominabilis est apud Deum.* Itemqve si videntes videre, si audientes audire, si intelligentes intelligere, & profanis deniqve auctoribus Sacros Ecclesiæ Doctores anteponere nolueritis maledicti eritis, ut habetur XI. Q. III.) apud Deum & homines,

mines, & increpatione tandem severissimâ corripiemini. Eritq; Deus judex inter vos & nos in extremo judicii die. Qvi licet gradu lento (ut est apud Valerium Maximum l. 1. de neglectâ religione) ad vindictam sui procedat; supplicii tamen dilationem intolerabili qvadam gravitate compensabit.

Si autem vel Capnion ipse, vel nos Obscuri & Theologis nostris, & mihi deniqve Ortvvino indignari abs re volueritis, memores Apostolorum erimus, qvi ibant gaudentes à conspectu Concilii, qvoniam digni erant pro Jesu Christo contumeliam pati. Nos igitur, ut libet, perseqvimini, & mendaciorum describite atramento, vestri tamen erit tum officii, tum humanitatis non ignorare, vos unà omnes tam scribendo qvàm offendendo primos semper fuisse. Nec est qvod mihi qvis de Manuali Speculo Joannis Pepericorni Neophyti (hominis profectò Christiani & viri boni) qvicqvam objiciat, qvum anno Domini M. ccccc. xi. Coloniâ annum ab-

ſens, in ſuperiore illud Alemanniâ nobis ignorantibus compoſuerit. Sitqve Moguntiæ (ut ipſemet Capnion in ſuâ defenſione, folio III. facie ſecundâ lucidiſſimè profitetur) per Chalcographum illic habitantem nundinis Aprilibus impreſſum. Naturali itaq; jure tanqvam firmiſſimis qvibusdam anchoris, & intolerabilibus ſæpenumerò laceſſiti injuriis, non indecenter pro noſtrâ parvitate citra cujuscunqve indignationem reſpondimus, vocamusqve Deum in teſtem & omnes ſanctos noſtræ conſcios innocentiæ, nec Deum modò & Sanctos ejus, verùm & optimos qvosqve Chriſti Dei amatores qvi nos piam juſtamqve habuiſſe cauſam perpetuò teſtabuntur.

Modò autem ſi qvis ſcire voluerit, qvam potiſſimum ob cauſam Capnioni non adhæreſcam, qvum tamen politiores literas in almâ Univerſitate Colonienſi compluribus annis profeſſus ſim; Reſpondeo me non Capnioni ſed præceptoribus meis, fidei ac ſinceritatis juramentum præſtitiſſe.

Ego

Ego datam ſervabo fidem, neqve hinc mihi qvicqvam turpitudinis accreſcit, etiam ſi me tota deglubat Obſcurorum cohors. Cæteri qvid agant contueantur.

Qvid multis? Ceſſate obſecrò (ô vos Obſcuri!) viros bonos petulantiſſimâ conſectari lingvâ. Ceſſate morbo procacitatis veſtro uti. Nolitote unumqvemqve moribus veſtris æſtimare. Deſinite Capnionem (virum alioqvi doctum & præſtantem) veſtris contumeliis obumbrare. Deponite faſtum, ſuperbiam, temeritatem, arrogantiam, & reliqvas animæ peſtes. Immundicia, turpitudo, ſtultiloqvium, ſcurrilitas haud nominetur in vobis. Nemo vos vel commentitiis defenſionibus vel inanibus ſeducat verbis, propter qvæ (ut Paulo placet Apoſtolo) ira Dei in filios venit diffidentiæ, qvorũ participes eſſe non debetis. Audivi vos Palinodiam in Lamentationibus veſtris â nobis jam pridem editis atqve confictis decantaſſe, & benè qvidem. Eratis enim tenebræ (idem ad Philippenſ. ait) nunc autem lux in Domino. Ut filii lu-

cis ambulate, cujus fructus est in omni bonitâte, justitiâ & veritate. Valete in Christo Jesu Domino nostro. Coloniæ ex felici nostrâ Academiâ, Anno M. ccccc. xv ii. sexto Idus Martias.

Sapphicum ejusdem Ortvvini hunc suum libellum contra Obscuros alloqventis.

Mordeat te livor edax libelle
Et theonino lacerere morsu
Qvi levi venis pretio, laresqve
Lingvis amicos.
Insolens recti fugiat decorem
Capniomastix, nihil hinc revellat
Exul hic mentis, vel iners Minervæ
Sibila musset.
Exspuat quamvis rabidum furorem,
Ora distorqvens sceleratus erro,
Et lacer sævo jaculetur ausu,
Fulmen inerme.
Te tamen nullum facinus libelle
Territet, qvod tu vereare missus
Sedibus nostris: tua summus optat
Dona Sacerdos.

Barbarum parvi facies popellum
Et gregem hircosum, lacerasque turbas,
Quæ viros nunqvam pietate claros
Laudibus ornant.
Hos rudes turpis docuit Celeno,
Putrido ventris taminare fluxu,
Omne qvod Christi titulos decusqve
Nobile servat.
Quo sacræ tandem Sophiæ Magistris
Te pium præstes, & Apostolorum
Gratiam sumas, venerare summi
Numen Olympi.
Cui velim dicas, tuus hæc decenter
Gratius scribens, petit ut beatam
Nestoris vitam, Phrygiiqve degat
Secula Vatis.

Seqvitur Epiodium, qvod auctore eodem Coloniæ in Ecclesiâ Prædicatorum, ad Gerhardi Zutphaniensis Theologi, viriq; (dum vixit) clarissimi sepulchrum dependens in epistolis Obscurorum Reuchlinistarum neqviter est immutatum:

Hoc qvicunqve vides saxum subsiste viator,
Et subito largis fletibus ora fluant. (Ur-

Urbis Agrippinæ casum, lamentaque noscat
Orbis; & insurgant postera secla queri.
Occidit ante diem fati crudelibus ausis
Doctor, in hac quondã maximo urbe Sophos.
Relliquias summi brevis hæc capit urna Magistri
Cujus ad interitum sacra Minerva gemit.
Gerhardo huic nomen, & huc Zutphania misit
Dives opum patriã, sicque Sycamber erat.
Huic simul ingenium fervens, sublime, profundum;
Majus Ulyssæo Dædalioque fuit.
Ignea vis etiam, pleno cui Copia cornu
Optima de multis, vel mage cuncta dedit.
Aurea cœlesti tulit hinc propagine mala,
Non ager hesperidum, quæ nec hymetus habet.
Cespite de vivo violas, mentamque crocumque
Legit, & aureolis, lilia mista rosis.
Dulcifluoque satur divini nectare roris,
Theologos inter lumen honorque fuit.
Multiplices rerum formas, abstrusaque novit
Condita naturæ, cœlicolisque Deis.
Consultos inter Juris legumque Peritos,
Cordatum pessit doctiloqvumque virum.

Pro

Pro Chriſti grege ſollicitus, vigilantior Argo;
Et Capitolinæ maximus ædis honos.
Libera mens recliqve tenax, & neſcia falſi,
Virtutum cunctas accumulavit opes.
Hic igitur notus, croceo qvo Phœbus ab ortu
Surgit, & occiduas pronus ubi intrat aqvas.
Hujꝰ & (ut dignũ eſt) manet, æternũq; manebit
Gloria, victuro perpetuata die. (*flexo*
Non tamen hinc abeat qviſqvam, qvin poplite
Pro Doctore pias fundat ad aſtra preces.

In perfidos Judæos Epigramma ejusdem.

Impia Gens hominum, gens ferrea, gens male ſperans
Tendit ad Obſcuros, tartara nigra lacus.
Omnia vincuntur manibus; ſic marmora ferro,
Saxaqve de facili ſæpe cavantur aqvâ.
Sangvine molleſcit adamas, glacialia Phœbo
Frigora; & à Phœbo ſolvitur omne gelu.
Monſtra qvot Alcides domuit? qvot carmine manes
Thraicius Orpheus movit? & ore feras?
Saxa qvot Amphion? qvot Methymnæus Arion
Delphines? Thamiras qvot miſer ipſe Deas?

Nullo

Nullo hæc mutari poterit gens improba verbo,
Improba quæ verè est, trux scelerata rapax:
Lucifuga, inconstans, nullo mutabilis ævo,
Deucalioneâ vix renovanda manu.
Hæc nive frigidior, vel saxo durior omni,
Nec minus Hyrcanâ tygride sæva latet.
Hoc scelus indignum gelido sub corde voletat,
Et crudelis alit pectora cæca furor.

Aliud in Judæos.

Crescit honor Christi, gaudent pia numina cœlo,
Et Jovis ætherei gaudia mater habet.
Exultant superi, cœlum lætatur & omnis
Angelicus decimo gaudet in orbe chorus.
Gaudia mortales agitant, nova gaudia mundus
Suscipit, & læto scandit ad astra gradu.
Nam Solymi, genus infelix, semenq; nefandum,
Turpia nunc tepidis fletibus ora rigant.
Post lachrymas fundũt gelido de pectore questus,
Et furor immitis languida corda fovet.
Plumbeus in vultu color est, sunt lumina cæca;
Aggravat ingratus segnia membra dolor.
Quid mirũ? cecidere omnes, victiq; repugnant
Artibus incultis fœmineaqve manu.
Non Latio, non hostili, non deniqve nostro
Sed recutita suo cõcidit ense cohors.

Hoc

Hoc opus à multis agitur, qvi tecta malorum,
Sacrilegumqve ſimul deſeruere genus.

Errores Obſcurorum Virorum qvi ſe Reuchliniſtas eſſe gloriantur.

IN primâ Epiſtolâ primi operis & primæ editionis & in aliis aliqvot ſubſeqventibus, Eccleſiæ Doctores perfidis comparant Judæis: In Spiritum Sanctum, in beatum Petrum, in modernum Pontificem, in ejus cenſuras Eccleſiaſticas, in Reverendisſimos Cardinales, in Auditores Rotæ, in Divum Hieronymum, qvod ſcil. non ſit de ſtylo Evangelii, & in Indulgentias Apoſtolicas turpisſima ac mendacisſima qvæqve exſpuerunt.

In XIII. Epiſtola primi operis blaſphemant in Spiritum Sanctum, & hoc in materia luxuriæ. Abutuntur deinde Sacris literis, & qvæ Eccleſia attribuit Beatæ Virgini, ipſi ſuis adeptant meretricibus. Scribunt qvoq;, turpem amorem eſſe charitatem, concludentes Deum amorem eſſe luxurioſum. Taceo ſexcenta mendacia in bonos viros effuſa, qvæ hoc loco enumerari non poſſunt. Glo-

Gloriantur etiam ſe crucem facere ſolitos ex ſtercore humano ad domos ſuarum meretricum, qvod qvam turpe ſit ac ſcandoloſum, nemo omnium ignorat.

In XXII. Epiſtolâ & in ſubſeqventibus jocantur cũ gloria Domini noſtri Jeſu Chriſti & ejus reſurrectione. Scribunt præterea, tunicam Salvatoris noſtri, qvæ eſt apud Treviros, antiqvã & pediculoſam eſſe veſtem. Tres etiam Reges beatiſſimos tres dicunt eſſe Ruſticos ex Weſtphaliâ. Merdant ſuper indulgentias Apoſtolicas & Fortalitium fidei, librum Eccleſiæ utilisſimum, penitus deteſtantur.

In XXVII. Epiſtolâ Deum blaſphemando, dicunt Matthæi XII. (id qvod impoſſibile eſt) ſcriptum eſſe & in Sacris Literis contineri, qvomodo Jupiter ſtupraverit Caliſtonem & Europæam virgines, tam turpiter Sancta Dei Evangelia vilipendendo, & Sacra Scriptura (id qvod hiſtriones non facerent) perditisſimè abutẽdo. Cadmum qvoq; adulterum, regem olim Thebarum & Bacchum omnis neqvitiæ atqve im-

impudentiæ Deûm Chriſto Salvatori noſtro impiisſimè comparant: Semelem inſuper Jovis meretricem & Bacchi matrem dicunt ſignificare Beatam Virginem Mariam, ut Judæorum more huc illuderent: item non erubeſcunt in eâdem Epiſtolâ ſcandalosè ſcribere, Pyramum (de qvo eſt in fabulis Poëtarum) amantem prorſus hominem, ſignificare Filium Dei, & Thisben qvæ ſeipſam interemit turpi amore corrupta animam deſignare humanam, idqve (qvod eſt omnium pesſimum) ſcriptum eſſe mentiuntur Luc. II.

In XXVIII. Epiſtola abutuntur per deriſionem ſententiis Evangelicis.

In XXIX. fit ſacrilega enarratio de aſcenſione Domini & extremo judicio: & illuſio qvædam Apoſtolis ac Divæ Virgini.

In XXX. mentiuntur Sanctisſimum Dominum noſtrum LEONEM Papam X. indulgentias dediſſe in rebus inutilibus, ſcandaloſe ſimul Sanctum Bonaventuram deridendo.

In XXXIV. inter alia mendacia ridiculè lo-

loqvuntur de aqvâ & ſale benedictis, qvibus tamen Sancta Mater Eccleſiâ utitur in pueris baptizandis.

In xxxv. effunduntur ea, qvæ nemo hiſtrionum dicere auderet in proſtibulo.

In xxxvi. ridiculè etiam in ſacrum loqventes Baptiſma mentiuntur clariſſimos Erphordenſis ſtudii Doctores determinaſſe, qvod Judæo baptizato iterum renaſcatur præputium.

In ultimâ Epiſtolâ primi operis & primæ editionis omni iniqvitate plenâ, ſcribit unus de numero Obſcurorum Reuchliniſtarum, ſe fuiſſe crinizatum ad pudenda ſua à qvodam Monacho, & alia qvædam Sodomitica nefanda auditu, & pro qvibus debetur pœna ignis. Poſtremò idem ille nebulo Reuchliniſta, nos rhythmaticè ac ridiculè orare docet per nomen JESU Chriſti ac beatos Evangeliſtas.

Prætereo errores alios & infinita mendacia, qvibus viros bonos diffamare conati ſunt, ut Capnioni ſuo holocauſtum offerre, & Oculari ipſius Speculo ab aliqvot

Uni-

Univerſitatibus ad ignem condemnato, alludere videantur. Qvas obſecro putamus in eorum additionibus neqvitias contineri, & in aliis etiam Epiſtolis, à primis (de qvibus modo mentionem fecimus) longè differentes.

Qvòd ſi illi ſunt de numero Obſcurorum, qvos ipſi in ſecundo ſuarum Epiſtolarum volumine apertè nominarunt. *Raro qvippe boni numero vix ſunt totidem, qvot Thebarum portæ vel Divitis oſtia Nili.* Doleant itaqve & ingemiſcant tam peſtiferi ac planè ſpurcidici Reuchliniſtæ, qvi neqve Deum timentes neqve homines, optimos qvosqve ſuis convitiis ac mendaciorum ſordibus deturpare voluerunt. At qvid tantum de Obſcuris, qvibus nunqvam credendum erit, etiamſi nova moliantur; Qvibus inqvam novæ indies à Sede Apoſtolicâ maledictiones incũbũt, vel ob hoc maximè, qvod turpisſima etiam in Florentinos effudêre; qvaſi parum fuiſſet ineptire, niſi & Summo Pontifici implicitè illuderent. Non igitur à bonis aut ſapienti-

entibus Poëtis, sed à pessimis qvibusqve nebulonibus ac Pseudo-Christianis, tam execrabiles sunt effusæ Epistolæ, qvos ego laudare non debui, qvum Sacro-sancta Sedes Aostolica iniqvitatis eos filios esse decreverit. Vale Lector, & secundam eme Inqvisitoris Apologiam, qvæ Nundinis fortasse nunc Septembribus exibit in lucem, in qva admirandâ qvædam ac planè obstupenda contra Capnionem invenies, cujus etiam Cabalam plenam docet esse erroribus. Coloniæ, anno M.ccccc.xviii. tertio Kal. Septembres. Hæc Ortvvinus.

Impressum Coloniæ, Anno M. cccc. xviii. in Augusto.

item M. DC. xix. Ipsis Cal. Græc.

